

Orde van Architecten - Vlaamse Raad
Jaarverslag 2012

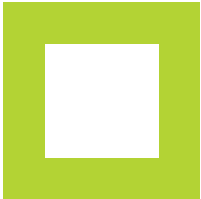

ORDE VAN ARCHITECTEN
VLAAMSE RAAD

Inhoud

Woord vooraf	1
De Orde van Architecten: taken en organisatie	3
Activiteitenverslag	17
De administratieve werking van de Vlaamse Raad	39
De kerncijfers voor 2012	55
Lancering van het digitale visum	61
De samenwerking met de architect - Beknopte gids voor de bouwheer	65
Bijlagen	81
Colofon	113

Woord vooraf

2012 is het zoveelste crisisjaar geworden waarbij ook de Belgische architecten niet langer konden ontsnappen aan de spiraal van negativiteit die binnen de Europese grenzen op alle vlakken woekert. Bouwheren houden de knip op hun beurs en draaien hun zuurverdiende centen tweemaal om vooraleer deze uit te geven. Het aantal afgeleverde visa is daardoor in 2012 in Vlaanderen met gemiddeld 6% gedaald en de negatieve berichten die in de media gretig worden uitgesmeerd, blijken de spaarboekjes alleen maar aan te dikken. Dit geld staat nochtans op onze banken, maar deze zijn door de crisis niet alleen wantrouwig tegenover elkaar geworden, maar eisen ook meer en meer keiharde garanties voor de terugbetaling van leningen, ook van de gewone man in de straat.

Onze sector staat daarbovenop onder zeer zware druk om steeds beter en efficiënter te presteren. Energiezuinig bouwen was al aan de orde, maar het moet nog beter en als het kan zelfs meteen passief. Wij als architecten, steeds positief ingesteld, zien ondanks alle moeilijkheden hier meteen ook weer een rol weggelegd om het goede voorbeeld te geven. Al deze uitdagingen zetten de creativiteit van onze architecten op scherp. We ijveren voor compactere woonvormen, kangoeroewoningen, generatiewoningen, groepswoningbouw en collectieve projecten en dit zowel bij renovatie als bij nieuwbouw. Alleen botsen we hierbij nog steeds veel te vaak op een muur van verouderde wetgeving, reglementen en ambtenarij die ondanks hun goede bedoelingen niet onder hun eigen beperkingen uit kunnen.

De Orde van Architecten - Vlaamse Raad, ijvert binnen deze context voor een grotere efficiëntie om met de huidige middelen meer slagkracht te kunnen opbouwen. De noodzakelijke hervormingen blijven op nationaal niveau echter aanslepen waardoor we nog steeds veel te vaak in rondjes blijven draaien. Het is echter van levensnoodzakelijk belang dat we al onze middelen kunnen inzetten voor de belangrijke uitdagingen waarvoor ons beroep staat. De Orde van Architecten - Vlaamse Raad heeft in 2012 het digitale visum gelanceerd, de eigen juridische dienst verder uitgebouwd, initiatieven genomen inzake de digitale bouwaanvraag, procedures opgestart tegen dubieuze DBFM constructies, een actieplan en een lange termijnvisie opgestart, enz.

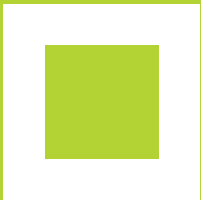
Op mediavlak dienen we in 2013 echter nog een tandje bij te steken om ons beroep een breder positief imago aan te meten. De concurrentie met de commerciële jungle van bouwondernemingen die over grotere reclamebudgetten beschikken dan om het even welke architect of architectenbureau, is enorm. "Mijn Huis Mijn Architect" is een goed voorbeeld van een evenement met positieve uitstraling dat al jaren door de Orde van Architecten - Vlaamse Raad georganiseerd wordt. We gaan er daarom volledig voor om in 2013 onze krachten verder te bundelen, onze structuur en werking binnen "kamers en beleidscommissies" verder uit te bouwen, dit alles om meer te kunnen bereiken met dezelfde middelen. Ik wil dan ook een woord van dank uitspreken aan het personeel en mijn collega's mandatarissen binnen de Orde van Architecten - Vlaamse Raad. Samen staan we sterker en bereiken we meer voor ons beroep. Via dit jaarverslag, bieden we jullie een kijk op de diepgang die jullie betekenen en op het belangrijke werk dat jullie dagelijks presteren, ieder binnen zijn vakgebied. Mijn oprechte dank!

Wij wensen u allen een boeiende lectuur toe.

Marnik Dehaen
Verantwoordelijke Kamer Communicatie & Secretaris Orde van Architecten - Vlaamse Raad

De Orde van Architecten is een publiekrechtelijke instantie die in 1963 werd opgericht op initiatief van de wetgever. Om in België hun beroep te mogen uitoefenen, moeten architecten ingeschreven zijn op de tabel van de Orde of op de lijst van stagiairs. De Orde is er in de eerste plaats voor het openbaar belang.

De Orde van Architecten: taken en organisatie

□ De taken van de Orde

De hoofdpdracht van de Orde werd in de wet van 26 juni 1963 tot instelling van een Orde van Architecten als volgt vastgelegd:

“De Orde van Architecten heeft tot taak de voorschriften van de plichtenleer voor het beroep van architect te bepalen en ze te doen naleven. Zij houdt toezicht op de eer, de discretie en de waardigheid van de leden van de Orde in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van hun beroep. Zij doet aangifte bij de rechterlijke overheid van elke inbreuk op de wetten en reglementen tot bescherming van de titel en van het beroep van architect.”

De Orde van Architecten is wettelijk bevoegd voor het opstellen en het doen naleven van de deontologie* en voor alle zaken die verband houden met de toegang tot het beroep van architect in België. De Orde ziet er met andere woorden op toe dat alle architecten, ook buitenlandse die een bouwproject in België uitvoeren, zich houden aan de regels die zij opstelt. Desgewenst kan zij dat afdwingen door middel van sancties.

De Orde staat tevens moreel garant voor de hoge ethische en beroepsmatige kwalificatie van haar leden. Zij ziet toe op de kwaliteit van de opleiding en de prestaties van de architecten en waakt erover dat zij de culturele en architecturale waarden respecteren.

Gezien de sociaaleconomische evolutie sinds 1963 is de Orde nauw betrokken bij de bezinning over de toekomst van het beroep. In dat kader stelt de Orde zich tot doel erover te waken dat de onafhankelijkheid van de architect wordt gerespecteerd. Want ook in tijden van crisis is de Orde er om het openbaar belang te behartigen.

* Deontologie: de verzameling van gedragsregels waaraan men zich moet houden bij de uitoefening van het beroep.

De Orde en niet-architecten

De Orde van Architecten komt niet alleen in contact met architecten en stagiairs, maar ook met andere doelgroepen die belangrijk zijn bij het vervullen van haar publieke opdracht.

Een niet-exhaustieve opsomming van deze doelgroepen omvat:

- mandatarissen van de Orde van Architecten,
- eigen personeelsleden,
- architectuurstudenten,
- onderwijsinstellingen,
- culturele instellingen (Stad & Architectuur, Vlaams Architectuurinstituut VAI, Bozar, ...)
- overheid (Vlaams, federaal, ...),
- aannemers (Confederatie Bouw, Bouwunie, ...),
- bouwheren,
- beroepsorganisaties van architecten aan Vlaamse zijde (Architecten-Bouwers AB, Bond van Vlaamse Architecten BVA, de Vlaamse Architectenorganisatie NAV, ...),
- consumentenorganisatie Test-Aankoop,
- andere ordes,
- andere organisaties zoals de brancheorganisatie van advies- en engineeringbureaus ORI, het Vlaamse Netwerk van Ondernemingen VOKA, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen SERV, ...

In bepaalde, bij wet vastgelegde omstandigheden, kan de bouwheer een beroep doen op de Orde.

- Hij kan bij de Orde terecht voor het verstrekken van een document dat bevestigt of een architect al dan niet is ingeschreven op de tabel of op de lijst van stagiairs (wet van 26 juni 1963, art. 17). Deze informatie vindt een bouwheer ook op de website van de Orde.
- Bij een betwisting over het bedrag van de erelonen kan de Orde op gezamenlijk verzoek van de architect en diens cliënt het bedrag vaststellen (wet van 26 juni 1963, art. 18). Op verzoek van de rechtbanken en hoven geeft de Orde advies omtrent de bepaling en het bedrag van de erelonen (wet van 26 juni 1963, art. 18).
- Artikel 7, §2 van het Koninklijk Besluit van 25 april 2007 betreffende de verplichte verzekering stelt dat de bouwheer de provinciale raad van de Orde kan vragen of een bepaalde architect de verzekeringsplicht naleeft.

Wie van oordeel is dat een architect de regels van de plichtenleer van zijn beroep met de voeten treedt, kan zich informeren of een klacht indienen bij de Orde van Architecten. Indien er ernstige aanwijzingen zijn, wordt de klacht via een wettelijk vastgelegde procedure onderzocht in de provinciale raad van de Orde waar de architect is ingeschreven op de tabel. De klager is geen partij in de zaak en kan dan ook niet tussenkomen in de tuchtprocedure. Via de tuchtprocedure kan een benadeelde partij ook geen schadevergoeding krijgen. Wie een schadeloosstelling wil voor het nadeel dat hem door de architect werd berokkend, moet zich tot de rechtbank wenden. De Orde kan en mag zich immers niet in de plaats stellen van de hoven en rechtbanken om de aansprakelijkheid van een architect of van eventuele andere in het bouwgebeuren betrokken partijen vast te stellen. Bouwheren winnen in een dergelijk geval het best het advies van een advocaat in.

□ De organisatie van de Orde

De Orde van Architecten is samengesteld uit een Nationale Raad, een Vlaamse en een Frans-/Duitstalige Raad, provinciale raden en raden van beroep. Om de mandaten in te vullen, worden driejaarlijks verkiezingen georganiseerd. De stemming is verplicht voor alle architecten die zijn ingeschreven op de tabel.

De verkiezingen gebeuren per provincie en hebben als resultaat dat de helft van de leden van de provinciale raad wordt vernieuwd. Uit deze groep wordt een afvaardiging gekozen voor de Nationale, de Vlaamse en de Frans-/Duitstalige Raad. Na de samenstelling van de Nationale Raad wordt binnen deze Raad een nieuwe voorzitter gekozen. Om de drie jaar is dat een architect van de andere taalgemeenschap.

De laatste verkiezingen vonden plaats op 27 oktober 2011.

□ De noodzakelijke hervorming van de Orde

Om te komen tot een betere dienstverlening voor de architecten drong een hervorming van de Orde zich op.

Sinds de oprichting van de Orde worden dossiers waarin een architect is betrokken autonoom per provincie behandeld. Uit analyses bleek dat elke provincie haar eigen manier van evalueren en interpreteren hanteerde. Daardoor bestonden er dikwijls grote verschillen in beoordeling en procedures. Taken, procedures en de beoordeling van dossiers mogen echter niet ad hoc lokaal worden aangepakt, maar moeten op een uniforme leest worden geschoeid om de rechtszekerheid en de gelijke - lees: eerlijke - behandeling van de betrokken architecten te bevorderen.

Bovendien stond de Nationale Raad veel te ver af van de lokale werking en had hij geen voeling met de lokale problematiek. Klachten over een gebrek aan dynamiek, een te logge structuur en een moeizame of zelfs onbestaande informatiedoorstroming waren legio.

Ook de communautaire verschillen stonden een goede werking in de weg. De cultuurverschillen tussen de gemeenschappen zijn groot: bouwstijl, manier van werken, bouwvoorschriften. Precies daarom zijn al heel wat bevoegdheden overgedragen aan de gewesten en gemeenschappen: onderwijs, cultuur, ruimtelijke ordening, ...

Doordat de mandatarissen almaar wisselden, was het verder allesbehalve evident voort te bouwen op het werk, de kennis en de ervaring van de voorgaande mandatarissen en zo de continuïteit van de werking te verzekeren. Nochtans moet snel, professioneel en efficiënt kunnen worden ingespeeld op de maatschappelijke evoluties waarmee de architect vandaag wordt geconfronteerd.

Aan Vlaamse zijde voelden de provinciale raden daarom een steeds grotere nood om ervaringen uit te wisselen, kennis en krachten te bundelen, tot een snellere besluitvorming te komen en in heel Vlaanderen snel en op een eenvormige manier te kunnen handelen. De Vlaamse provinciale raden gingen de afgelopen jaren steeds meer samenwerken, aanvankelijk op een informele maar geleidelijk aan op een meer geformaliseerde manier. Op die manier ontstond de Vlaamse Raad fv. Deze samenwerking leidde tot een steeds grotere autonomie, zowel aan Frans-/Duitstalige als aan Vlaamse zijde.

Men koos aan Vlaamse zijde bewust voor een up-to-date marketingbeleid, HR-beleid en IT-beleid en ook voor de oprichting van een juridische dienst. Dit vooral omdat de materie waar de Orde dagelijks mee te maken krijgt, steeds meer juridisch van aard wordt. Een bewuste keuze was ook de uitbouw van een stevige, centrale, competente administratie die de continuïteit moet waarborgen.

Op 15 oktober 2005 keurde de Nationale Raad met quasi eenparigheid van stemmen een aantal afspraken goed als tussenstap naar een verdere, meer doorgedreven hervorming. Uiteraard zal die het overleg tussen de Frans-/Duitstalige Raad en de Vlaamse Raad niet in de weg staan, integendeel. Maar zij is wel nodig, want de twee taalgemeenschappen hebben duidelijk behoefte aan een autonome werking. Zo werden binnen de Vlaamse Raad raadscommissies en departementen opgericht.

Een hervorming van de Orde moet maken dat de Frans-/Duitstalige Raad en de Vlaamse Raad elk hun eigen werking krijgen. Maar daarvoor is het wachten op een aanpassing van de wet van 26 juni 1963, waarin rekening wordt gehouden met de evoluties op het terrein. Rond die aanpassing rezen al heel wat problemen. Zo raakte tijdens de vorige legislatuur van de Orde een wetsvoorstel tot hervorming niet tijdig klaar. Door de perikelen in de federale regering-Leterme 1 in 2008 wist men bovendien niet goed wat er verder te gebeuren stond. In 2009 werd het werk daarom hervat door de nieuwe ploeg mandatarissen.

In 2012 is het dossier in een stroomversnelling geraakt. Het ligt niet langer bij Minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw Laruelle maar werd overgeheveld naar de kabinetten van Staatssecretaris voor Staatshervorming en Regie der Gebouwen Verherstraeten (CD&V), Staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie, Mobiliteit en Staatshervorming Wathélet (cdH) en Eerste Minister Di Rupo (PS). Ons dossier lag immers mee op de onderhandelingstafel bij de vorming van de regering-Di Rupo I en werd opgenomen in het regeerakkoord. Er werd ons beloofd dat de splitsing zou afgerond worden in juli 2013. We wachten hoopvol af.

De Nationale Raad

De Nationale Raad is samengesteld uit twintig leden: tien leden die zijn afgevaardigd door de provinciale raden, tien leden die zijn benoemd door de koning en één rechtskundig assessor. Zij worden aangeduid voor een periode van zes jaar. Om de drie jaar kiest de Nationale Raad onder zijn leden een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter, een secretaris en een adjunct-secretaris. Samen vormen zij het bureau van de Nationale Raad. De Nationale Raad kiest eveneens de ondervoorzitters van de Franstalige en van de Nederlandstalige afdeling. De laatste jaren ligt het zwaartepunt van de werking steeds meer in de taalvleugels.

De wettelijke taken van de Nationale Raad omvatten volgende zaken.

- Hij vertegenwoordigt de Orde.
- Hij legt de voorschriften van de plichtenleer voor het architectenberoep vast.
- Hij stelt het stagereglement op.
- Hij kijkt toe op de toepassing van de deontologische regels en van het stagereglement.
- Hij doet de overheden voorstellen aangaande wettelijke of bestuursrechtelijke maatregelen in verband met het beroep en brengt advies uit over alle kwesties inzake de uitoefening ervan.
- Hij stelt de huishoudelijke reglementen van de raden van de Orde en van hun bureaus vast.
- Hij houdt toezicht op de activiteit van de raden van de Orde en verzamelt hun uitspraken.
- Hij staat in voor de administratieve afhandeling van de aanvragen van (buitenlandse) dienstverleners.
- Hij treft alle maatregelen die nodig zijn voor de realisatie van het doel van de Orde.
- Hij bekrachtigt de beslissingen van de taalvleugels.

De Vlaamse Raad

De Nationale Raad omvat twee taalvleugels, een Franstalige en een Nederlandstalige, die afzonderlijk of gezamenlijk kunnen beraadslagen. De Nederlandstalige afdeling van de Nationale Raad werd in 2006 herdoopt tot 'Vlaamse Raad'.

Deze Vlaamse Raad bestaat uit 10 leden, nl. 5 leden benoemd door de koning en 5 afgevaardigden van de Nederlandstalige provinciale raden. De 5 voorzitters van de Nederlandstalige provinciale raden wonen de vergaderingen bij, maar hebben geen stemrecht.

Binnen de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten hebben de provinciale raden zich verenigd in het beleidsvoorbereidend orgaan van de nieuwe structuur van de Orde. In de Vlaamse Raad zetelen daarom ook de vijf Nederlandstalige provinciale raden van de Orde van Architecten.

Het doel van de Vlaamse Raad is te komen tot een efficiëntere werking, een overkoepelend en eenvormig beleid en een verdere professionalisering van de dienstverlening. De Vlaamse Raad heeft zijn eigen personeelsbeleid, budget, visie, strategie, marketingbeleid enz.

Voorlopig moeten de beslissingen van de Vlaamse Raad nog formeel worden bekrachtigd in de Nationale Raad. Na tussenkomst van de wetgever zal de Vlaamse Raad zelf ten volle de wettelijke bevoegdheden uitoefenen.

■ Schematische weergave van de actuele werking van de Nationale Raad

De vroegere raadscommissies en departementen werden in 2012 vervangen door werkgroepen van de Vlaamse Raad. Er zijn werkgroepen met een tijdelijk karakter, de beleidscommissies - die alleen bijeenkomen gedurende de periode dat een bepaalde problematiek zich stelt - en werkgroepen met een permanent karakter, de kamers - die omwille van hun taken een permanent karakter behoeven.

De beleidscommissies formuleren adviezen aan de Vlaamse Raad inzake interprovinciale persoonsgebonden dossiers en doen aan beleidsvoorbereidend werk. Op die manier ondersteunen de beleidscommissies de Vlaamse Raad in zijn taak als adviesorgaan op wetgevend en reglementair gebied. De adviezen worden al dan niet bekrachtigd door de Vlaamse Raad.

De kamers zijn beleidsuitvoerende commissies, die aan vertegenwoordiging doen voor de Vlaamse Raad, binnen een beleidskader dat vastgelegd werd door de Vlaamse Raad. Zij zijn bevoegd voor de communicatie naar externe partijen toe.

De kamers en beleidscommissies zijn in 2012 voor de eerste maal samengekomen in juni.

Missie van de Vlaamse Raad

Binnen de Vlaamse Raad is er een samenwerking van de vijf Nederlandstalige provinciale raden van de Orde van Architecten.

De Vlaamse provinciale raden van de Orde van Architecten waken over de kwalitatieve uitoefening van het beroep van architect met het oog op het openbaar belang, en dit in een steeds evoluerende maatschappelijke context.

De Vlaamse Raad ontwikkelt deontologische regels en bevordert de correcte naleving van het reglement van beroepsplichten.

Hij promoot en ontwikkelt een kwaliteitsvolle stage en permanente vorming, voorwaarden om het beroep van architect te mogen uitoefenen.

Hij signaleert knelpunten en doet beleidsvoorbereidend werk voor de overheden om het beroep mee te laten evolueren met de maatschappelijke context.

Hij sensibiliseert en informeert het grote publiek omtrent de meerwaarde van de architect in het bouwproces.

Hij ijvert voor de behartiging van de belangen van zowel bouwheer als architect en adviseert, bemiddelt en protesteert waar nodig.

Voorlopig moeten de standpunten van de Vlaamse Raad inzake de voorschriften van de plichtenleer, de organisatie van de stage en internationaal beleid nog formeel worden bekrachtigd in de Nationale Raad.

Na de hervorming van de Nationale Orde van Architecten tot twee autonome ordes, zal over de voorschriften van de plichtenleer, het recht op toegang tot het beroep en het internationaal beleid nog steeds overleg gepleegd worden met de Frans-/Duitstalige Raad.

Structuur van de Vlaamse Raad

Lokaal niveau

■ De lokale werkingskernen (= provinciale raden)

Het Vlaamse en het Franstalige landsgedeelte tellen elk vijf provinciale raden (= lokale werkingskernen), meestal met zetel in de provinciehoofdstad. Ieder kantoor beschikt over een aantal personeelsleden in verhouding tot het aantal architecten in die provincie.

Elke provinciale raad bestaat uit zeven effectieve leden en zeven plaatsvervangende leden alsook een of meerdere rechtskundige assessoren, verkozen voor een periode van zes jaar. Elke drie jaar kiest de provinciale raad onder zijn leden een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris. Samen met de rechtskundige assessor vormen zij het bureau. De provinciale raad kiest eveneens een afgevaardigde voor de Nationale Raad.

De provinciale raden hebben volgende bevoegdheden.

- Zij houden de leden- en stagiair lijsten van de Orde bij.
- Zij ontvangen en verstrekken de nodige documenten voor buitenlandse architecten en voor architecten die in het buitenland willen werken.
- Zij leggen op gezamenlijk verzoek van partijen het bedrag van de erelonen vast.
- In sommige gevallen geven zij advies omtrent de bepaling en het bedrag van de erelonen.
- Zij verzekeren de naleving van de plichtenleer van het beroep.
- Zij waken over de eer, discretie en waardigheid van de leden van de Orde in de uitoefening van hun beroep.
- Zij doen bij de gerechtelijke macht aangifte van alle inbreuken op de wetten en reglementen ter bescherming van de titel en het beroep van architect.
- Indien nodig leggen zij sancties op aan leden die hun plichten niet naleven.

Wat betekent dit concreet voor de bouwheer?

Een architect kan geen stedenbouwkundige vergunning aanvragen zonder het vereiste visum van de provinciale raad (behalve in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Met dit visum geeft de Orde aan de bevoegde instanties aan dat de architect ingeschreven is bij de Orde en de deontologie naleeft. Dat geeft de bouwheer de zekerheid dat hij met een erkende architect te maken heeft.

■ De lokale werkingscellen

De huidige provinciale raden handelen als **lokale werkingskernen**. Zij blijven het rechtstreekse aanspreekpunt voor architecten en bouwheren.

In elke lokale werkingskern werken vijf **lokale werkingscellen** rond een bepaald thema: onderzoek, toegang tot het beroep, stage, taxatie, opvolging. Elk van deze cellen behandelt voor haar thema de individuele architectgebonden dossiers.

- **Lokale werkingscel ONDERZOEK / Bureau provinciale raad**
Zij onderzoekt, bijvoorbeeld ten gevolge van een klacht van een architect of een bouwheer, of een bepaalde architect zijn beroep uitoefent volgens de deontologische code. Als er voldoende ernstige aanwijzingen zijn dat dit niet het geval is, kan het dossier worden doorverwezen naar de tuchtraad.
- **Lokale werkingscel TOEGANG TOT HET BEROEP**
Zij bereidt inschrijvingen en weglatingen op de tabel voor, coördineert mutaties tussen de lokale werkingskernen, onderzoekt de statuten van vennootschappen, enz.
- **Lokale werkingscel STAGE**
Zij staat in voor de erkenning van het stagemeesterschap, de aanvragen van stagiairs, de klachten van stagiairs of stagemeesters, het stageplan, enz. Zij is eveneens verantwoordelijk voor de aanstelling van de stagecommissarissen die de stageplaatsen bezoeken en hun bevindingen rapporteren. De werkingscel Stage gaat ook na of tijdens de stage alle aspecten van het beroep voldoende aan bod komen.
- **Lokale werkingscel TAXATIE**
Zij geeft raad en bemiddelt bij ereloongeschillen tussen architecten, of tussen de architect en de bouwheer. Als een minnelijke schikking niet haalbaar blijkt, kunnen de partijen - mits wederzijds akkoord - een taxatieprocedure starten. De partijen kunnen zich ook wenden tot een burgerlijke rechtbank. Deze laatste kan advies vragen aan de lokale werkingskern die voor de voorbereiding de lokale werkingscel taxatie aan het werk zet.

- **Lokale werkingscel OPVOLGING**

Zij behandelt dossiers waarbij een architectenopdracht door de bouwheer of de architect vroegtijdig wordt beëindigd. Als de architect wordt opgevolgd door een andere architect, controleert deze werkingscel of de opvolging volgens de regels gebeurt, dit ter bescherming van de aansprakelijkheid van de architecten in kwestie en van de belangen van de bouwheer. Als er nog geen architect is aangesteld om de opdracht verder te zetten, wordt erover gewaakt dat dit daadwerkelijk gebeurt. Zo niet, wordt er een klacht ingediend bij de procureur des Konings en de lokale overheden.

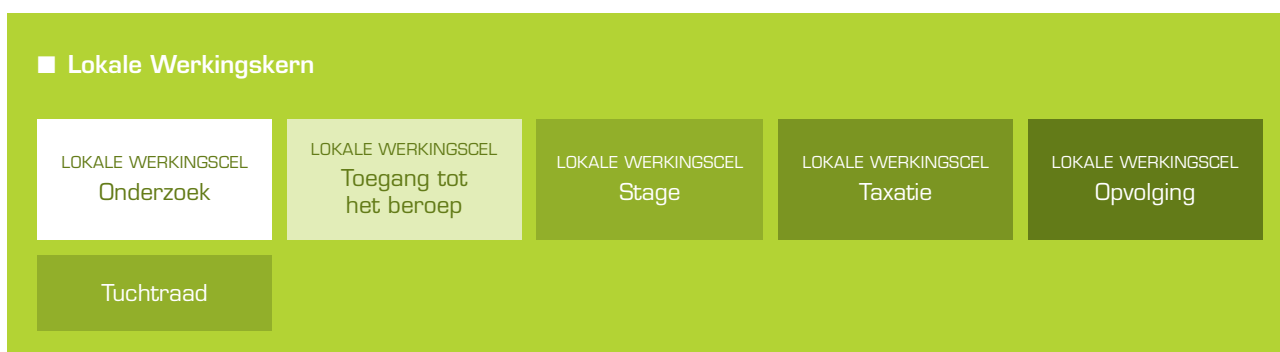
- **De tuchtraad**

Elke lokale werkingskern heeft naast lokale werkingscellen ook een tuchtraad. Die bepaalt op basis van het dossier van de lokale werkingscel onderzoek of een architect al dan niet inbreuken op de deontologie heeft begaan en veroordeelt desgevallend de architect tot een tuchtstraf.

De samenstelling van de tuchtraad kan verschillen per dossier. De leden van het bureau (onderzoeksorgaan) kunnen immers geen deel uitmaken van de tuchtraad die uitspraak doet in de onderzochte zaak. De assessor, die enkel een raadgevende stem heeft, kan zowel aanwezig zijn tijdens het onderzoek door het bureau als tijdens de behandeling van de zaak voor de Raad.

Om het vereiste quorum in de tuchtraad te bereiken zal dus een beroep worden gedaan op de effectieve raadsleden die niet gezeteld hebben in het bureau waarin het onderzoek van het tuchtdossier gevoerd werd; aangevuld met plaatsvervangende raadsleden, tot het vereiste quorum bereikt is.

Momenteel wordt de tuchtraad nog op provinciaal niveau georganiseerd. Men wil deze binnen afzienbare termijn op Vlaams niveau installeren.

Vlaams niveau

- **Beleidscommissies**

Op Vlaams niveau bestaat de Orde van Architecten - Vlaamse Raad uit een aantal werkgroepen: de beleidscommissies en de kamers.

De beleidscommissies formuleren adviezen aan de Vlaamse Raad inzake interprovinciale persoonsgebonden dossiers en doen aan beleidsvoorbereidend werk. Op die manier ondersteunen de beleidscommissies de Vlaamse Raad in zijn taak als adviesorgaan op wetgevend en reglementair gebied. De adviezen worden al dan niet bekrachtigd door de Vlaamse Raad.

De beleidscommissies worden omwille van organisatorische redenen en omwille van de continuïteit in hun werking permanent geïnstalleerd maar zijn te beschouwen als werkgroepen met een tijdelijk karakter. De beleidscommissies worden slechts en pas dan geactiveerd wanneer hen een agenda wordt aangereikt.

Er zijn 5 beleidscommissies:

- **Beleidscommissie ONDERZOEK EN DEONTOLOGIE**
- **Beleidscommissie TOEGANG BEROEP**
- **Beleidscommissie OPVOLGING**
- **Beleidscommissie TAXATIE**
- **Beleidscommissie STAGE EN VORMING**

De beleidscommissies worden paritair samengesteld, d.w.z. met een afvaardiging vanuit elke provinciale raad. Naast een commissieafgevaardigde uit elke provincie, wordt er per beleidscommissie ook een commissieverantwoordelijke, een juridisch assessor, jurist (personeelslid Vlaamse Raad) en een beheerder (personeelslid Vlaamse Raad) aangesteld.

Elke lokale werkingscel behandelt voor haar thema de individuele, architectgebonden dossiers. Dossiers die extra aandacht vergen, die in de diverse provincies op een andere manier worden behandeld, of waarvoor nog geen eenduidige oplossing bestaat, worden doorverwezen naar de desbetreffende beleidscommissie. De beleidscommissies formuleren dan een advies aan Vlaamse Raad betreffende het beleid inzake persoonsgebonden dossiers (interprovinciale dossiers en vraagstukken) die aangereikt worden door de provinciale raden.

Elke beleidscommissie doet, over zijn respectievelijke bevoegdheid, beleidsvoorbereidend werk. De taak van de Vlaamse Raad als adviesorgaan op wetgevend en reglementair gebied wordt voorbereid door de beleidscommissies.

Naast deze 5 beleidscommissies kunnen indien nodig nog andere werkgroepen met een tijdelijk karakter opgericht worden door de Vlaamse Raad.

Kamers

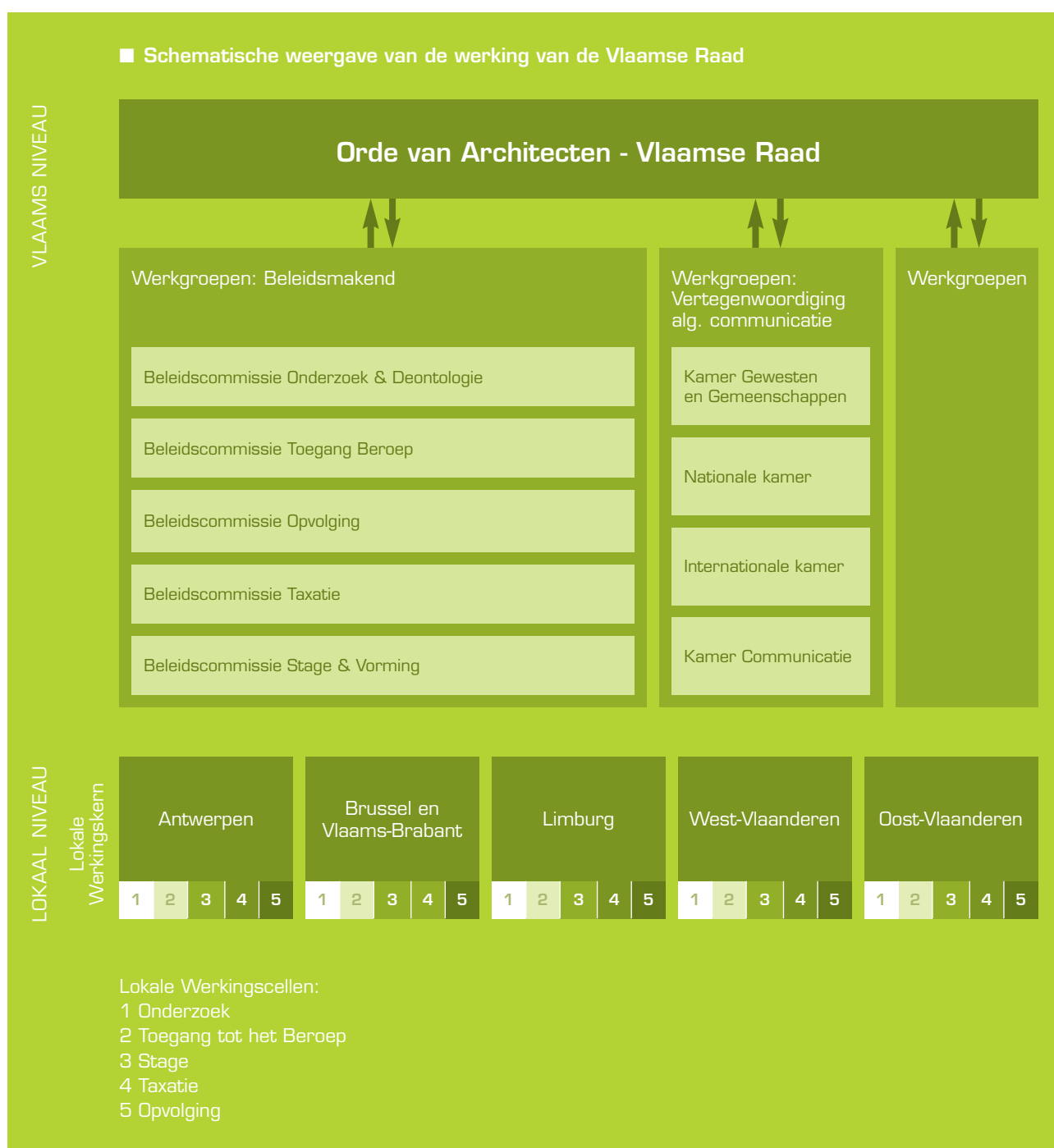
De kamers zijn de werkgroepen binnen de Orde van Architecten - Vlaamse Raad met een permanent karakter en behandelen thema's waarin architecten en/of de Orde belanghebbend is, of belang heeft in vertegenwoordiging. Zij zijn bevoegd voor de communicatie naar externe partijen toe.

Zij bepalen zelf geen standpunten of visies maar handelen in overeenstemming met de visies die bepaald werden door de Vlaamse Raad.

Er zijn 4 kamers:

- **Kamer GEWESTEN EN GEMEENSCHAPPEN (Vlaamse Gemeenschap en Brussels Hoofdstedelijk Gewest)**
- **NATIONALE kamer**
- **INTERNATIONALE kamer**
- **Kamer COMMUNICATIE**

De kamers zijn samengesteld uit een kamerverantwoordelijke, een kamerlid en een of meerdere personeelsleden (beheerders). Afhankelijk van de materie bijgestaan door een jurist (personeelslid Vlaamse Raad).

□ De raad van beroep

Tegen een sententie (= vonnis) van de tuchtraad kan de architect en/of de Nationale Raad hoger beroep aantekenen. Het dossier krijgt dan een tweede lezing voor de raad van beroep.

De raad van beroep beschikt over volgende bevoegdheden.

- Hij oordeelt over zaken waarvoor beroep is ingediend tegen beslissingen van de provinciale raden met betrekking tot inschrijvingsaanvragen en tuchtzaken.
- Hij oordeelt over aanvragen tot eerherstel betreffende de beslissingen tot schorsing of schrapping, die na een termijn van tenminste vijf jaar worden ingediend.

De raad van beroep is een orgaan van de Orde van Architecten. Er zijn er twee, één Nederlandstalige met zetel in Gent en één Franstalige met zetel in Luik. Hij behandelt enkel kwesties met betrekking tot de leden in verhouding tot de Orde en kan dus niet oordelen in geschillen tussen bouwheer en architect.

Elke raad van beroep is samengesteld uit drie raadsheren van het hof van beroep, benoemd door de koning, en uit drie architecten die bij loting zijn aangeduid onder de verkozen leden van de provinciale raden. Zij oefenen deze functie gedurende drie jaar uit.

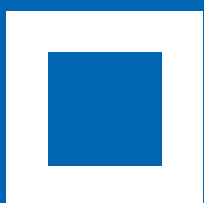
De raad van beroep mag zeker niet worden verward met het hof van beroep. Deze laatste is de instantie van de rechterlijke macht die uitspraak doet over beroepen, ingesteld tegen vonnissen die zijn uitgesproken door de rechtbanken van eerste aanleg. Er zijn vijf hoven van beroep; een in Brussel, Antwerpen, Gent, Luik en Bergen.

□ Het Hof van Cassatie

Tegen een sententie van de raad van beroep kan de architect en/of de Nationale Raad cassatieberoep aantekenen. Het Hof van Cassatie behoort, in tegenstelling tot de tuchtraad en de raad van beroep, niet tot de structuur van de Orde. Het is het hoogste rechtscollege in ons land.

Activiteitenverslag

De beleidscommissies

In de Orde van Architecten - Vlaamse Raad waren in 2012 vijf beleidscommissies actief:

- Beleidscommissie ONDERZOEK EN DEONTOLOGIE
- Beleidscommissie TOEGANG BEROEP
- Beleidscommissie STAGE EN VORMING
- Beleidscommissie TAXATIE
- Beleidscommissie OPVOLGING

Beleidscommissies: Onderzoek en Deontologie

Deze beleidscommissie adviseert in de interprovinciale persoonsgebonden dossiers in verband met deontologie. De dossiers worden besproken en getoetst aan de wetgeving en deontologie. De beleidscommissie Onderzoek en Deontologie formuleert ook voorstellen om de bestaande regelgeving te verbeteren en de procedures bij onderzoek en deontologie in de verschillende provincies eenvormig te maken.

■ Werking 2012

De beleidscommissie heeft in 2012 adviezen gegeven over:

- interprovinciale dossiers,
- het verhoor bij onderzoek,
- de bevoegdheden van het onderzoeksbureau,
- het huishoudelijk reglement van de Vlaamse Raad (deel 1).

■ Doelstellingen 2013

- Taak van de architect
- Draaiboek tucht (inhoudelijk en organisatie)
- Huishoudelijk reglement Vlaamse Raad (deel 2)
- Huishoudelijk reglement provinciale raden
- Draaiboek onderzoek

Beleidscommissie Toegang Beroep

De beleidscommissie Toegang Beroep werd in het leven geroepen om de persoonsgebonden en interprovinciale dossiers in verband met de toegang tot het beroep eenvormig af te stemmen wanneer de lokale werkingscellen niet zelfstandig tot een besluit komen of hun bevoegdheid het provinciale niveau overstijgt. De beleidscommissie toetst deze dossiers af aan de toepasselijke wetgeving en deontologie om als dusdanig uniforme oplossingen aan te reiken.

■ Werking 2012

De beleidscommissie heeft in 2012 adviezen uitgebracht over:

- inschrijvingen op de tabel en het toepasselijk deontologisch statuut,
- de toepassing van de procedure van mutaties,
- weglatingen van de tabel,
- architect-rechtspersonen, bijv. of redenen van onverenigbaarheid de deelname van overige vennoten verhinderen,
- de mogelijkheid tot oprichting van rechtspersonen die geen architect-rechtspersoon zijn,
- de mogelijkheid tot uitoefening van activiteiten buiten het beroep van architect,
- alle briefwisseling omtrent onderwerpen die haar werking aanbelangen.

■ Doelstellingen 2013

• **Werkwijze:**

De beleidscommissie streeft naar een optimalisatie van de huidige werkwijze. Er wordt gewerkt aan een workflow (stappenplan) voor de provinciale raden. Provinciale raden zullen worden gebriefd dat vennootschapsdossiers voor een eerste lezing bij de juridische dienst van de Vlaamse Raad terecht komen. Dossiers worden dan centraal behandeld en eenvormig beoordeeld. Deze workflow en de gehanteerde briefwisseling worden in kaart gebracht. De beleidscommissie zal waar nodig suggesties doen om de behandeling van de vennootschapsdossiers beter te stroomlijnen en te vereenvoudigen.

• **Wetgeving en aanbevelingen:**

De beleidscommissie Toegang Beroep heeft de huidige aanbevelingen geëvalueerd en een nota opgesteld om de oude en de nieuwe aanbeveling op elkaar af te stemmen. Het voorstel wil de ongelijkheden wegwerken tussen Laruelle-vennootschappen en andere vennootschappen. De beleidscommissie bouwt voort op dit werk en hoopt in 2013 de oude en nieuwe aanbeveling op dezelfde lijn te krijgen. Zodra er een consensus bereikt is, zal het resultaat overhandigd worden aan de Vlaamse Raad met het verzoek dit als reglement bij koninklijk of ministerieel besluit te laten goedkeuren.

• **Voorstellen tot wetswijzigingen**

• **Analyse van de deontologische statuten:**

Er worden afspraken gemaakt omtrent de correcte toepassing van de deontologische statuten architect-ambtenaar, architect-zelfstandige, architect-bezoldigde. De beleidscommissie heeft zich tot doel gesteld de deontologische statuten te analyseren en de begrenzing ervan te verduidelijken. Het statuut van architect-ambtenaar dient verder geanalyseerd te worden. De overige categorieën (architect-bezoldigde en architect-zelfstandige) volgen.

- **Evenement vennootschappen:**

De beleidscommissie Toegang Beroep zal de voorbereidingen van een evenement rond vennootschappen opstarten in 2013. De bedoeling is om het wettelijk-deontologisch kader van de Laruelle vennootschap toe te lichten aan de architecten. Er wordt eveneens nagegaan in welke mate andere actoren (notarissen, boekhouders,...) hierbij betrokken kunnen worden. De beleidscommissie tracht daarnaast een infobrochure betreffende deze vennootschappen te publiceren.

Beleidscommissie: Stage en Vorming

De stage vormt een noodzakelijke voorwaarde voor de uitoefening van het beroep van architect-zelfstandige.

De beleidscommissie Stage en Vorming buigt zich over de stage en de permanente vorming, stelt beleidsnota's op rond de rechten en de plichten van stagiairs en stagemeesters en het sociaal statuut van stagiairs, maar behandelt ook de praktische problemen waarmee de verschillende raden geconfronteerd worden.

Sinds 2012 wordt de werking van de oorspronkelijke raadscommissie Stage en het departement Stage en Vorming gebundeld in de beleidscommissie Stage en Vorming. Deze bundeling van beide werkgroepen draagt bij tot een grotere efficiëntie die momenteel enkel nog gehinderd wordt door het trage verloop van de hervorming van de Orde als geheel.

■ Werking in 2012

Stage:

- Om de politieke wereld te overtuigen van de noodzaak van een hervorming van de stage werd reeds in 2011 een beknopte hervormingsnota opgesteld die gecommuniceerd werd aan de Frans-/Duitstalige vleugel en afgewerkt werd tot een eensluidende visie die perfect past binnen de voorziene hervorming van de Orde.
- In afwachting van de concrete bevestiging van de geformuleerde principes werd verder nagedacht over de opstelling van een leidraad voor de stagiair, welke een overzicht geeft van de te behalen competenties aan het einde van de stage en de middelen die daartoe kunnen worden benut. Op termijn dient deze leidraad de basis te vormen voor een logboek waarin het afgelegde traject gerapporteerd wordt. Hiermee werd een belangrijke basis gelegd voor de concrete invulling van de stage en de eindevaluatie van deze stage.
- Steun werd verleend aan initiatieven die jonge architecten ten goede komen, zoals de Kick-off Days for Architects van NAV.
- Praktische problemen werden behandeld die door de verschillende provinciale raden werden gemeld.
- Vragen rond de verschillende architectuuropleidingen in Europa, vereiste praktische ervaring voorafgaand aan de toetreding tot het beroep en de wijze waarop daarmee dient te worden omgegaan bij het aanvaarden van buitenlandse stagiairs of jonge buitenlandse architecten die in ons land toegang tot het beroep wensen te verkrijgen, werden behandeld.

Vorming:

- Een reglement voor aanbieders van vormingsmodules werd opgesteld.
- In afwachting van de komst van de webapplicatie "permanente vorming", werd de benadering van potentiële opleidingverstrekkers en de concrete invoering van een door de Orde geaccrediteerd aanbod aan vormingen noodgedwongen opgeschort.

■ Doelstellingen voor 2013

Stage:

- Binnen de verschillende provinciale raden starten met de invoering van een evaluatie aan het einde van de stageperiode. De ervaringen die hierbij opgedaan worden, zullen gebundeld worden en zullen bijdragen tot de uitwerking van een meer eenvormig evaluatiesysteem voor de taalgemeenschap als geheel.
De evaluaties moeten de mate van voorbereiding op de uitoefening van het beroep van de pas afgestudeerde architect beter in kaart brengen, alsook de mogelijke gevolgen van de academisering van het onderwijs en de mogelijke verschillen tussen de verschillende onderwijsinstellingen. Tevens dient meer duidelijkheid te ontstaan over de aspiraties van de afstuderende master in de architectuur, zoals de mate waarin men wenst om het beroep autonoom uit te oefenen, in groepsverband, of als medewerker op een architectuurbureau, of gespecialiseerd in een specifiek onderdeel van het beroep.
- De communicatie met de Frans- en Duitstalige gemeenschap onderhouden met het oog op een zo groot mogelijke eenvormigheid over de taalgrens heen.
- Terug contacten met onderwijs- en beroepsverenigingen organiseren zodra vanuit de politieke wereld voldoende steun blijkt voor de voorgestelde stagehervormingsinitiatieven.
- Medewerking verlenen aan de voorbereidingen van een globaal stageevenement.
- De briefwisseling van de verschillende provinciale raden m.b.t. stage uniformiseren.
- Veel gestelde vragen van diverse werkingscellen bundelen in een eenvoudig raadpleegbaar FAQ document.
- De opgestelde leidraad voor de stagiair verder uitwerken, zodat dit de basis kan vormen voor een logboek en evaluatie-instrument van het stagetraject.
- De ontwikkelingen in Europa nauwgezet volgen zodat hierop zo nodig kan worden ingespeeld.

Permanente vorming:

- Nu de digitalisering van de visa een feit is, kan gefocust worden op de uitwerking van de webapplicatie “permanente vorming”. In afwachting van de komst van deze webapplicatie werd de benadering van potentiële opleidingverstrekkers en de concrete invoering van een door de Orde geaccrediteerd aanbod aan vormingen opgeschort.
- Gelijktijdig met de uitwerking van een vormingsaanbod voor de architect in het algemeen, worden modules uitgewerkt voor de stagiair in het bijzonder waarvan de opgedane kennis bij de eindevaluatie zal worden beoordeeld.

Beleidscommissie: Taxatie

De beleidscommissie Taxatie komt tussen bij interprovinciale discussies over erelooongeschillen, als adviserende derde. De dossiers worden besproken en getoetst aan de wetgeving en deontologie. Deze beleidscommissie formuleert ook voorstellen om de bestaande regelgeving te verbeteren en de procedures inzake ereloonvaststellingen en -adviezen in de verschillende provincies eenvormig te maken.

■ Werking in 2012

In 2012 waren er nagenoeg geen interprovinciale dossiers inzake erelooongeschillen. De beleidscommissie Taxatie is twee keer samengekomen.

Er werd in 2013 geen bijzondere agenda overgemaakt door de Vlaamse Raad.

■ Doelstellingen 2013

Het verder uitwerken, uitdiepen en invullen van de eenvormigheid van procedures en beoordelingen en in grensoverschrijdende (provinciale) cases bij discussies over erelooongeschillen, als bemiddelaar of beslissende derde.

Beleidscommissie: Opvolging

Soms beslist een architect of bouwheer om de samenwerking vroegtijdig te beëindigen. Dit kan op om het even welk moment gebeuren. Een bouwheer is echter wettelijk verplicht om in alle fases van zijn bouwproject beroep te doen op een architect. Bij het beëindigen van de samenwerking moet de architect dan ook opgevolgd worden. Bij deze procedure wordt de ene architect ontheven van zijn taak en volgt een andere architect het bouwproject verder op.

De beleidscommissie Opvolging werd in het leven geroepen om de procedures inzake opvolging in de verschillende provincies eenvormig te maken. Zij beslist in interprovinciale opvolgingsdossiers waarvan de problematiek de provinciale werkingscellen overstijgt. De dossiers worden besproken en getoetst aan de wetgeving en deontologie. Deze beleidscommissie formuleert ook voorstellen om de bestaande regelgeving te verbeteren en ze streeft naar een gelijkvormige behandeling van opvolgingsdossiers door de provinciale werkingscellen.

■ Werking in 2012

- De beleidscommissie Opvolging nam beslissingen over interprovinciale opvolgingsdossiers.
- In opdracht van de Vlaamse Raad formuleerde de beleidscommissie Opvolging aanbevelingen en oplossingen met betrekking tot probleemstellingen in verband met opvolging.
 - De beleidscommissie Opvolging werd ondermeer geconsulteerd in verband met de implementatie van opvolging binnen de digitalisering van de bouw aanvraag.
 - Er werd ook gewerkt rond de handhaving van de wet van 1939 (Wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect) door de overheid. De steun van de overheid tot handhaving van de wet van 1939 is onontbeerlijk. De Orde van Architecten heeft de bevoegdheid om klacht neer te leggen bij de procureur, maar de vervolging van dergelijke aangeklaagde misdrijven geniet kennelijk geen prioriteit. Als antwoord op deze problematiek formuleerde de beleidscommissie Opvolging de volgende aanbevelingen ten aanzien van de architecten en ten aanzien van de Orde van Architecten:

Aanbevelingen ten aanzien van de architecten

1. De architect die de werkzaamheden beëindigt, meldt aan de Orde dat zijn opdracht beëindigd is en laat, in zijn eigen belang, weten wat de stand van de werken is op het ogenblik van de stopzetting van zijn opdracht.
2. Aan de architecten wordt gevraagd om bij de eerste vaststelling spontaan aan de Orde van Architecten te melden dat er verder gewerkt wordt zonder architect. Deze melding staft hij zoveel mogelijk met bewijselementen. Zodoende kan de Orde van Architecten de klacht beter onderbouwen met bewijselementen waaruit het aangeklaagde misdrijf duidelijk blijkt. Hiermee beoogt de beleidscommissie Opvolging niet alleen de bescherming van de op te volgen architecten, maar ook van de opvolgende architecten, die er geen belang bij hebben om met verantwoordelijkheid te worden belast voor werken die niet onder hun controle werden uitgevoerd.

Ter ondersteuning van deze acties wordt een brief opgesteld over de te volgen procedure bij vroegtijdige beëindiging van een opdracht. Deze brief wordt preventief verstuurd naar alle architecten.

Aanbevelingen ten aanzien van de Orde van Architecten:

Wanneer vastgesteld wordt dat de aangifte bij de Procureur des Konings omwille van beleidsredenen geseponeerd wordt:

1. Voor elk individueel dossier het college van burgemeesters en schepenen per brief wijzen op hun plichten.
2. De provinciegouverneur aanschrijven waarin het niet reageren van het college gemeld wordt, en waarin verzocht wordt om de nodige maatregelen te treffen.

■ Doelstellingen 2013

- Ontwikkelen en ter beschikking stellen van documenten ten behoeve van de architecten, zoals:
 - typebrieven opvolging ter ondersteuning van de communicatie tussen alle belanghebbende partijen,
 - gedragsregels voor de technisch raadgever, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Raad,
 - acties tot handhaving van de wet van 1939,
 - het stappenplan.
- Opmaken van een tool m.b.t. meest gestelde vragen omtrent opvolging.

□ De Kamers

In de Orde van Architecten - Vlaamse Raad waren in 2012 vier kamers actief:

- Kamer GEWESTEN EN GEMEENSCHAPPEN (Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest)
- NATIONALE kamer
- INTERNATIONALE kamer
- Kamer COMMUNICATIE

Kamer Gewesten en Gemeenschappen

Deze kamer bundelt verschillende gewest- en gemeenschapsmateries, en organiseert in dat kader het overleg met de beroepsverenigingen in Vlaanderen.

De kamer Gewesten en Gemeenschappen wordt steeds samengesteld uit de voorzitter (kamer-verantwoordelijke) en ondervoorzitter (kamerlid) van de Vlaamse Raad, de secretaris-generaal en het hoofd van de juridische dienst.

De kamer Gewesten en Gemeenschappen is niet samengekomen in 2012.

Op regelmatige basis wordt met Architecten-Bouwers AB, de Bond van Vlaamse Architecten BVA en de Vlaamse Architectenorganisatie NAV het Vlaams Permanent Overleg (VPO) georganiseerd. Dat wil een constructief gesprek op gang houden tussen de Orde en de beroepsverenigingen.

Het VPO wil komen tot een gemeenschappelijke aanpak van hete hangijzers en politieke besluitvorming. Samenwerking maakt immers dat de vertegenwoordigers van de architecten sterker staan tegenover de politici, een aanspreekpunt vormen en de rechten en belangen van de architecten beter kunnen verdedigen.

In 2012 kwamen onder meer volgende onderwerpen aan bod in het VPO:

- Wat verstaat de overheid onder de huidige taak van de architect? Dient de taak van de architect niet aangepast aan de huidige evolutie van het beroep?
- Het digitale visum.
- Het nieuwe Vlaamse decreet omtrent schattingsverslagen geeft exclusieve bevoegdheid aan landmeters. Hoe hiertegen te reageren?
- Aanpassen van de DBFM procedure: opvolgen van de diverse acties.

- Modaliteiten voor de digitale bouwaanvraag.
- Het onderscheid tussen een Laruelle vennootschap en een door de Orde goedgekeurde vennootschap communiceren naar de leden.
- Bijdrage Orde: verduidelijken dat de bijdrage voor een vennootschap supplementair is aan de respectievelijke bijdragen van de vennoten.
- Openbaarheid van bestuur m.b.t. de Orde.

Nationale kamer

De Nationale kamer bundelt verschillende materies die betrekking hebben op nationale bevoegdheden.

Deze kamer bestaat steeds uit de voorzitter (kamerverantwoordelijke) en de secretaris (kamerlid) van de Vlaamse Raad, deze zijn trouwens respectievelijk de voorzitter of ondervoorzitter en de secretaris of adjunct-secretaris van de Nationale Raad. Ook hier verzorgen de secretaris-generaal en het hoofd van de juridische dienst de continuïteit.

Voorbeeld van een subactiviteit van de Nationale kamer is de “Inter orden” vergadering, waarbij de verschillende beroepsordes samenkomen om gemeenschappelijke kwesties te bespreken.

Internationale kamer

Het overleg over internationale aangelegenheden gebeurt tweemaandelijks op nationaal niveau, in de commissie voor internationale betrekkingen waarin drie mandatarissen van de Cfg-OA en drie mandatarissen van de Vlaamse Raad zetelen.

De afvaardiging vanwege de Vlaamse Raad bestaat uit een kamerverantwoordelijke, kamerlid en een derde toegevoegd lid van de Vlaamse Raad.

Er zijn een aantal internationale organisaties waar de Orde lid van is, de grootste overkoepelende organisaties zijn de ACE (Architects' Council Europe), de UIA (Union Internationale des Architectes) en EFAP (European Forum for Architectural Policies).

De **ACE (Architects' Council Europe)** vertegenwoordigt het architectenberoep op Europees niveau. De organisatie heeft intensieve contacten met de Europese Unie en doet actief aan lobbywerk. Een van de essentiële taken van de ACE houdt in dat de organisatie de ontwikkelingen op EU-niveau op de voet volgt. De ACE wil zo kunnen anticiperen op de elementen in het politieke beleid en de wetgeving van de Europese Unie, die een impact hebben op de architectuurpraktijk, de kwaliteit en de duurzaamheid van onze bebouwde omgeving.

De werking van de ACE is georganiseerd rond drie thema's die elk ingedeeld zijn in de verschillende werkgroepen:

- Thema 1: toegang tot het beroep (Access to the Profession)
- Thema 2: beroepspraktijk (Practice of the Profession)
- Thema 3: architectuur en levenskwaliteit (Architecture and Quality of Life)

De **UIA (Union Internationale des Architectes)** is actief op wereldvlak en legt zich vooral toe op wedstrijden, opleiding en culturele aspecten. Opgericht in Zwitserland in 1948 heeft de UIA momenteel 124 landen als lid, waarvan de beroepsorganisaties in totaal meer dan 1,3 miljoen architecten vertegenwoordigen. De UIA is onderverdeeld in vijf regio's. Regio 1 omvat de landen uit West-Europa.

De **EFAP (European Forum for Architectural Policies)** verenigt de bevoegde overheden, culturele instellingen en beroepsorganisaties op het vlak van architectuurpolitiek.

ENACA (European Network of Architects' Competent Authorities) heeft tot doel de bevoegde autoriteiten in elk land te begeleiden met de implementatie van de beroepskwalificatierichtlijn.

ENACA vergadert drie maal per jaar, zowat de helft van de bevoegde autoriteiten voor architectuur in Europa zijn momenteel aangesloten bij ENACA.

- **EUROPESE RICHTLIJNEN DIE BELANGRIJK ZIJN VOOR HET ARCHITECTENBEROEP**

Richtlijn betreffende beroepskwalificaties (Professional Qualifications Directive 2005/36/EC)

- Uitvoering en evaluatie

De voorschriften met betrekking tot de beroepskwalificaties in de verschillende sectoren zijn sinds 2005 samengebracht in een enkele richtlijn. De Europese Commissie is verantwoordelijk voor het controleren van architectendiploma's. Wekelijks krijgt ze informatie over nieuwe diploma's en het leerplan waarop deze gebaseerd zijn. Elk diploma moet nagekeken worden zodat het voldoet aan de beroepskwalificatierichtlijn voordat het wordt opgenomen.

Een belangrijk punt is de duur van de architectuuropleiding. In de meeste landen bedraagt die vijf jaar; de richtlijn bepaalt een minimum van vier jaar. Na het voltooien van hun studies moeten architecten een stageperiode in een architectuurpraktijk volbrengen. Die verschilt van land tot land. In sommige landen, zoals Italië, is een stage zelfs niet vereist. De meeste lidstaten zijn het erover eens dat architectuuropleidingen vijf jaar in beslag zouden moeten nemen. Ook in het UNESCO / UIA akkoord werd vijf jaar studie vooropgesteld, aangevuld met ten minste twee jaar beroepservaring.

Commissaris voor Interne markt en diensten Michel Barnier introduceerde de idee van een "beroepskaart" voor gereguleerde beroepen, die de erkenningprocedures en het werken over de grenzen heen zou vergemakkelijken. Het registratieproces van diploma's zou ook vereenvoudigd kunnen worden door elektronische communicatie, met behulp van het "Internal Market Information" (IMI) systeem dat is ontwikkeld door de Europese Commissie.

Wat de migratiemogelijkheden van de houder van een architectuurdiploma betreft, zou de ACE graag zien dat artikel 1 van de beroepskwalificatierichtlijn correct wordt uitgevoerd. Dit artikel zegt dat "kwalificaties kunnen worden verworven in een of meer lidstaten". De pas afgestudeerde architect zou dus zonder problemen stage kunnen lopen in een ander EU land.

In januari 2013, werd een rapport aanvaard door de IMCO Commissie (Commissie Interne Markt en Consumentenbescherming) van het Europees Parlement, dat als basis zal dienen voor het bereiken van een akkoord betreffende de herziening van deze richtlijn in het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europese Raad. Dit rapport lost zeker niet alle verwachtingen in van het beroep, maar de ACE maakt toch een positieve balans op uit dit rapport.

Volgens dit rapport, zal de architecturale opleiding vanaf nu moeten bestaan uit:

- ofwel een totaal van minstens vijf voltijdse studiejaren (5 studiejaren + 0 stagejaren),
- ofwel ten minste vier voltijdse studiejaren vergezeld van een certificaat ten bewijze van de realisatie van twee stagejaren (4 studiejaren + 2 stagejaren).

Hoewel de ACE, samen met alle andere internationale architectuurinstanties (UIA, AEEA, ENHSA, ...) voortgaan met het verdedigen van een academische opleiding van een minimale duur van vijf jaar, aangevuld met twee jaar stage (5 studiejaren + 2 stagejaren) om automatisch erkend te worden in de andere lidstaten, vertegenwoordigen de voorstellen aangenomen door de IMCO Commissie een verbetering ten aanzien van de Richtlijn van 2005 (4 studiejaren + 0 stagejaren).

Verder kunnen nog volgende positieve evoluties aangehaald worden:

- de gedeeltelijke toegang van het beroep van architect wordt uitgesloten,
- de creatie van een Europese Professionele Kaart onder de vorm van een elektronisch certificaat. Deze nieuwe tool zal de procedures van erkenning van beroepskwalificaties (en beroepservaring in de zin van artikel 46) die gebeuren door de bevoegde instanties in eender welke lidstaat van de Unie versnellen en vergemakkelijken.

De voorgestelde aanpassing van de richtlijn betreffende beroepskwalificaties, vermeldt voor het eerst PPE (Professional Practice Experience) als mogelijk onderdeel van de zesjarige opleiding (5 jaar academische opleiding + één jaar beroepspraktijkervaring). Deze vermelding heeft aanleiding gegeven tot de oprichting van de werkgroep "PPE + 2" binnen de ACE, die belast is met het preciseren van de doelstellingen en de inhoud van de professionele praktijkstage.

Richtlijn betreffende diensten op de interne markt (Directive on Services in the Internal Market 2006/123/EC)

- Uitvoering en evaluatie

De dienstenrichtlijn en de beroepskwalificatierichtlijn hebben allebei betrekking op de opleiding en het dienstenverkeer van de architecten. De richtlijn betreffende beroepskwalificaties gaat over diploma's en andere beroepskwalificaties, terwijl de dienstenrichtlijn (aangenomen in 2006 om het vrije verkeer van diensten mogelijk te maken, inclusief die van architecten) onder andere voorziet in commerciële communicatie, administratieve samenwerking, verzekering, vergoedingsstructuren en gedragscodes.

De dienstenrichtlijn richt zich op:

- architecten die gevestigd zijn en 'diensten' aanbieden in een lidstaat,
- architecten die tijdelijke diensten aanbieden, bijvoorbeeld als zij betrokken zijn bij een project in een andere lidstaat.

Ze moeten zich houden aan de nationale regelgeving wat de openbare orde, de veiligheid, de gezondheid en het milieu betreft.

Elke lidstaat interpreteert de regels volgens de plaatselijke normen, wat soms onduidelijke situaties creëert. De implementatie van de dienstenrichtlijn heeft problemen veroorzaakt, deels vanwege het gebrek aan vertrouwen in de overdracht van diensten tussen de lidstaten. Het "interne marktsysteem" heeft dan weer zijn nut bewezen bij het vergemakkelijken van grensoverschrijdende dienstverlening waarbij vergunningen nodig zijn. Een ander punt van aandacht is de kwaliteit van de dienstverlening. De richtlijn stimuleert professionelen om daarvoor gedragscodes te ontwikkelen.

Deze richtlijn is ook nuttig voor werknemers die willen werken in verschillende EU-landen, in lijn met de doelstellingen van Europa 2020 om het EU-potentieel voor groei en werkgelegenheid te maximaliseren. Een reeks van bijeenkomsten is gepland om te kijken naar manieren om een innovatieve interne markt op te zetten. De lidstaten zijn momenteel verwickeld in een wederzijdse evaluatie en in de beoordeling van de bepalingen van de richtlijn en de uitvoering ervan.

Hoewel veel van de voorgestelde deregulering gewenst is, moet men vermijden dat de architectuur in Europa op lange termijn zou degraderen. De druk om de concurrentie te promoten in de EU mag niet leiden tot de uitsluiting van belangrijke kwaliteits- en sociale overwegingen. Een reëel gevaar van deze richtlijn is dat architectenbureaus in handen kunnen komen van projectontwikkelaars of bouwbedrijven die geen gekwalificeerde architecten zijn. De beroepskwalificatierichtlijn biedt, vanuit het perspectief van de architecten, de beste waarborg voor de consument, de maatschappij en het milieu. Dit moet hand in hand gaan met de dienstenrichtlijn om een Europees kader te creëren voor het reguleren van de toegang tot het beroep en de gedragsregels van de dienstverlening.

Richtlijn voor overheidsopdrachten (Public Procurement Directive 2004/18/EC) (dienstenrichtlijn)

- Evaluatie en vooruitzichten voor herziening

Volgens de richtlijn moeten de lidstaten een aannemer selecteren hetzij op basis van de laagste prijs, hetzij op basis van de 'economisch meest voordelige' offerte. In 2009 koos twee derde van de lidstaten voor de laatste optie.

De autoriteiten worden ook aangemoedigd om ontwerpwedstrijden te organiseren, maar dit is geen wijdverbreide gewoonte. Van alle architectuurwedstrijden in Europa vindt 66% plaats in Frankrijk, in totaal tussen 1 100 en 1 300 per jaar. In Duitsland zijn er 150 tot 450, in Groot-Brittannië 4 tot 24 wedstrijden per jaar.

In heel Europa wordt 80% van de opdrachten voor werken toegekend via openbare procedures. De richtlijn laat het aan de lidstaten over om te beslissen of aparte aanbestedingen georganiseerd moeten worden voor de bouwwerkzaamheden, het ontwerp (architectuur) en de techniek (vooral bouw), of dat dit gebeurt via een enkele aanbesteding.

De Commissie is begonnen met een evaluatie van deze richtlijn. Het nationaal niveau zal terug meer verantwoordelijkheid toebedeeld krijgen, maar dat zal niet inhouden dat de openbare aanbesteding zal plaatsvinden in een vacuüm zonder EU-beleid. In oktober 2010 werd een groenboek over het specifieke gebruik van overheidsopdrachten gelanceerd om een raadpleging-procedure te openen. Een tweede groenboek over de modernisering van de wetgeving met wetsvoorstellen is in 2011 verschenen.

Aangezien de dienstenrichtlijn de prijs als het belangrijkste criterium hanteert, dringt de vraag zich op of architecten die duurzaamheid vooropstellen, per se de goedkoopste zullen zijn.

Zo'n 60% van de overheidsopdrachten met betrekking tot architectuur worden gegund via een openbare procedure en 36% via niet-openbare procedures. Op dit moment wordt slechts 2% van de architecturale diensten gekozen via ontwerpwedstrijden. Veel van de kleinere architectenbureaus hebben omwille van het selectieproces moeite om toegang te krijgen tot overheidsopdrachten. Sommige overheden gebruiken de selectiecriteria van de overheidsopdrachtenrichtlijn - die bedoeld was om de procedure toegankelijker te maken - als een instrument om het aantal inschrijvingen te drukken. Veel autoriteiten eisen bijvoorbeeld een minimale financiële omzet voor de laatste vijf jaar, of een minimum aantal werknemers, waardoor 95% van de kleine, mogelijk meer innovatieve architectenbureaus de facto worden uitgesloten.

Tegen de zomer van 2013, zou de herziening van de dienstenrichtlijn rond zijn. De Orde van Architecten ondersteunt de ACE positie in dit laatste stadium door te lobbyen bij het Europees Parlement en de Europese Commissie betreffende de aanpassing van artikel 56, dat de selectiecriteria bepaalt.

De ACE heeft hierbij het belang benadrukt maatregelen te vermijden die 90% van de architecten uitsluiten van openbare aanbestedingen (meer bepaald kleine bureaus die niet aan de hoge financiële drempels, gelinkt aan de deelname aan een openbare aanbesteding, voldoen).

In haar antwoord op het wetsvoorstel en op het rapport aan de rapporteur, richt de tekst van de ACE zich op:

- het vergemakkelijken van de deelname van architectuurbureaus (KMO's) aan openbare aanbestedingen;
- het promoten van kwaliteitsvolle selectieprocedures en aanbestedingsprocedures;
- het garanderen dat met de specifieke aard van de intellectuele diensten rekening wordt gehouden.

De ACE ijvert er eveneens voor dat niet het ereloon als criterium bij uitstek zou gelden voor de toekenning van een aanbesteding, maar wel de kwaliteitsbeoordeling van de dienstverlening.

Richtlijn voor herziening van energieprestaties van gebouwen (Recast Energy Performance of Buildings Directive 2010/31/EU)

- Belangrijke ontwikkelingen - de EU-strategie voor energie-efficiëntie

De politieke achtergrond van de herziene richtlijn zijn de EU-doelstellingen om tegen 2020 de uitstoot van broeikasgassen met 20% te verminderen ten opzichte van 1990, de energie efficiëntie met 20% te verbeteren en het aandeel hernieuwbare energie in het totale EU energieverbruik op te drijven tot 20%.

De richtlijn kan leiden tot een extra energiebesparing van 5 à 6%, een extra daling van de totale EU CO₂-emissies met 5% en de creatie van 450 000 nieuwe banen.

De lidstaten spelen natuurlijk de belangrijkste rol in de energie-efficiëntie, maar de EU beschikt ook over een aantal financiële instrumenten, zoals de EU "Cohesion Funds" en de "European Local Energy Assistance" (ELENA). ELENA biedt lokale en regionale autoriteiten financiële en technische bijstand bij hun zoektocht naar de financiering van duurzame-energie projecten. In samenwerking met de Europese Investeringsbank worden deze middelen in 2011 uitgebreid om ten minste 50 miljard euro beschikbaar te stellen voor sociale woningbouw. Daarnaast keurde het Europees Parlement de oprichting goed van een fonds van 146 miljoen euro om de energie-efficiëntie en hernieuwbare-energieprojecten te financieren.

Op 2 maart 2011 werd een energie-efficiëntie actieplan aangenomen, als onderdeel van het EU-beleid inzake een koolstofarme economie en vervoersbeleid. Ook worden acties ondernomen om schaalvoordelen te behalen.

Architecten moeten beleidsmakers en consumenten bewust maken van de rol die architectuur kan spelen. De belangrijkste maatregel wordt de nadruk op de renovatie van bestaande gebouwen, waarvan de meeste nog altijd "energie vreten".

Hoe luidt de zienswijze van ACE?

Een gebouw moet bekeken worden in de context van de bestaande stedelijke of landschappelijke structuur. Men moet nadenken over de inplanting van het gebouw, de kosten voor infrastructuur en energie, de verkeersverbindingen en het verkeer van goederen en personen, de culturele aspecten. Architecten moeten ervoor zorgen dat een gebouw in harmonie is met zijn omgeving en de topografische aspecten. Zij moeten rekening houden met de kwaliteit van de bebouwde omgeving, de sociale aspecten, de biodiversiteit en het gebouw zelf: flexibiliteit, sociale ruimte voor haar inwoners, kwaliteiten zoals licht en thermisch comfort. Toegankelijkheid, energie-efficiëntie, energieproductie uit lokale bronnen en waterbeheer mogen zij evenmin vergeten. Architecten worden opgeleid om al deze elementen in evenwicht te brengen en zo naar een holistische, kwalitatieve woonomgeving te streven.

Bouwproductenverordening (Construction Products Regulation)

- Presentatie van de belangrijkste kenmerken van de nieuwe verordening

De bouwproductenverordening is een geharmoniseerd systeem voor de beoordeling en het verstrekken van informatie over bouwmaterialen. Het doel is een basis te creëren voor de correcte werking van de interne markt in Europa.

De bouwproductenverordening omvat geharmoniseerde normen en een passend systeem voor de beoordeling en controle van de prestaties. De verordening zal, een keer definitief aangenomen, gelden voor fabrikanten, verdelers, importeurs, aangifte-instanties en nationale autoriteiten. Zij moet ervoor zorgen dat bouwproducten overal in Europa voldoen aan dezelfde normen.

Kamer Communicatie

De kamer Communicatie heeft een vrij uitgebreide taak. De drie pijlers waarop de werking rust zijn: sensibilisatie, informatie en communicatie. Alle vormen en initiatieven van communicatie, zowel extern als intern, worden in deze kamer grondig besproken. Tot zijn bevoegdheden behoren tevens marketing en public relations.

■ Doelgroepen

Communicatie met alle doelgroepen is erg belangrijk. Bovendien moet de boodschap worden aangepast aan de specifieke noden van elke doelgroep. De Kamer Communicatie gaat na op welke manier de Orde het best kan communiceren met haar doelgroepen die zowel intern en extern zijn.

- INTERN:
 - mandatarissen,
 - assessoren,
 - personeelsleden.
- EXTERN:
 - bouwheren,
 - architecten,
 - advocaten,
 - raden van beroep,
 - politieke instanties,
 - internationale organisaties,
 - beroepsverenigingen,
 - ...

Een goede communicatie met huidige en met toekomstige **bouwheren** is essentieel. De Orde moet immers het openbaar belang dienen. Een eerste basispijler van haar core business is dat ze bouwheren het nodige inzicht in de rol, de taak en niet te vergeten de meerwaarde van een architect moet bijbrengen. Dit kan het beroep van architect alleen maar ten goede komen.

Op elke beurs en bij elk contact met bouwheren komen we tot dezelfde vaststelling: jammer genoeg bestaan er nog veel vragen, misverstanden en vooroordelen over het beroep van architect en alle aspecten die erbij horen. Misverstanden over de rol van de architect, over de kostprijs, maar ook vragen zoals: hoe vind ik een architect, wat kan/moet een architect voor mij doen, wat mag ik wel en niet verwachten van een architect?

Ook vooroordelen zoals “een architect is er enkel voor de rijkere mensen of voor grote nieuwbouwwoningen” bestrijdt de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten met correcte informatie.

Als bouwheren vragen: “hoeveel kost een architect”, lichten wij de taakinhoud en de kwaliteit van de architect toe. Zo focust een bouwheer zich terecht op de service in plaats van op de prijs. Een goede dienstverlening wil iedereen correct vergoeden, maar enige toelichting bij een tarief is onontbeerlijk. Daarbij dient ook het belang van een onafhankelijk architect te worden benadrukt.

De kamer Communicatie werkt dus intensief aan het bestrijden van de misverstanden en aan het wegwerken van de lacunes in de kennis omtrent bouwen en verbouwen.

Communicatie met de leden “architecten”, is erg belangrijk om de negatieve perceptie die sommige architecten van de Orde hebben, weg te werken. De Orde heeft veel te lang en te weinig gecommuniceerd met haar leden waardoor er bij een aantal architecten het misverstand bestaat dat de Orde niet voldoende zou doen voor de architect en het beroep in het algemeen.

De Orde is nochtans actief op vele terreinen. Via uiteenlopende evenementen en projecten wordt getracht de communicatie met en de betrokkenheid van de leden te verbeteren.

■ Werking in 2012

Evenementen

De Orde organiseert zelf evenementen, verleent er steun aan of is er zelf aanwezig.

● MIJN HUIS MIJN ARCHITECT

Het openhuizenweekend “Mijn Huis Mijn Architect” is bedoeld om het brede publiek in te lichten over de samenwerking met een vakbekwaam en onafhankelijk architect. “Mijn Huis Mijn Architect” is daarbij de ideale gelegenheid om kandidaat-opdrachtgevers te wijzen op het belang van de samenwerking met een onafhankelijke architect. Immers:

- *De architect biedt een creatieve meerwaarde.* Dankzij zijn opleiding tot ontwerper is hij in staat alle essentiële aspecten van het project (omgeving, inplanting, voorschriften, bouwstijl, organisatie, circulatie, energie, technieken, veiligheid) tot een sluitend geheel te bundelen. Daardoor zal hij ook gemakkelijker een gewillig oor vinden bij de bevoegde ambtenaren als afwijkingen of wijzigingen van de verkavelingvoorschriften zinvol zijn.
- *De architect is gedurende het volledige bouwproces de objectieve en onafhankelijke adviseur van de opdrachtgever.* Bij de evaluatie van materialen en technieken kijkt hij altijd naar het geheel: locatie, omvang en stijl van de woning, leefgewoonten, budget, enz. Bij de oplevering van de woning zal hij de bouwheer kunnen bijstaan met zijn ervaring en vakkennis.
- *De architect biedt de bouwheer ook meer zekerheid.* Hij is als enige bouwpartner wettelijk verplicht om zich gedurende 10 jaar te verzekeren voor het bouwproject. Hij vertelt de bouwheer welke wettelijke verplichtingen die moet respecteren.

Met 28.500 belangstellenden was de 13e editie van het openhuizenweekend “Mijn Huis Mijn Architect” alweer een schot in de roos. Verdeeld over 170 projecten in heel Vlaanderen en Brussel toonden architecten een staaltje van hun kunnen, met ter plaatse tekst en uitleg voor wie op zoek was naar een architect of bouwinspiratie.

“Mijn Huis Mijn Architect” kon in 2012 niet alleen rekenen op 28.500 bezoekers, maar ook op zeer veel pers aandacht. De free publicity op radio, tv, kranten en tijdschriften is onbetaalbaar en draagt bij tot een positief imago van de architect in Vlaanderen. Net zoals in voorgaande jaren werd ook in 2012 het inspiratieboek “Mijn Huis Mijn Architect” gepubliceerd. In dit boek zijn alle deelnemende projecten terug te vinden.

Voor meer informatie: www.mijnhuismijnarchitect.com

- **MIJN HUIS MIJN JONGE ARCHITECT**

In de marge van “Mijn Huis Mijn Architect” wordt jaarlijks de wedstrijd “Mijn Huis Mijn Jonge Architect” georganiseerd. Deze ontwerp-wedstrijd voor een concreet project van sociale woningbouw - een initiatief van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad, de Vlaamse architectenorganisatie NAV en de VMSW - staat open voor pas afgestudeerde architecten, architecten-stagiairs en architecten die hoogstens vijf jaar actief zijn na hun stage.

Het winnende ontwerp wordt daadwerkelijk gerealiseerd. Een mooie opportuniteit voor jonge architecten die bij gebrek aan afgewerkte projecten dikwijls niet kunnen deelnemen aan het openhuizenweekend “Mijn Huis Mijn Architect”.

In 2012 draaide de wedstrijd om het ontwerp van 19 sociale koopwoningen in Hemiksem voor de Sociale Bouw- en Kredietmaatschappij Arro Antwerpen.

In de hoofdzetel van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) werd op 7 december 2012 de laureaat van de wedstrijd “Mijn Huis Mijn Jonge Architect 2012” bekendgemaakt. Uit de 73 inzendingen bekroonde de jury het ontwerp van Katrien Delespaul en Frédéric Gijsen. Twee architectenduo's, tijdelijke vereniging VDVRN (Katrien Van Dijk, Linde Van Reeth en Isabel Naesens) en het internationale BIN architectuur met Stijn Elsen (B), Simone Valerio (I), Duco Uytenhaak en Rob Wesselink (NL) mochten naar huis met een eervolle vermelding en een geldprijs van 2 000 euro. Naast de laureaat en de twee eervolle vermeldingen werden, gezien de hoge kwaliteit van de inzendingen, in 2012 ook twee bijzondere vermeldingen toegekend. Die waren voor het ontwerperstrio Glenn Lyppens, Amaury de Valensart en Andreas Karavanas, en voor het architectenduo Otsoe Verdonck en Sander Van Duppen.

Voor meer informatie: www.mijnhuismijnjongearchitect.com

- **DE VLAAMSE RENOVATIEDAG**

De Orde van Architecten - Vlaamse Raad gaf ook in 2012 steun aan de Vlaamse Renovatiedag, een initiatief van NAV (de Vlaamse Architectenorganisatie) en het tijdschrift 'Ik ga Bouwen & Renoveren'. Tijdens dit evenement kunnen kandidaat-verbouwers renovatieprojecten bekijken, inspiratie opdoen en uitleg vragen aan opdrachtgevers en architecten.

Voor meer informatie: www.devlaamserenovatiedag.be

- **INFOSESSIES DIGITAAL VISUM**

Begin maart 2012, tijdens de professionele dagen van Batibouw, werd de architecten een eerste gelegenheid aangeboden om kennis te maken met het digitale visum. Voor zij die deze infosessie niet konden bijwonen, organiseerde de Orde van Architecten - Vlaamse Raad in de loop van de maand maart nog een aantal bijkomende infosessies op verschillende locaties in Vlaanderen. In totaal woonden bijna 900 architecten een van deze infosessies over het digitale visum bij. Voor zij die niet aanwezig konden zijn, werd zodra het digitale visum in gebruik genomen werd, een duidelijke en overzichtelijk handleiding op de ledensite van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad ter beschikking gesteld.

- **INFOMOMENT MANDATARISSEN**

Op vrijdag 30 maart 2012 organiseerde de Orde van Architecten - Vlaamse Raad een infomoment voor alle nieuw verkozen mandatarissen te Meise waar de nieuwe werking van de Vlaamse Raad werd toegelicht. Een werking die vooraan in dit jaarverslag uitgebreid aan bod komt.

- **ANDERE EVENEMENTEN**

Naast de bovenvermelde initiatieven steunde de Orde van Architecten - Vlaamse Raad in 2012 ook nog andere architectuuractiviteiten zoals:

Op 4, 6 en 11 september 2012 organiseerde NAV in samenwerking met de Orde van Architecten - Vlaamse Raad de **Kick Off Days for Architects**. Pas afgestudeerde architecten konden er gratis terecht op drie locaties in Vlaanderen om zich te informeren over hun professionele start.

Tevens sponsorde de Orde van Architecten - Vlaamse Raad in 2012 de **AUDITORIUM lezingenreeks 12/13**, een initiatief van de vzw Stad en Architectuur.

Voor meer informatie: www.kickoffdaysforarchitects.be
www.stadenarchitectuur.be

Beurzen

Jaarlijks heeft de Orde van Architecten een stand op de bouwbeurzen **Batibouw** (Brussel) en **BIS** (Gent) waar kandidaat (ver)bouwers terecht kunnen voor informatie over de samenwerking met een architect.

Naar jaarlijkse gewoonte reikte Batibouw op 7 maart 2012 in samenwerking met Trends en Top Bouw, de Orde van Architecten, de Confederatie Bouw en De Bouwkroniek de Belgian Building Awards uit. Deze wedstrijd heeft als doel de Belgische architectuur te promoten.

Voor meer informatie: www.batibouw.be
www.bisbeurs.be

Publicaties

- **DE ARCHITECT TEKENEND VOOR UW TOEKOMST**

De Vlaamse Raad stelde tijdens contacten op beurzen en andere gelegenheden vast dat bouwheren met een aantal steeds terugkerende vragen zitten:

- wanneer heb ik een architect nodig,
- wat kan een architect voor mij doen,
- hoe vind ik een architect,
- wat mag ik wel/niet verwachten van mijn architect,
- wat kost een architect,
- is een architect er niet alleen voor rijke mensen die grote huizen (kunnen) bouwen,
- wat is het belang van een onafhankelijk architect?

Toekomstige bouwheren kennen het beroep, de taak en de rol van een architect onvoldoende. Tevens stellen ze zich veel vragen bij termen zoals EPB en veiligheidscoördinatie. Daarom besloot de Orde van Architecten - Vlaamse Raad een brochure op te stellen dat op een laagdrempelige, eenvoudige manier een antwoord biedt op die vragen: de brochure "De architect tekenend voor uw toekomst" werd geboren.

Dat initiatief bleek een schot in de roos. Duizenden exemplaren werden al uitgedeeld op beurzen en een digitale versie is beschikbaar op de website (op de homepage van www.architect.be, onder snellinks).

Uit de vele positieve reacties blijkt dat bouwheren de gids bijzonder nuttig vinden. Bovendien vragen steeds meer architecten gratis exemplaren aan omdat ook zij dit een nuttig instrument vinden om uit te delen aan hun opdrachtgevers. Kortom, het initiatief levert met een laag budget een groots resultaat op.

In 2012 werd de brochure heruitgegeven en opnieuw aangeboden aan de Vlaamse steden en gemeenten. Meer dan 5.000 gedrukte exemplaren werden zo verspreid op de stedenbouwkundige diensten van een groot aantal steden en gemeenten en daarnaast plaatsten heel wat steden en gemeenten een link naar de digitale versie van de brochure op hun website.

Ook interesse in een aantal geprinte exemplaren van deze brochure? Stuur dan een mail naar vlaamse.raad@ordevanarchitecten.be.

- **JAARVERSLAG 2011**

In 2012 werkte de Kamer Communicatie aan het jaarverslag 2011.

Voor meer informatie: www.architect.be/orde/jaarverslagen.php

- **ARCHITECTUURBOEK VLAANDEREN N°10**

De architectuurproductie in Vlaanderen geniet meer en meer internationale aandacht. Deze internationale erkenning is het resultaat van het waardevolle werk van een aantal Vlaamse initiatieven dat heeft bijgedragen aan de opkomst van een levendige ontwerp- en onderzoekscultuur.

Sinds de jaren 1990 wordt dit dynamische proces, dat ook het resultaat is van een verlichte architecturale politiek van de Vlaamse regering, gedocumenteerd in de reeks Jaarboeken Architectuur, die om de twee jaar wordt gepubliceerd door het VAI (Vlaams Architectuurinstituut) en sinds 2012 'Architectuurboek Vlaanderen' genoemd wordt.

Het Architectuurboek Vlaanderen "Radical Gemeenplaatsen. Europese architectuur uit Vlaanderen" bood een uitgelezen selectie van bijzondere gebouwen die in dialoog treden met de Europese architectuurcultuur.

De Orde van Architecten - Vlaamse Raad steunde deze publicatie in 2012 en schonk aan alle laatstejaarsstagiairs - ingeschreven op de Lijst van Stagiairs - een gratis exemplaar van dit boek.

Voor meer informatie: www.vai.be/nl/publicatie/architectuurboek-vlaanderen-ndeg10-radical-gemeenplaatsen-europese-architectuur-uit

Elektronische communicatiekanalen

- **ARCHIMAIL**

De Orde ontvangt dagelijks aanvragen van organisaties die hun evenementen, trainingen of andere nuttige informatie willen bekendmaken aan onze leden. Vroeger werden deze niet of fragmentarisch doorgestuurd.

Sinds enkele jaren wordt deze informatie gebundeld en gezamenlijk doorgestuurd naar alle Vlaamse architecten via de elektronische nieuwsbrief Archimail. Dit wordt aangevuld met informatie over de activiteiten van de Orde. Daarnaast worden de leden via deze weg geïnformeerd over actueel nieuws in verband met het architectenberoep en aansluitende thema's.

Voor meer informatie: www.architect.be/architect/archimail.php

- **ARCHIJOBS**

De Orde van Architecten - Vlaamse Raad lanceerde in mei 2012 www.archijobs.be - een nieuwe jobsite die een centraal jobplatform biedt op het gebied van architectuur.

Via deze site kunnen architecten en architect-stagiairs vacatures met betrekking to hun beroep raadplegen en plaatsen.

Voor meer informatie: www.archijobs.be

- **WEBSITE**

Tenslotte verspreidt de Orde van Architecten - Vlaamse Raad informatie via haar druk bezochte website. De Orde van Architecten - Vlaamse Raad werd in 2011 een nieuw kleedje gestoken.

In februari 2012 werd de vernieuwde website van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad www.architect.be gelanceerd in de nieuwe huisstijl.

Voor meer informatie: www.architect.be

■ Doelstellingen 2013

Verder investeren in communicatie met bouwheren. Deze groep verandert immers continu; de bouwheer van vandaag is niet de bouwheer van morgen. Daarom zal in 2013 gewerkt worden aan het bundelen van de slagkracht van alle architecten door bijvoorbeeld een grote mediacampagne op touw te zetten waarin de taakstelling en waarde van de architect in het bouwgebeuren positief naar buiten gebracht wordt.

In 2013 zal de Orde van Architecten - Vlaamse Raad ook terug aanwezig zijn op Batibouw, de BIS beurs, Mijn Huis Mijn Architect organiseren, initiatieven steunen zoals de Dag van de Architectuur, enz.

Verder zal er gewerkt worden aan een voortdurende communicatie en informatie inzake procedures, wetgeving en hervormingen die de architecten aanbelangen. Een korte termijnplanning en het uitwerken van een conceptvisie die de strategie van de Vlaamse Raad bepaalt, zal uitgewerkt worden. Een duidelijke strategie is hier op zijn plaats om met de huidige middelen meer te kunnen betekenen voor de consument en de architect in het algemeen.

De administratieve werking
van de Vlaamse Raad

Secretariaat

Werking in 2012

De **secretaris-generaal** heeft als taak de administratie te professionaliseren en te organiseren met als doel een optimale ondersteuning van het beleid en een continuïteit te verzekeren.

Het takenpakket van de secretaris-generaal omvat:

- algemene leiding over de administratie en haar verschillende afdelingen (ICT, juridische dienst, secretariaat, dienst marketing en communicatie, personeelsdienst, financiële dienst en receptie),
- personeelsverantwoordelijke,
- beleidsbeslissingen van de raden van de Orde vertalen naar een praktische uitvoering,
- budget opmaak,
- aanwezigheid op alle vergaderingen: bureau Nationale Raad, bureau Vlaamse Raad, Nationale Raad en Vlaamse Raad,
- coördinatie van de externe contacten,
- communicatieve link met interne doelgroepen (tussen de verschillende mandatarissen onderling, tussen het personeel en de mandatarissen, ...), en externe doelgroepen (beroepsverenigingen, culturele organisaties, politieke instanties, overheden, ...),
- verantwoordelijke marketing en communicatie - ondersteunen Kamer Communicatie,
- ondersteunen van verscheidene werkgroepen waaronder Vlaams Professioneel Overleg (permanent overleg met de beroepsverenigingen), digitalisering bouw aanvraag, ...,
- verzekeren continuïteit en opbouwen informatiedraaischijf,
- professionalisering dienstverlening,
- uitbouw secretariaat met specifieke focus op de juridische dienst.

■ Basistaken dienst secretariaat

- Een optimale administratieve ondersteuning bieden aan de mandatarissen, de verschillende werkgroepen, beleidscommissies en kamers.
- Het centraal beheer van informatie over alle mogelijke verschillende onderwerpen, verslagen van beleidscommissies en kamers.
- De verwerking van informatie; het behandelen en verwerken van binnenkomende post en vragen van allerlei aard van externe organisaties.
- Het voorbereiden, bijwonen en notuleren van de vergaderingen van de bureaus en algemene vergaderingen van de Vlaamse Raad.
- Het bijhouden en opvolgen van de takenlijst die voortvloeit uit beslissingen, genomen door de Vlaamse Raad; de betrokken mandatarissen en personeelsleden per e-mail hiervan op de hoogte stellen en het toezien op de uitvoering ervan.
- Het uitvoeren van genomen beslissingen (bv. het opstellen van brieven naar verschillende instanties, de opvolging van projecten, ...).
- Het ondersteunen van verschillende werkgroepen (bijwonen vergaderingen en notuleren, uitvoeren genomen beslissingen).
- Communicatie met bouwheren.
- Het organiseren en uitvoeren van offerteaanvragen / openbare aanbestedingen.
- De verfijning van het elektronische klasment voor de Vlaamse Raad.
- De constante optimalisering van de vergaderstructuren en -regels voor het bewerkstelligen van een zo optimaal mogelijke informatiedoorstroming binnen alle niveaus: de Vlaamse Raad (van het bureau naar de algemene vergadering van de Vlaamse Raad) van de Vlaamse Raad naar de provinciale raden en van de Vlaamse Raad naar de Nationale Raad.

- Het up-to-date houden van een digitale bibliotheek op extranet waar alle mandatarissen de verslagen van de verschillende beleidscommissies en kamers kunnen raadplegen.
- De opmaak en het bijhouden van een globale kalender van de vergaderingen van alle beleidscommissies en kamers binnen de Vlaamse Raad die on-line geraadpleegd kan worden door alle mandatarissen op extranet.

Doelstellingen voor 2013

- Digitalisering van de informatiedoorstroming.
- Komen tot een efficiëntere werking.
- Uniformisering procedures en stroomlijnen van de werking van de provinciale raden (wegwerken verschillen).
- Automatisering en professionalisering.

Juridische dienst

Werking in 2012

Enkele jaren geleden koos de Vlaamse Raad resoluut voor de uitbouw van een centrale juridische dienst. De materie waar de architect mee wordt geconfronteerd, wordt immers steeds meer juridisch van aard. Het opzetten en uitbouwen van een studie/juridische dienst is een heuse uitdaging. In 2012 werd dan ook al veel gerealiseerd.

Courante taken van de juridische dienst zijn:

- updates van Archilex (databank met sententies),
- nazicht vennootschapsstatuten,
- juridisch onderzoekwerk,
- beleidsvoorbereidend werk,
- juridisch advies aan de Vlaamse Raad, het bureau van de Vlaamse Raad, de kamers en beleidscommissies,
- bijstand mandatarissen bij externe vergaderingen (kabinetten Ministers, Inter Orden vergadering, enz.)
- juridische bijstand aan de provinciale raden,
- monitoren van wetswijzigingen die een verband kunnen houden met de sector (nationaal & Europees),
- beantwoorden van vragen van architecten, bouwheren, etc. met betrekking tot de deontologie op vraag van de provinciale raden,
- juridische opvolging van uitstaande betalingen van de bijdragen (opvolgen inningsprocedure),
- centraal infopunt waar de provinciale raden terecht kunnen met hun vragen,
- bijstand en studiewerk in allerlei dossiers.

Het hoofd van de juridische dienst coördineert ook het interprovinciaal overleg van juridisch assessoren, waarbij de juridisch assessoren van elke provinciale raad worden uitgenodigd teneinde een uniforme werking te garanderen m.b.t. juridische en deontologische vraagstukken.

Doelstellingen voor 2013

- Uitbouwen van een standaard inningsprocedure voor bijdragen.
- Verder uitbouwen van de studiedienst.
- Digitalisering van de juridische dienst.
- Uitbreiding van de juridische bibliotheek.
- Actualisering van Archilex.
- Huishoudelijk reglement Vlaamse Raad.
- Rechtspraak publiceren op de website.
- Juridische begeleiding werkgroep DBFM, herziening stage hervorming, enz.

Financiële dienst

Werking in 2012

De provinciale raden staan elk afzonderlijk in voor hun eigen aankopen en uitgaven volgens het ingediende en goedgekeurde budget voor hun raad door de Vlaamse Raad/Nationale Raad.

Betalingen die niet door de provinciale raad gebeuren maar wel door de Vlaamse Raad zijn de volgende:

- verwerking van: lonen personeel, presentiegelden mandatarissen en onkostennota's mandatarissen met betrekking tot buitenlandse opdrachten,
- investeringen,
- manifestaties stagiairs,
- provinciale of lokale acties,
- alle onvoorziene uitgaven zoals bijv. grote herstellingswerken.

De boekhoudkundige verwerking van de provinciale raden gebeurt centraal door de dienst financiën van de Vlaamse Raad.

Verder zorgt de dienst financiën van de Vlaamse Raad voor een driemaandelijke budgetcontrole en het voorstel van de jaarlijkse budgetten.

Elke bij de Orde ingeschreven architect betaalt een jaarlijkse bijdrage. In het verleden werd de bijdragenota per post verstuurd naar alle architecten. Sinds 2011 worden de bijdragenota's zoveel mogelijk per e-mail verstuurd. Enkel indien de architect dit expliciet aangeeft, kan hij/zij nog een exemplaar per post ontvangen. De verzending van de bijdragenota per e-mail gebeurt in de vorm van een digitaal ondertekend PDF document. Deze digitale handtekening garandeert dat het een officiële communicatie van de Orde van Architecten betreft. De bijdragenota is de eerste in een reeks documenten die door de Orde gedigitaliseerd zal worden.

Het beheer van de openstaande betalingen gebeurde in nauwe samenwerking met IT en werd centraal gecoördineerd door de juridische dienst van de Vlaamse Raad.

Doelstellingen 2013

- Het afwerken van de eindfase van het proceduredraaiboek, opgesteld door de juridische dienst, voor de snelle, professionele inning en opvolging van de bijdragen met een nauwere en gecentraliseerde opvolging vanuit het secretariaat van de Vlaamse Raad.
- Prestatiesysteem verder optimaliseren.
- Verder werken aan een efficiënte samenwerking op administratief vlak tussen de Vlaamse Raad en de Vlaamse provinciale raden.
- BOB-boekhouding (opdeling boekhoudsoftware in 3 autonoom werkende boekhoudingen met als doel op het einde van het boekjaar consolidatie in/naar één boekhouding volgens de wetgeving en eveneens ter controle).

Personeelsdienst

Werking in 2012

De personeelsdienst zorgt voor:

- loonadministratie Vlaamse Raad en Vlaamse provinciale raden,
- verwerking en uitbetaling van de lonen,
- coördinatie van de opleidingen,
- begeleiding tijdsregistratie,
- aanwervingen,
- contacten uitzendkantoren,
- coördinatie medische onderzoeken/controles,
- dossiers speciaal verlof opvolgen (ouderschapsverlof, tijdskrediet, ...),
- opvolgen dossiers hospitalisatie- en groepsverzekering,
- controle facturatie personeelsgerelateerde dossiers,
- naleving en opvolging wettelijk kader,
- beheer van individuele personeelsdossiers,
- professionalisering HRM.

Doelstellingen voor 2013

- Afwerking van de volledige digitalisering van de personeelsdossiers na de laatste netwerkwijziging.
- Optimaliseren van het tijdsregistratiesysteem na de laatste netwerkwijziging.

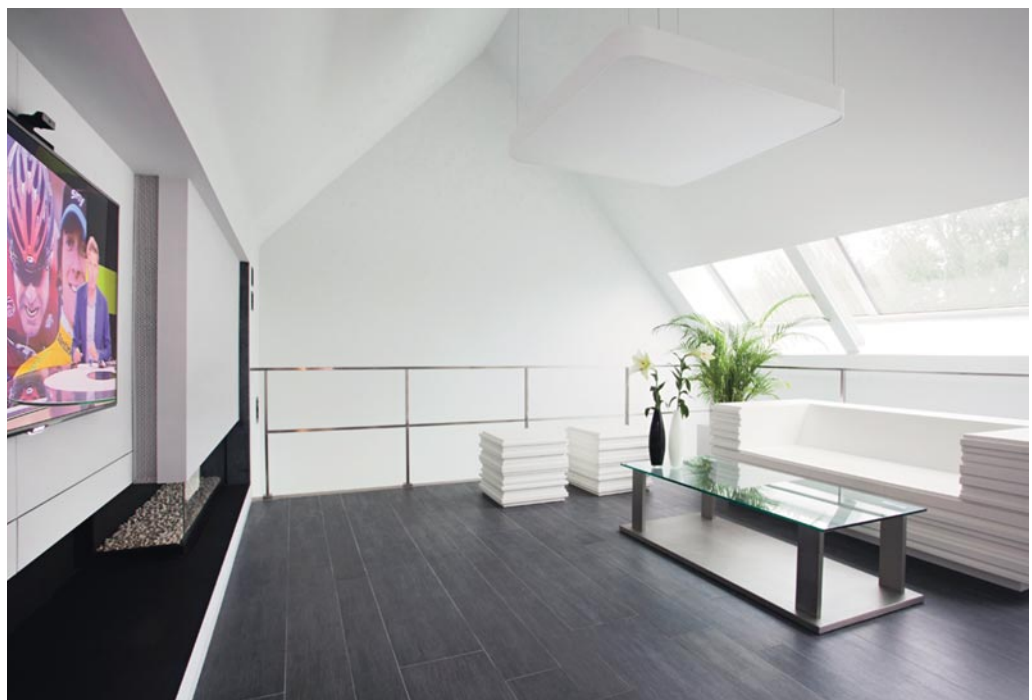
ICT

Werking in 2012

In 2012 werd intensief verder gewerkt aan de realisatie van het **digitale visum**. Na een testfase van meerdere maanden, die eind 2011 opgestart werd, en een uitgebreide voorbereidende fase, waarbij de focus lag op de communicatie naar architecten en stedenbouwkundige diensten van de steden en gemeenten, werd het systeem in gebruik genomen op 1 september 2012. In eerste instantie werd toegang verschaft aan alle architecten die snel toegang wensten te krijgen tot het nieuwe systeem. Aangezien alle architectenfiches dienden overgezet te worden van het oude naar het nieuwe systeem, werkte men de laatste maanden van 2012 volop verder aan deze overdracht wat resulteerde in 4.097 digitaal verleende visa in 2012. Verderop in dit jaarverslag wordt er dieper ingegaan op de lancering van het digitale visum.

De website **www.architect.be** kreeg een grondige restyling op basis van de in 2011 ingevoerde nieuwe huisstijl. Na de restyling van de nieuwsbrief Archimail kon ook de website architect.be niet achter blijven en werd deze dan ook grondig vernieuwd in 2012.

Om de vraag en het aanbod van/naar architectenjobs en -stageplaatsen te ondersteunen, werd in 2012 eveneens een totaal vernieuwde jobsite met dedicated domeinnaam, **www.archijobs.be**, gelanceerd. Deze site laat job/stageplaatsaanbieders en -zoekers binnen de architectuursector toe om op een snelle en efficiënte manier een job of stageplaats te plaatsen of te zoeken. Via deze weg werden al honderden aanbiedingen en zoekertjes op een gecentraliseerde plaats samengebracht. Het doel van archijobs.be was om de bestaande jobpagina's op de website architect.be verder te optimaliseren en te benadrukken.

Doelstellingen voor 2013

- Het **digitale visumsysteem** zal verder uitgebouwd worden. De eerste maanden van het gebruik van het systeem leverden heel wat tips en suggesties op van de architecten die de Orde moeten toelaten het systeem verder te optimaliseren en de gebruiksvriendelijkheid te verhogen zodat de architect optimaal ondersteund wordt.
- De Orde van Architecten - Vlaamse Raad zal zijn medewerking verlenen aan het project van de **digitale bouwaanvraag** van de Vlaamse Overheid waarbij de voornaamste taak van de Orde erin zal bestaan om t.a.v. de overheid, de personen en ondernemingen (architect-natuurlijke personen en architect-rechtspersonen) te identificeren die op een gegeven ogenblik gerechtigd zijn het beroep van architect uit te oefenen en bijgevolg in de hoedanigheid van architect mogen optreden in het systeem van de digitale bouwaanvraag. De realisatie van deze geautomatiseerde gegevensuitwisseling is voorzien tegen september 2013.
- Reeds enige tijd werkt de Orde van Architecten - Vlaamse Raad aan een systeem van **Permanente Vorming** voor zijn leden. Om organisatoren van opleidingen en architecten met elkaar in contact te brengen en de permanente vorming op te volgen, wordt een nieuw informaticasysteem gebouwd. Dit systeem zal geïntegreerd worden in het extranet voor architecten waarin het digitaal visumsysteem opgestart werd. De eerste testen met het systeem voor Permanente Vorming worden verwacht in het najaar van 2013.
- Naast de digitalisering van de visa wordt in 2013 gewerkt aan een automatisch **systeem voor de aflevering van attesten**. Dit systeem zal grotendeels gebaseerd worden op het bestaande digitale visumsysteem.
- **Voor de administratieve ondersteuning van het stageverloop van de architect-stagiairs** zal in 2013 een **nieuw systeem** gebouwd worden dat eveneens in het extranet voor architecten zal geïntegreerd worden, en naast het digitale visumsysteem en systeem voor permanente vorming zal werken. Bedoeling is dat alle bij stage betrokken partijen (stagiairs, stagemeesters, stage-commissarissen) hiervan gebruik kunnen maken en de archaische manier van verwerking van stagefiches hierdoor tot het verleden zal behoren.
- Voor de **inning van de bijdragen** wordt tenslotte een volgende stap gezet naar een volledig geautomatiseerd systeem voor de creatie van bijdragennota's en een automatische opvolging van openstaande saldi (via aanmaningen en ingebrekestellingen). In 2009 en 2011 werd het verhaal van de bijdragen al grondig vernieuwd en geautomatiseerd en deze evolutie zal zich verder zetten in 2013.
- In het kader van de verdere autonomisering van de beide taalmeugels binnen de Orde wordt het **boekhoudpakket opgesplitst in 3 autonoom werkende boekhoudingen** die op het einde van het boekhoudjaar geconsolideerd kunnen worden. Dit gebeurt in zeer nauwe samenwerking met de dienst Financiën.
- Tot slot zullen de website **architect.be** en de **nieuwsbrief Archimail** in 2013 voorzien worden van een uitgebreid **content management systeem** dat moet toelaten om op een efficiëntere wijze te communiceren met het architectenkorps en de bouwheren.

Marketing en Communicatie

Het personeel van de dienst Marketing en Communicatie werkt nauwgezet samen met de Kamer Communicatie en voert de beslissingen genomen in deze kamer mee uit.

De Kamer Communicatie heeft een uitgebreide taak. De drie pijlers waarop de werking rust, zijn sensibilisatie, informatie en communicatie. Alle vormen en initiatieven van communicatie, zowel extern al intern, worden in deze kamer grondig besproken.

Werking in 2012

- Organisatie van de stand van de Orde op (bouw)beurzen; Batibouw (Brussel) en BIS (Gent).
- Bijdragen in de organisatie van een aantal evenementen voor architecten en bouwheren, zoals Mijn Huis Mijn Architect en Mijn Huis Mijn Jonge Architect.
- Opmaak en (her)uitgave van een aantal publicaties, zoals de brochure voor de bouwheren 'De architect tekenend voor uw toekomst' en het Jaarverslag 2011 van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad.
- Het professioneel en objectief behandelen van de subsidieaanvragen en de nodige ondersteuning verlenen aan deze projecten, zoals: ondersteuning van initiatieven van vzw Stad en Architectuur, De Vlaamse Renovatiedag (NAV), Kick off Days for Architects (NAV), Architectuurboek Vlaanderen (VAi) enz.
- Organisatie en verslaggeving verzorgen van de vergaderingen van de Kamer Communicatie.
- Opmaak van de maandelijkse elektronische nieuwsbrief van de Vlaamse Raad - Archimail - die naar alle Vlaamse architecten verstuurd wordt.
- Lancering website www.architect.be in de nieuwe huisstijl en de dagelijkse webupdates verwerken.
- Lancering van de jobsite van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad, www.archijobs.be.
- Logistieke ondersteuning infomoment voor de nieuwe mandatarissen van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad.
- Organisatie infosessies en ondersteuning communicatie rond de lancering van het digitale visum.

Doelstellingen voor 2013

- Verder investeren in communicatie met bouwheren; in 2013 zal de Orde van Architecten - Vlaamse Raad dan ook (terug) aanwezig zijn op Batibouw, de Bis beurs, Mijn Huis Mijn Architect organiseren en initiatieven steunen zoals de Dag van de Architectuur.
- Communicatie met leden - architecten; via o.a. de maandelijkse nieuwsbrief Archimail, aanwezigheid op de (interieur)architectenbeurs Architect@Work en starten met de organisatie van een vennootschapsevenement.
- Voorbereiden van een stage 'roadshow' doorheen de Vlaamse architectuurscholen.
- De opmaak van een aantal publicaties, waaronder het Jaarverslag 2012 van de Vlaamse Raad en een vennootschapsbrochure.
- Ondersteuning bieden bij de ontwikkeling van een webapplicatie voor Permanente Vorming.
- Organisatie van de Staten-Generaal van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad.
- Het up-to-date houden van de website www.architect.be.
- Ondersteuning bieden aan nieuwe initiatieven waarbij de taak en waarde van de architect in het bouwgebeuren positief naar buiten gebracht wordt.
- Organisatie festiviteiten rond 50 jaar Orde van Architecten.

Receptie en onthaal

Werking in 2012

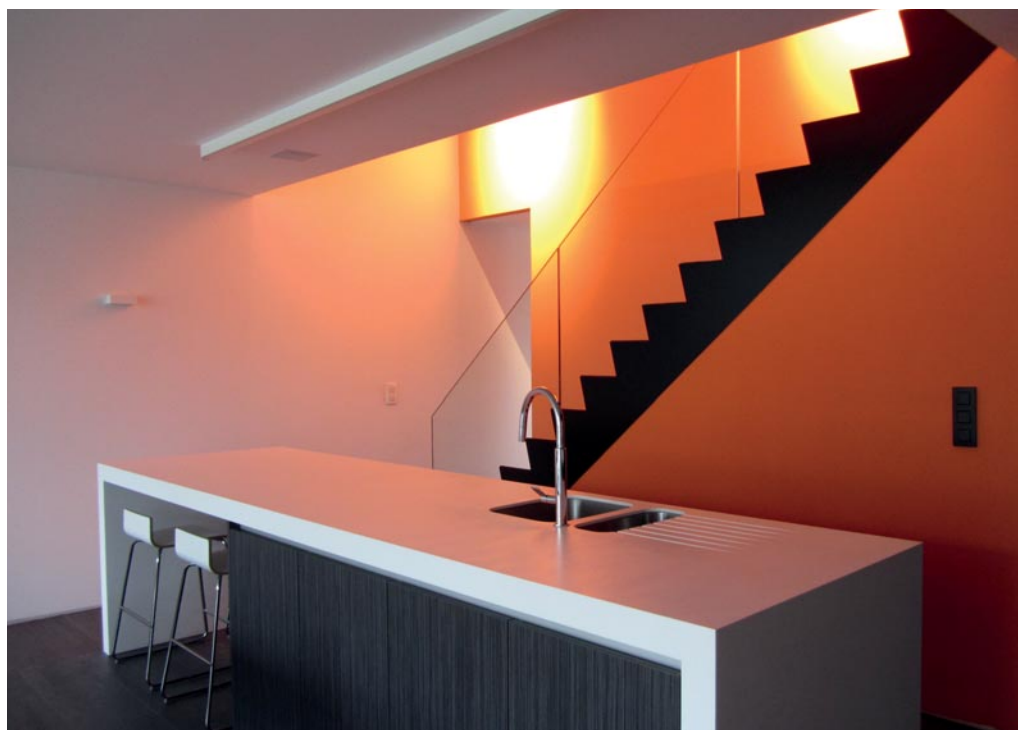
De receptie van de Vlaamse Raad is het eerste aanspreekpunt.

De taken van de receptie zijn de volgende:

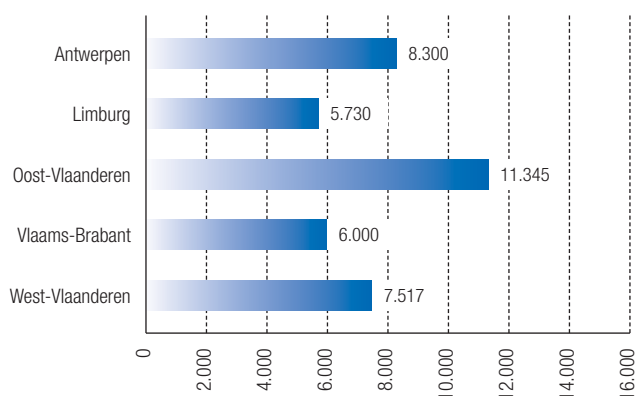
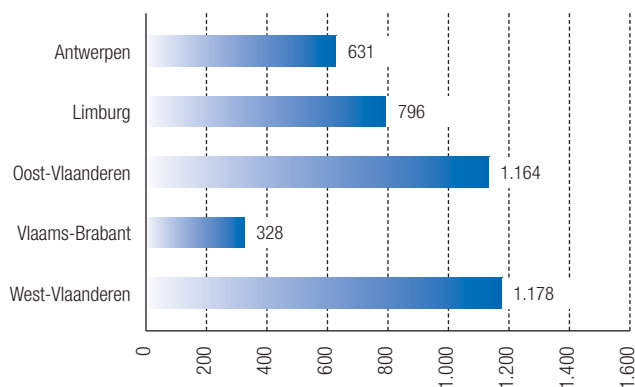
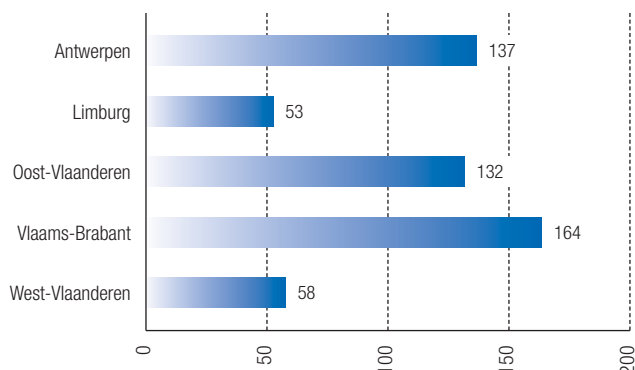
- agendabeheer,
- onthaal van mandatarissen bij vergaderingen,
- klaarzetten van de vergaderzaal,
- bestellingen plaatsen van kantoomateriaal, catering, etc.,
- telefonische vragen van architecten en bouwheren beantwoorden,
- invoeren prestaties mandatarissen op basis van aanwezigheidslijsten in Prestys,
- verwerken en beheer van de post.

Doelstellingen voor 2013

Een belangrijke doelstelling voor 2013 is de organisatie van een duurzame, professionelere en kostenefficiënte interne werking.

■ Aantal visa met stempel 2012

■ Aantal digitale visa 2012
(september - december 2012)■ Aantal opnames tabel 2012
natuurlijke personen

Provinciale raden

Werking in 2012

De taken van de provinciale raden hangen samen met de dossiers van de architecten die ingeschreven zijn op de lijst van stagiairs en op de tabel van de provinciale raad.

De provinciale secretariaten zijn het eerste aanspreekpunt voor de architecten, bouwheren, notarissen, enz.

De dagelijkse taken van de medewerkers van de provinciale raden bestaan vooral in het voorbereiden van dossiers voor behandeling tijdens de vergaderingen, het opmaken van verslagen van de vergaderingen, het opstellen van de briefwisseling met betrekking tot de genomen beslissingen, de ondersteuning van de activiteiten van de mandatarissen, het beantwoorden van vragen van bouwheren en architecten, de opvolging van de dossiers en de volledige administratie die met dit alles samenhangt, alsook het verlenen van visa.

Hiernaast vindt u een overzicht van de cijfers met betrekking tot de activiteiten van de provinciale raden.

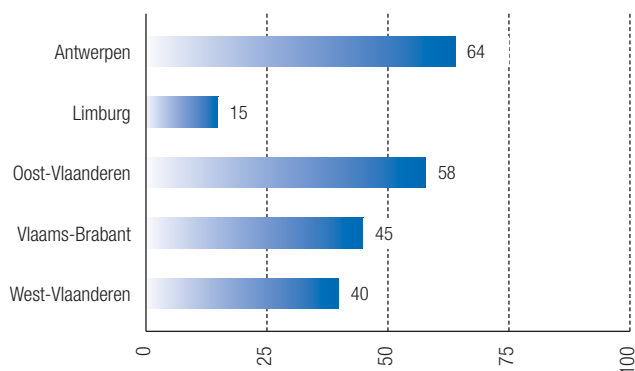
■ Visa

De Orde van Architecten - Vlaamse Raad lanceerde begin september het digitale visum voor architecten. Deze applicatie vervangt de visumstempel en vereenvoudigt het aanvragen van een architectenvisum aanzienlijk.

■ Tabel

Ten gevolge van de Wet-Laruelle die in voege trad op 1 januari 2007, werd in de loop van de voorbije jaren een groeiend aantal architectenvennootschappen opgericht. De Wet-Laruelle mikte onder meer op een verbeterde bescherming van de bouwheer door architecten een verplichte verzekering beroepsaansprakelijkheid op te leggen. Bovendien konden deze laatsten zich via hun zogenaamde Laruelle-vennootschap als rechtspersoon inschrijven bij de Orde en zo hun persoonlijke aansprakelijkheid afschermen.

■ **Aantal opnames tabel 2012
rechtspersonen**

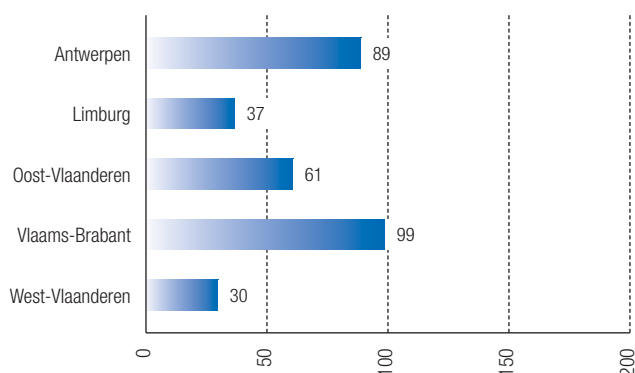

Hiernaast vindt u de cijfers per provincie wat betreft de opnames en weglatingen van architect natuurlijke personen en architect rechtspersonen op de tabel van de Orde van Architecten.

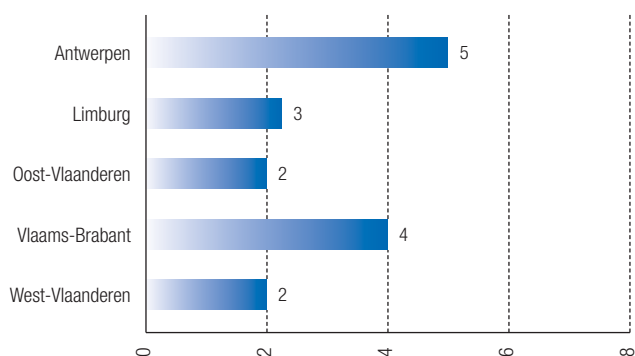
Onder de opnames worden verstaan: de eerste inschrijvingen op de tabel (voor natuurlijke personen gaat dit om de eerste inschrijvingen na stage of na vrijstelling stage), de mutaties vanuit een andere provincie en de herinschrijvingen.

Onder de weglatingen worden verstaan: de weglatingen van de tabel, de mutaties naar een andere provincie, de schrappingen en bij natuurlijke personen worden eveneens de overlijdens meegerekend.

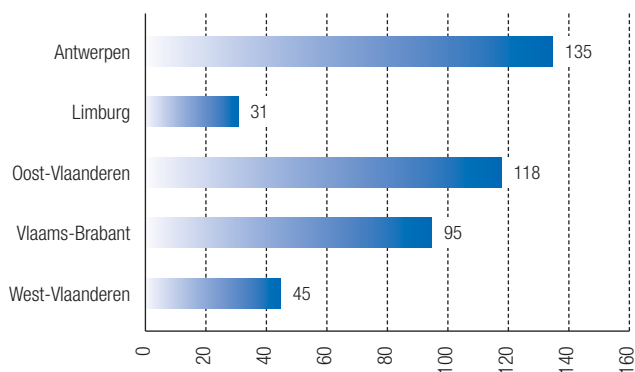
■ **Aantal weglatingen tabel 2012
natuurlijke personen**

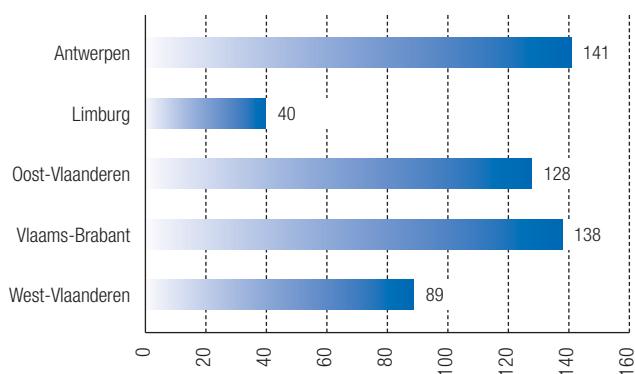
■ **Aantal weglatingen tabel 2012
rechtspersonen**

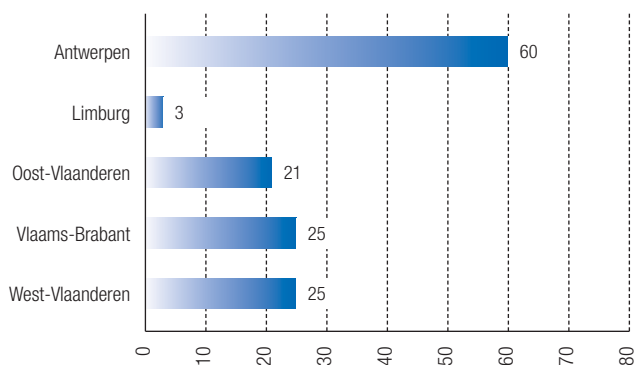
■ Aantal opnames lijst stagiairs 2012

■ Aantal weglatingen lijst stagiairs 2012

■ Aantal opnames lijst stagemeeesters 2012

■ Stage

Een afgestudeerde architect die het beroep wil uitoefenen moet eerst twee jaar stage volgen.

De stagiair moet hiervoor zijn opname op de lijst van stagiairs aanvragen bij de provinciale raad waar zijn stage-meester gevestigd is. Tijdens de stage kan de stagiair ook al opdrachten in eigen naam uitvoeren.

In 2012 hebben opnieuw heel wat afgestudeerden de stap gezet om hun stage aan te vatten.

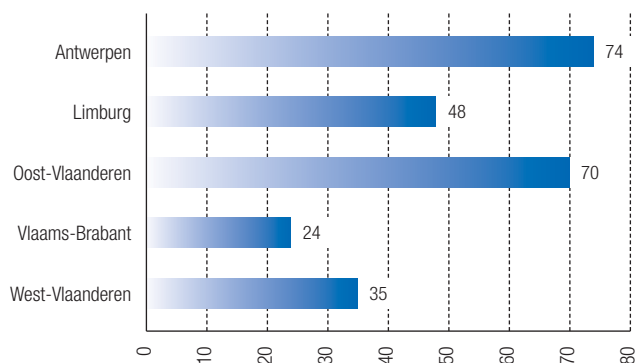
Hiernaast vindt u de cijfers terug m.b.t. de stagiairs in 2012; waaronder het aantal opnames op de lijst van de stagiairs en op de lijst van stagemeeesters en het aantal weglatingen van de lijst van stagiairs.

Onder opnames op de lijst van stagiairs worden gerekend: de eerste inschrijvingen op de lijst van stagiairs, de mutaties van een stagiair vanuit een andere provincie en de hervattingen van de stages in 2012.

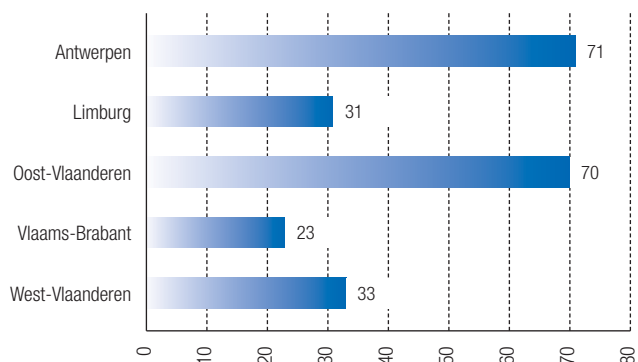
Onder weglatingen van de lijst van stagiairs in 2012 worden gerekend: de weglatingen van de lijst van de stagiairs, het aantal stagiairs die hun stage voltooiden en nadien ingeschreven werden op de tabel, het aantal stagiairs die hun stage voltooiden maar nadien het beroep niet verder uitoefenden, de mutaties naar een andere provincie, de onderbrekingen van de stages en de schrappingen van de lijst van stagiairs.

Een architect kan als stagemeeester optreden zodra hij ten minste 10 jaar op de tabel van de Orde van Architecten is ingeschreven.

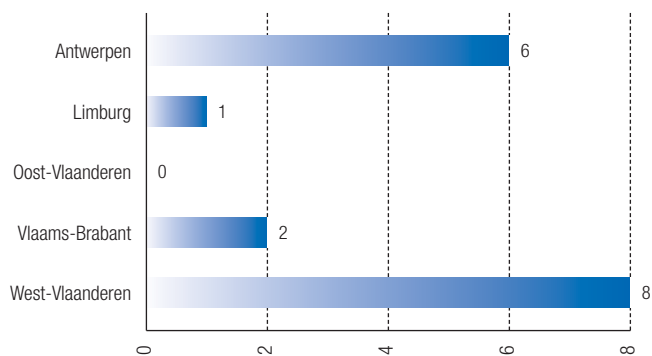
■ Aantal klachten ontvangen in 2012

■ Aantal klachten ontvankelijk verklaard en onderzocht door het bureau in 2012

■ Aantal zaken doorverwezen naar de tuchtraad

■ Tucht

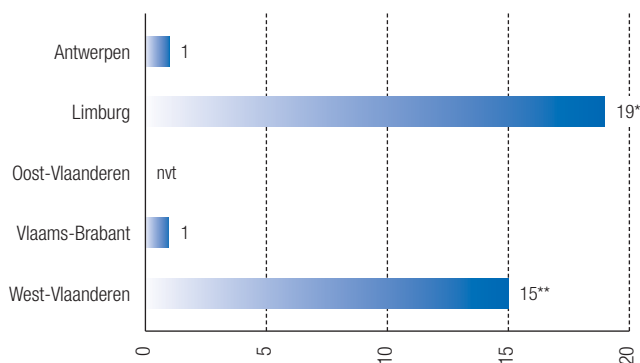
Na onderzoek van klachten van bouwheren of andere betrokkenen is het mogelijk dat een architect in betichting gesteld wordt en voor de provinciale tuchtraad moet verschijnen. Er kan ook ambtshalve een onderzoek gestart worden.

De uitspraken die de provinciale raden kunnen doen zijn:

- vrijspraak,
- waarschuwing,
- afkeuring,
- berisping,
- schorsing,
- schrapping van de tabel.

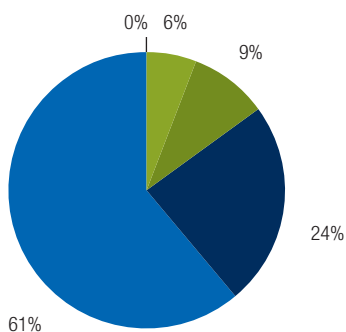
Bij een niet-effectieve straf, dat wil zeggen een waarschuwing, afkeuring of een berisping, krijgt de architect na vijf jaar automatisch eetherstel. In het geval van een effectieve straf kan de architect na vijf jaar een verzoek tot eetherstel richten aan de voorzitter van de raad van beroep.

Aantal uitgesproken tuchtsancties in 2012

- * 1 sententie m.b.t. klacht 2012
18 sententies m.b.t. klachten 2011, klachten n.a.v. ambtshalve onderzoek, schorsing na niet-naleven verplichtingen vorige schorsing
- ** 7 sententies m.b.t. klachten 2011
8 sententies m.b.t. klachten 2012

Uitgesproken tuchtsancties 2012

- Waarschuwingen
- Afkeuring
- Berispingen
- Schorsingen
- Schrappingen

In 2012 werden vooral berispingen en schorsingen opgelegd. Daarnaast waren er 3 vrijspraken, 1 in West-Vlaanderen, 1 in Vlaams-Brabant en 1 in Limburg.

Raad van beroep

Tegen een sententie (= vonnis) van de tuchtraad kan de architect en/of de Nationale Raad hoger beroep aantekenen. Het dossier krijgt dan een tweede lezing voor de raad van beroep.

De raad van beroep beschikt over volgende bevoegdheden.

- Hij oordeelt over zaken waarvoor beroep is ingediend tegen beslissingen van de provinciale raden met betrekking tot inschrijvingsaanvragen en tuchtzaken.
- Hij oordeelt over aanvragen tot eerherstel betreffende de beslissingen tot schorsing of schrapping, die na een termijn van tenminste vijf jaar worden ingediend.

De raad van beroep is een orgaan van de Orde van Architecten en behandelt enkel kwesties met betrekking tot de leden in verhouding tot de Orde en kan dus niet oordelen in geschillen tussen bouwheer en architect.

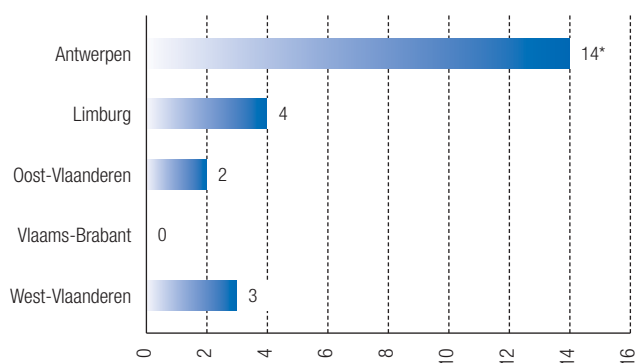
De raad van beroep met het Nederlands als voertaal bevindt zich in Gent en deze neemt kennis van de beslissingen van de raden van Orde van de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant.

In 2012 werd hoger beroep aangetekend bij de raad van beroep tegen 8 van de bovenvermelde tuchtsancties die door provinciale raad Limburg uitgesproken werden. Geen enkele van de beroepen van de architecten werden volledig gegrond verklaard.

In 2012 dienden twee architecten beroep in tegen inschrijvingsbeslissingen (tegen één beslissing van 2011 en tegen één beslissing van 2012) van provinciale raad Antwerpen. De uitspraak van 2011 werd bevestigd, het dossier van 2012 is nog lopende.

Er werd in 2012 eveneens beroep aangetekend bij de raad van beroep tegen twee beslissingen van provinciale raad Antwerpen betreffende weglatingen (tegen één beslissing uit 2011 en één beslissing uit 2012). De beslissing uit 2011 werd ook hier bevestigd en het dossier uit 2012 is nog lopende.

■ **Aantal ereloonbestedingen in 2012**

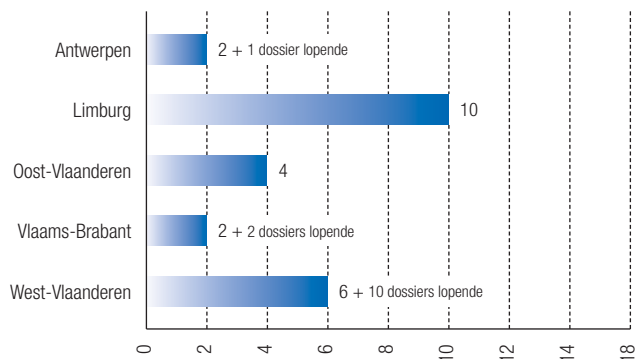

* 3 ereloonbestedingen ingetrokken of stopgezet /
1 geleid tot dading / overige dossiers nog in behandeling.

■ **Ereloon**

Bij een betwisting over het bedrag van de erelonen kan de Orde op gezamenlijk verzoek van de architect en diens cliënt het bedrag vaststellen (wet van 26 juni 1963, art. 18).

■ **Aantal ereloonvaststellingen en -adviezen op verzoek van de hoven en rechtbanken in 2012**

Op verzoek van de rechtbanken en hoven kan de Orde ook advies verstrekken omtrent de bepaling en het bedrag van de erelonen (wet van 26 juni 1963, art. 18).

□ **Reprografievergoeding**

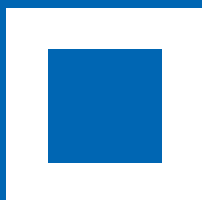
Als een architect een kopieerapparaat heeft en hiermee kopieën maakt, moet hij aan Repobel de zogenaamde reprografievergoeding betalen. Deze bijdrage kan al snel oplopen tot ettelijke honderden euro's. De architecten die zijn ingeschreven op de tabel van de Orde moeten deze vergoeding niet meer betalen. Sinds 2000 betaalt de Orde van Architecten immers een eenmalige jaarlijkse vergoeding voor alle ingeschreven architecten.

Architecten die toch een uitnodiging krijgen voor de betaling van de jaarlijkse bijdrage sturen die het best door naar de financiële dienst van de Orde. De Orde neemt dan contact op met Repobel.

De reprografievergoeding mag niet worden verward met de eenmalige taks bij de aanschaf van een nieuw kopieerapparaat. Die taks zit immers niet vevat in het contract dat de Orde met Repobel heeft. Meestal is de taks trouwens inbegrepen in de verkoopprijs van het toestel en dus niet als dusdanig herkenbaar.

In 2012 betaalde de Orde aan Repobel 92.151 euro.

De kerncijfers voor 2012

□ Vergelijkende balans per 31 december 2012

		2012	2011	Verandering	%
Vaste activa	20/28	2.243.617,93	2.201.359,10	42.258,83	1,92%
II. Immateriële vaste activa	21	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
III. Materiële vaste activa	22/27	2.197.979,86	2.156.229,25	41.750,61	1,94%
A. Terreinen en gebouwen	22	1.619.547,83	1.734.085,05	(114.537,22)	-6,61%
B. Installaties, machines en uitrusting	23	262.382,68	93.446,61	168.936,07	180,78%
C. Meubilair en rollend materieel	24	153.772,03	156.289,83	(2.517,80)	-1,61%
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	0,00	0,00	0,00	0,00%
E. Overige materiële vaste activa	26	162.277,32	172.407,76	(10.130,44)	-5,88%
IV. Financiële vaste activa	28	45.638,07	45.129,85	508,22	1,13%
C. Andere financiële vaste activa	284/8	45.638,07	45.129,85	508,22	1,13%
2. Vorderingen en borgtochten in cont.	285/8	45.638,07	45.129,85	508,22	1,13%
Vlottende activa	29/58	5.627.799,87	4.967.651,57	660.148,30	13,29%
VII. Vorderingen op ten hoogste één j.	40/41	43.679,42	429.359,09	(385.679,67)	-89,83%
A. Handelsvorderingen	40	43.543,01	179.411,44	(135.868,43)	-75,73%
B. Overige vorderingen	41	136,41	249.947,65	(249.811,24)	0,00%
VIII Geldbeleggingen	53	1.128.591,98	240.456,72	888.135,26	369,35%
IX. Liquide middelen	54/58	4.382.454,69	4.232.153,16	150.301,53	3,55%
X. Overlopende rekeningen	490/1	73.073,78	65.682,60	7.391,18	11,25%
TOTAAL VAN DE ACTIVA	20/58	7.871.417,80	7.169.010,67	702.407,13	9,80%

□ Vergelijkende balans per 31 december 2012

		2012	2011	Verandering	%
Eigen verm. + Overgedragen winst	10/15	6.696.774,48	6.072.602,41	624.172,07	10,28%
I. Eigen Vermogen	10	3.157.585,94	3.157.585,94	0,00	0,00%
A. Eigen vermogen	100	3.157.585,94	3.157.585,94	0,00	0,00%
V. Overgedragen winst	140	3.539.188,54	2.915.016,47	624.172,07	21,41%
Voorzieningen en uitgestelde bel.	16	101.500,00	136.500,00	(35.000,00)	-25,64%
VII.A. Voorzieningen voor risico's en k.	16	101.500,00	136.500,00	(35.000,00)	-25,64%
Schulden	17/49	1.073.143,32	959.908,26	113.235,06	11,80%
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	1.073.143,32	959.908,26	113.235,06	11,80%
C. Handelsschulden	44	436.769,18	415.502,86	21.266,32	5,12%
1. Leveranciers	440/4	436.769,18	415.502,86	21.266,32	5,12%
E. Schulden m.b.t. bel., sociale lasten en bezoldigingen	45	608.043,07	505.625,89	102.417,18	20,26%
1. Belastingen	450/3	162.072,56	154.548,40	7.524,16	4,87%
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	445.970,51	351.077,49	94.893,02	27,03%
F. Overige schulden	47/48	28.331,07	38.779,51	(10.448,44)	-26,94%
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	7.871.417,80	7.169.010,67	702.407,13	9,80%

□ Vergelijkende resultatenrekening per 31 december 2012

		2012	2011	Verandering	%
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	6.040.265,15	5.874.969,77	165.295,38	2,81%
A. Omzet	70	5.976.315,00	5.852.608,85	123.706,15	2,11%
D. Andere bedrijfsopbrengsten	74	63.950,15	22.360,92	41.589,23	185,99%
II. Bedrijfskosten	60/64	5.472.835,43	5.507.089,57	(34.254,14)	-0,62%
B. Diensten en diverse goederen	61	2.520.913,73	2.739.277,22	(218.363,49)	-7,97%
C. Bezoldigingen, sociale last en pens.	62	2.612.921,94	2.454.807,46	158.114,48	6,44%
D. Afschrijvingen op IVA en MVA	630	351.265,31	288.019,14	63.246,17	21,96%
E. Waardeverminderingen op handelsv.	631/4	-109.263,24	-41.901,00	(67.362,24)	160,77%
F. Voorzieningen voor risico's en kost.	635/7	-35.000,00	-51.500,00	16.500,00	-32,04%
G. Andere bedrijfskosten	640/8	131.997,69	118.386,75	13.610,94	11,50%
III. Bedrijfsresultaat	70/64	567.429,72	367.880,20	199.549,52	54,24%
IV. Financiële opbrengsten	75	99.619,70	74.951,23	24.668,47	32,91%
A. Opbrengsten uit financiële vaste act.	750	99.579,44	74.446,90	25.132,54	33,76%
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	40,26	504,33	(464,07)	-92,02%
V. Financiële kosten	65	29.987,19	11.836,37	18.150,82	153,35%
A. Kosten van schulden	650	5.238,79	1.133,23	4.105,56	362,29%
C. Andere financiële kosten	652/9	24.748,40	10.703,14	14.045,26	131,23%
VI. Resultaat uit gewone bedr. vb.	70/65	637.062,23	430.995,06	206.067,17	47,81%
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	5.757,26	111.899,16	(106.141,90)	-94,85%
D. Meerwaarden bij de realisatie van V.A.	763	0,00	111.899,16	(111.899,16)	-100,00%
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	5.757,26	0,00	5.757,26	0,00%
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	18.647,42	0,00	18.647,42	0,00%
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/9	18.647,42	0,00	18.647,42	0,00%
IX. Resultaat van het bkj voor belast.	70/66	624.172,07	542.894,22	81.277,85	14,97%

□ Vergelijkende resultatenrekening per 31 december 2012

		2012	2011	Verandering	%
IX. Resultaat van het bkj voor belast.	70/66	624.172,07	542.894,22	81.277,85	14,97%
A. Belastingen	670/3	0,00	0,00	0,00	0,00%
XI. Resultaat van het boekjaar	70/68	624.172,07	542.894,22	81.277,85	14,97%
XII. Te bestemmen resultaat van bkj.	70/68	624.172,07	542.894,22	81.277,85	14,97%

□ Vergelijkende resultatenrekening per 31 december 2012

		2012	2011	Verandering	%
A. Te bestemmen winst/verliessaldo	70/69	3.539.188,54	2.915.016,47	624.172,07	21,41%
1. Te bestemmen winst/verlies van bkj.	70/68	624.172,07	542.894,22	81.277,85	14,97%
2. Overgedragen verlies/winst vorig bkj.	790	2.915.016,47	2.372.122,25	542.894,22	22,89%
D. Over te dragen resultaat					
1. Over te dragen winst/verlies	693	3.539.188,54	2.915.016,47	624.172,07	21,41%

Architectenvisum N° V.2012.1.79

De Provinciale Raad van de Orde van Architecten van **Oost-Vlaanderen** verklaart op datum van **16/04/2012** dat

Architect Beaucourt Michel

een aanvraag heeft ingediend voor het verkrijgen van een visum voor

het opmaken van de plannen en de controle op de uitvoering van de werken (1)

voor volgende opdracht :

Gegevens van de geplande werken of handelingen : (1)

Aard van de werken : **het bouwen van een luxueuze villa**

Gegevens van het goed : (1)

Straat en nr : **Langestraat 1**

Postcode en plaats : **BE - 3200 Aarschot**

Kadastrale gegevens : **Afdeling: 23 - Sectie: A - Nummer(s): 8**

Gegevens van de opdrachtgever: (1)

Naam : **Bricimmo NV**

Straat en nr : **Begijnenstraat 12**

Postcode en plaats : **BE - 2200 Herentals**

Gegevens van de architect : (1)

Naam : **Beaucourt Michel**

Straat en nr : **Brusselsepoortstraat 3**

Postcode en plaats : **BE - 2800 Mechelen**

De Orde verklaart hierbij dat de aanvrager gemachtigd is het beroep van architect in België uit te oefenen en dat hij of zij **ingeschreven is op de lijst van de stagiairs van de Orde van Architecten**. (2)(3)

De aanvrager van dit visum verbindt er zich toe om zonder verwijl zijn Provinciale Raad van de Orde van Architecten en het college van burgemeester en schepenen van de gemeente, waar het goed gelegen is, op de hoogte te stellen van een vervroegde beëindiging van opdracht van controle op de uitvoering van de werken.

Lancering van het digitale visum

□ Lancering van het digitale visum

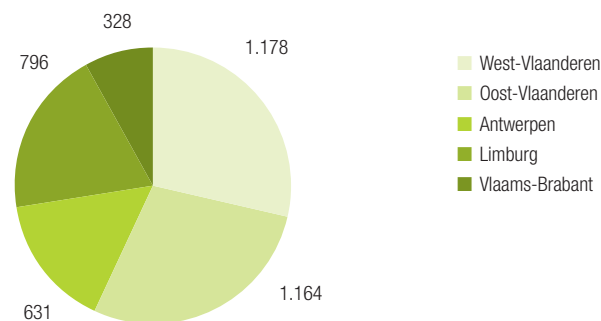
Het jaar 2012 werd het jaar waarin een belangrijke eerste stap werd gezet in de digitalisering van de Orde van Architecten – Vlaamse Raad.

Tijdens Batibouw werd het digitale visumsysteem officieel voorgesteld aan het Vlaamse architectenkorps. Vervolgens werden bijkomende infosessies georganiseerd in de verschillende provinciale raden met tot slot de officiële lancering van het digitale visumsysteem op 1 september 2012.

De lancering van het digitale visumsysteem betekende de start van een overschakeling van een sterk verouderde softwareomgeving naar een modern platform dat geschikt is voor een uitgebreide en efficiënte digitale dienstverlening. Alle architectenfiches dienen hiervoor met de grootste zorg, ondersteund door een softwareapplicatie, begeleid te worden overgezet naar de nieuwe databank. Dit werk zal ten vroegste eind 2013 vervolledigd zijn.

In september werd in eerste instantie toegang verleend aan de architecten, die te kennen gaven snel toegang te willen krijgen tot het nieuwe systeem. Het ging hierbij vooral om architecten uit West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen. De andere provincies volgden snel nadien. Tijdens de laatste vier maanden van 2012 werden reeds 4.097 visa digitaal verleend.

■ Digitale visa per provinciale raad - september tot december 2012

Maand	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant
sep/12	129	65	35	58	16
okt/12	271	223	125	152	79
nov/12	336	334	177	222	89
dec/12	442	542	294	364	144
Totaal	1.178	1.164	631	796	328

De nadruk lag bij aanvang voornamelijk op het snel en efficiënt verlenen van het architectenvisum en het zo snel mogelijk vervangen van de traditionele visumstempel. De eerste maanden van het gebruik van het systeem leverden heel wat tips en suggesties op om het systeem verder te optimaliseren en de gebruiksvriendelijkheid te verhogen. Er werden dan ook heel wat aanpassingen en verbeteringen op het programma geplaatst.

Zo wordt er gewerkt aan een systeem van delegatie waarbij architect-medewerkers kunnen ingeschakeld worden voor het voorbereiden van visumaanvragen. De handtekeningbevoegdheid blijft evenwel bij de architect in wiens naam het visum wordt aangevraagd (in het geval van architect-rechtspersonen blijven dit de architect-vennoten van de vennootschap). Dit betekent dat een medewerker alle informatie kan invoeren, maar de finale inzending van het visum dient te gebeuren door de architect met de handtekeningbevoegdheid.

Een andere verbetering, die tijdens de infosessies rond het digitale visum gevraagd werd, is de mogelijkheid om een aanvraag vanuit een extern softwarepakket te genereren om deze vervolgens te importeren in het digitale visumsysteem zodat de gegevens grotendeels hergebruikt kunnen worden. Deze mogelijkheid zal in de loop van 2013 geïmplementeerd worden.

Integratie in de digitale bouwaanvraag

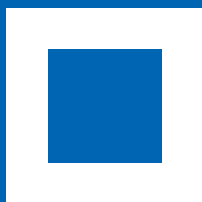
De Vlaamse Overheid werkt al geruime tijd aan een systeem dat de Vlaamse steden en gemeenten moet toelaten bouwaanvragen digitaal te verwerken. Bij de lancering zal dit systeem aanvankelijk optioneel zijn, waarbij dossiers digitaal ingevoerd kunnen worden indien de bouwheer of architect dit wenst.

Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor de architecten die het indienen van de bouwaanvraag voor de bouwheer vaak op zich nemen.

Om een persoon de rol van architect toe te kennen in het systeem, dient de Orde met de Vlaamse Overheid gegevens uit te wisselen zodat de architect uniek en correct geïdentificeerd kan worden. Deze uitwisseling gebeurt op basis van het rijksregisternummer van de architecten dat in het kader van het digitale visumsysteem reeds vereist is. Verwacht wordt dat de uitwisseling van gegevens van start zal gaan in het najaar van 2013.

Een volgende stap in het verhaal is de verdere integratie tussen het digitale visumsysteem en de digitale bouwaanvraag zodat de architect nog slechts op één plaats de gegevens van de aanvraag dient in te vullen en de gegevens dan, volledig transparant, tussen de Orde van Architecten en de Vlaamse Overheid uitgewisseld worden zodat de verlening van het digitale visum ook volledig automatisch kan verlopen. Maar dit zijn momenteel nog plannen voor de toekomst.

De samenwerking met de architect
Beknopte gids voor de bouwheer

□ Een wettelijke verplichting

Voor alle bouw- of verbouwingswerkzaamheden waarvoor een stedenbouwkundige vergunning is vereist, is de tussenkomst van een architect wettelijk verplicht. De wet op de bescherming van de titel en van het beroep van architect van 20 februari 1939 legt de tussenkomst van een architect met name op voor het opmaken van de plannen en de controle op de uitvoering van de werken. Bouwen of verbouwen met een architect biedt u talrijke waarborgen.

- Een specifieke opleiding.
De architect is hooggeschoold. Hij heeft vijf jaar hogere opleiding en twee jaar stage onder controle van de Orde van Architecten achter de rug voor hij als zelfstandig architect aan de slag kan gaan.
- Een gereguleerd beroep.
Een architect moet strikte deontologische beroepsregels naleven en wordt daarop gecontroleerd door de Orde van Architecten. Hij moet zijn beroep in totale onafhankelijkheid uitoefenen. Zijn beroep is niet verenigbaar met dat van aannemer van openbare of particuliere werken. Hij mag geen enkele commissie ontvangen van aannemers, leveranciers of fabrikanten.
- Een openbare opdracht.
De architect engageert er zich deontologisch toe bouwwerken te ontwerpen die het landschap verrijken en het cultureel patrimonium vrijwaren.
- Een verplicht contract.
De architect moet de wederzijdse rechten en plichten van de betrokken partijen vastleggen in een geschreven overeenkomst. Hij kan alleen projecten voorstellen die haalbaar zijn met het budget dat, samen met het bouwprogramma, in die overeenkomst werd vastgelegd.
- Een professionele verantwoordelijkheid.
De architect kan gedurende tien jaar aansprakelijk worden gesteld voor ernstige fouten.*

□ Bouwen met een architect

Een huis bouwen of verbouwen is geen alledaagse gebeurtenis maar een van de belangrijkste beslissingen in uw leven. Het is een boeiende ervaring die veel fijne momenten met zich meebrengt. Maar het houdt ook duidelijke keuzes in waarmee u uw verdere leven geconfronteerd blijft. Uw huis is dus meer dan een aantal vierkante meter en wat bakstenen of andere bouwmaterialen. Het is in de eerste plaats uw leef- en leefomgeving.

* Artikel 1792 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt: "Indien een gebouw (...) geheel of gedeeltelijk teniet gaat door een gebrek in de bouw, zelfs door de ongeschiktheid van de grond, zijn de architect en de aannemer daarvoor gedurende tien jaren aansprakelijk." Onder deze aansprakelijkheid vallen ernstige tekortkomingen die het gebouw in zijn stabiliteit geheel of gedeeltelijk kunnen aantasten, voor zover ze niet zichtbaar waren bij de voorlopige oplevering. De architect is aansprakelijk voor het ontwerp en de controle op de uitvoering van de werken; de aannemer voor de uitvoering. Afhankelijk van de oorzaak van de gebreken zal de aannemer of de architect verantwoordelijk worden gesteld. De aansprakelijkheid kan enkel worden ingeroepen bij ernstige fouten. Dit houdt in dat bijvoorbeeld een lekkende kraan of een schurende deur of raam vanaf de voorlopige oplevering bij de normale onderhoudswerkzaamheden hoort. De aansprakelijkheid betekent evenmin dat men gedurende 10 jaar zonder vergoeding een beroep kan doen op de architect.

Om van uw huis ook uw thuis te maken, moet u er zich goed in voelen. Een huis moet niet enkel mooi maar ook comfortabel en functioneel zijn. Een huis kan ook een identiteit hebben die overeenstemt met uw persoonlijkheid, uw omgeving en uw cultuur.

Een architect kan u helpen om dat te bereiken. Hij fungeert als uw vertrouwenspersoon, luistert naar uw wensen en heeft aandacht voor wat niet gezegd wordt. Zo kan hij een omgeving creëren die uw behoeften en uw gevoelens weerspiegelt.

Deze tekst heeft tot doel u inzicht bij te brengen in de opdracht van de architect bij het bouwproces en u te informeren over de rol die de architect kan vervullen bij het vertalen van uw wensen naar de werkelijkheid van het bouwen of verbouwen.

Tip: Vermindering van de btw

Voor bepaalde renovatie-, verbouwings-, herstellings- en onderhoudswerken aan gebouwen ouder dan 5 jaar die voornamelijk of uitsluitend gebruikt worden als privéwoning kunt u een verlaagd btw-tarief genieten van 6% in plaats van 21%. Het verlaagd tarief geldt voor de volledige factuur, materialen én uitgevoerd werk, van diensten geleverd door algemene aannemers, metselaars, stukadoors, loodgieters enz. Soms zijn tijdelijk bijkomende fiscale gunstmaatregelen van toepassing. Wegens de vele en soms plotse wijzigingen in zo'n regeling is het raadzaam altijd de actuele toestand na te gaan. Uw architect kan u daar in bijstaan.

In sommige gevallen geniet u het 6%-tarief ook voor noodzakelijke afbraakwerken. Ook de levering en plaatsing van vaste installaties zoals centrale verwarming, elektrische installatie, gootstenen, bergkasten en rolluiken enz. komen in aanmerking. Een bijkomende voorwaarde is dat de werken gefactureerd moeten worden aan de eindgebruiker (eigenaar of huurder).

Op het ereloon van de architect geldt steeds wettelijk het btw-tarief van 21%.

□ Uw architect kiezen

De snelste en eenvoudigste manier om een architect te vinden is de telefoongids raadplegen of surfen op het internet. De kans dat u langs die weg de architect van uw dromen vindt, wordt echter groter als u grondiger te werk gaat.

Informeel bij familieleden, vrienden, kennissen, collega's en vaklui naar hun ervaringen met hun architect. Ga woningen bekijken die door hem of haar ontworpen zijn. Doorblader tijdschriften en andere publicaties, zoek naar woningen die u bevallen. Hou uw ogen open als u de baan op gaat en bel eventueel aan als u een woning ziet die u bevalt om de naam van de architect te vragen. De meeste bouwheren zijn blij met een positieve belangstelling en zullen u graag meer vertellen over hun bouwavontuur. Zij kunnen u zeggen hoe de samenwerking met hun architect verlopen is en hoe hij te werk gaat. U kunt ook deelnemen aan initiatieven ter promotie van kwaliteitsvolle architectuur zoals "Mijn Huis Mijn Architect" en "De Renovatiedag".

Een andere vraag die u zich moet stellen is of u met een groot architectenbureau of met een individueel werkende architect aan de slag wil. Grotere bureaus kunnen bijvoorbeeld zelf instaan voor een ingenieursstudie, wat interessant is als u kiest voor een meer complexe constructie. Met een individuele architect hebt u meer kans op persoonlijk contact en een persoonlijke service. Kiezen voor een architect uit de streek kan ook voordelen hebben. Hij of zij kent de regio, de ondergrond, plaatselijke vaklui, de stedenbouwkundige dienst en plaatselijke reglementen, en hij kan makkelijker en vaker de bouwplaats bezoeken.

Een goede vertrouwensrelatie is alleszins de beste garantie voor een geslaagd project. Neem daarom de nodige tijd om de architect te kiezen die het best bij u en uw project past. De lijst van bij de Orde ingeschreven architecten is beschikbaar op de website van de Orde van Architecten, www.architect.be.

□ Een eerste gesprek

Een verkennend gesprek met een architect kan makkelijk twee uren vergen. Meestal is dat vrijblijvend, dus zonder één van de partijen verder te verbinden. Maar dit is geen regel, zodat u het best van bij de aanvang de eventuele vergoeding van bepaalde prestaties aankaart. Een eerste gesprek is een goede manier om kennis te maken en standpunten toe te lichten en te vergelijken. De architect kan u zijn opvattingen over het beroep toelichten, referenties tonen en zijn manier van werken omschrijven. Hij stelt u daarbij vragen over uw wensen en huidige en toekomstige verwachtingen. De architect informeert ook over een mogelijke fasering van het project. Na de toewijzing van de opdracht kan de architect daar dan verder op in gaan.

Geef uw architect zoveel mogelijk informatie. Hoe duidelijker u uw leefgewoonten en verwachtingen mededeelt, hoe beter de architect later zijn voorontwerp volgens uw wensen kan opmaken. Zelfs kleine details in de architectenopdracht kunnen van belang zijn om van uw toekomstige huis uw thuis te maken.

Het kan gebeuren dat u na een eerste gesprek met twijfels blijft. In dat geval staat het u vrij een andere architect te raadplegen. Maak wel duidelijke afspraken over de manier waarop de eerste bespreking wordt beëindigd. Als u meent uw geschikte architect gevonden te hebben, kunt u hem of haar een opdracht geven.

Tip: een architect kunt u niet vroeg genoeg inschakelen.

Betrek uw architect al bij uw allereerste plannen, hoe vaag die misschien nog zijn. Laat hem al meedenken over de aankoop van een bouwterrein of een bestaand gebouw. Sommige architecten rekenen zo'n eerste contact niet aan. Anderen vragen een uurloon of een vast bedrag. Aarzel niet daarover vooraf duidelijke afspraken te vragen.

Het contract met de architect

Voor u de architect belast met een volledige opdracht kunt u een overeenkomst sluiten voor een haalbaarheidsonderzoek, al dan niet met een voorafgaand onderzoek van de stedenbouwkundige mogelijkheden, een eerste kostenraming of zelfs een ontwerpvoorstel. Dit kan een afzonderlijke opdracht zijn, vastgelegd in een precontract en later uitbreidbaar naar een contract voor een volledige opdracht.

De architect gaat dan in die fase al na of uw wensen budgettair en stedenbouwkundig wel haalbaar zijn. Bestaat er een kans dat uw dromen niet realistisch zijn, dan kan een beperkte opdracht u veel nutteloze kosten en tijdverlies besparen.

Als u het eens bent over zijn taak en honorarium, legt u de samenwerking met de architect vast in een contract. Dit contract wordt in het belang van beide partijen het best ondertekend op het moment dat de noodzakelijke gegevens voor de overeenkomst voldoende gekend zijn. Het contract is een belangrijk document en bewijs stuk bij een mogelijke conflict situatie. Stel het dus duidelijk en ondubbelzinnig op en som ieders rechten en plichten zo volledig mogelijk op.

Er bestaan weliswaar modelcontracten, maar u moet een overeenkomst opmaken die aangepast is aan uw specifieke situatie. Naast de algemene zaken, zoals de volledige identiteit van beide partijen en de gegevens van de bouwplaats en het project, staat in het contract vermeld welke taken u van de architect mag verwachten, welk honorarium hij hiervoor aanrekent en welke de betalingsmodaliteiten zijn.

In het contract kunt u opnemen welk budget u ter beschikking stelt. Let er op of de btw en het ereloon al dan niet in dit bedrag zijn inbegrepen. Een van de taken van de architect houdt in dat hij uw budget onder controle moet houden. In grote lijnen kunnen we stellen dat de architect een drastische overschrijding van het voorziene budget moet signaleren zodra hij dit vermoedt. De mogelijke overschrijding van het budget is uiteraard makkelijker te voorzien bij een nieuwbouw dan bij een verbouwing waar sneller onvoorziene situaties kunnen voorkomen. Als de architect een mogelijke overschrijding van een voorzien budget gesignaleerd heeft en de plannen eventueel moeten worden gewijzigd of het budget aangepast, kan desgevallend een wijziging van de architectenovereenkomst worden overwogen.

Tip: wat u in een architect investeert, verdient u al snel terug.

De architect kan bijzondere aandacht besteden aan een lager energieverbruik of aan een nauwkeurige vergelijking van de prijsofferten. De architect ziet toe op de goede verwerking van kwalitatief goede materialen. Hij kan ook de facturen (vorderingsstaten) van de aannemer controleren. Het is trouwens raadzaam de facturen van een aannemer pas te betalen na uitdrukkelijke toestemming van de leidende architect.

□ Het ereloon

Voor het ereloon van de architect bestaan geen vaste tarieven. Om achteraf discussie te vermijden maakt u daarover het best van in het begin duidelijke en sluitende afspraken. Voor elke opdracht aan de architect moet over het ereloon onderhandeld worden, rekening houdend met de taken en de omvang van de opdracht. Een vrije onderhandeling over de overeenkomst voor de architectenopdracht is de regel. Wel is de architect wettelijk verplicht minstens de stedenbouwkundige aanvraag op te maken en controle uit te oefenen op de uitgevoerde werkzaamheden.

Het ereloon kan op verschillende manieren bepaald worden. Het kan berekend worden als percentage van de waarde van het uitgevoerde werk; het kan een forfaitair bedrag zijn; er kan een uurvergoeding overeengekomen worden; u kunt een combinatie van deze mogelijkheden afspreken. De architect moet op een duidelijke en voor de bouwheer begrijpelijke wijze omschrijven welke diensten hij contractueel levert en aanrekent.

De betaling van het ereloon gebeurt naarmate de werken vorderen en zoals in het contract wordt opgenomen. De hiernavolgende verdeling is een mogelijkheid:

- een overeengekomen voorschot, eventueel voor voorafgaande prestaties, opmeting en dergelijke,
- 20% bij het overhandigen van het definitief voorontwerp,
- 20% bij het overhandigen van de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning,
- 20% bij het overhandigen van het aanbestedingsdossier voor de aannemers,
- 30% naarmate de werken vorderen,
- het saldo bij de voorlopige oplevering.

Het takenpakket van de architect

De rol van de architect is niet beperkt tot het tekenen van bouwplannen en het controleren van de uitgevoerde werken maar omvat ook de praktische begeleiding doorheen het bouwproces op basis van de specifiek overeengekomen architectenopdracht. De architect is uw vertrouwenspersoon die uw wensen omzet in werkelijkheid. Hij regelt in de praktijk uw vergunningsaanvraag, vraagt de offertes van de aannemers op en vergelijkt de offertes. Dit betekent echter niet dat hij ook onderhandelt over de offertes.

De architect controleert de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden, ziet de facturen (vorderingsstaten) van de aannemers na, eventueel op specifieke vraag, en levert bijstand bij de oplevering van het werk.

Het voorontwerp

Een ontwerp is zelden meteen raak. Dikwijls moet een idee enige tijd bezinken of rijpen, zowel bij u als bij de architect. Daarom maakt de architect eerst een studie van het bouwproject waarbij hij rekening houdt met uw wensen en behoeften, uw budget, het bouwterrein en de stedenbouwkundige voorschriften. Het resultaat is een voorontwerp dat u een duidelijk beeld geeft van uw toekomstige woning.

Een goed doordacht voorontwerp is van essentieel belang. Het vormt namelijk de basis voor alles wat volgt. Neem dus de tijd om het grondig te evalueren. Als het ontwerp niet beantwoordt aan uw verwachtingen is dit het geschikte moment om bij te sturen. Wijzigingen doorvoeren tijdens latere fases van het bouwproces kan de werken vertragen en de kosten doen oplopen.

Zolang de belangrijkste projectgegevens, zoals de locatie en het programma niet wijzigen, kunnen aanpassingen binnen de opdracht leiden tot verschillende voorontwerpen, in de praktijk veelal beperkt tot maximum drie. De architect werkt de laatste, in samenspraak goedgekeurde versie uit en vult die aan met een beschrijving van de materialen en een eerste (of aangepaste) raming van de bouwkost. Als u een maquette van het voorontwerp wenst, mag de architect voor deze prestatie een bijkomende vergoeding aanrekenen. In die fase beschikt u het best al over een onderzoek naar de bodemstabiliteit en een correcte opmeting en uittekening van het perceel of de bestaande toestand van een gebouw. Dit kan problemen in een latere fase vermijden.

□ De aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning

Op basis van het goedgekeurde voorontwerp stelt de architect het dossier samen voor de stedenbouwkundige aanvraag. Het dossier voor de aanvraag omvat onder meer alle wettelijk vereiste officiële formulieren, in het vereiste aantal exemplaren door de bouwheer ondertekend; een situatieplan in de gemeente; een correct inplantingplan dat uw woning situeert op het terrein en eventueel ten opzichte van aanpalende constructies; de grondplannen, doorsneden en geveltekeningen; de vereiste foto's van het terrein of de bestaande toestand; de aansluiting op openbare leidingen van de nutsvoorzieningen; de nodige informatie over bouwmaterialen en -technieken. U moet het dossier indienen bij de gemeentelijke overheid die op haar beurt, voor zover dit vereist is, de stukken overmaakt aan de betrokken diensten: Ruimte en Erfgoed Vlaanderen, de administratie van Wegen en Verkeer, Aministratie, Natuur en Bos, Monumentenzorg, de brandweer, de administratie van het Kadaster enz. Bij het afgeven levert de gemeente verplicht een ontvangstbewijs af. De termijn waarbinnen de gemeente moet beslissen over de stedenbouwkundige aanvraag ligt wettelijk vast.

□ Het uitvoeringsdossier

Wanneer u de stedenbouwkundige vergunning hebt ontvangen, maakt de architect een uitvoeringsdossier op. Dit dossier omvat niet alleen de uitvoeringsplannen en de nodige bijpassende detailtekeningen maar ook een bestek (of lastenboek of technische beschrijving) en eventueel een samenvattende of gedetailleerde opmetingstaat. Dit laatste is geen wettelijk verplicht document maar wel zeer bruikbaar voor prijsaanvragen waarover in detail kan overeengekomen worden bij het opmaken van het contract.

Het administratieve lastenboek beschrijft de rechten en plichten van de partijen voor de uitvoering en omvat onder andere contractuele bepalingen met de aannemers over de aanneming, de uitvoering en de kostprijs, de uitvoeringstermijn, eventuele boetes en waarborgen, enz.

De technische beschrijving, ook gekend als bijzonder bestek, omschrijft alle bijzonderheden van het gebouw, de ligging, de aard van de werken, de uitvoering en de kwaliteit en verwerking van de materialen. Eventuele detailtekeningen kunnen bepaalde constructie-elementen verduidelijken. Ze geven een beter inzicht in de uitvoering van de ruwbouw en de afwerking. Het aantal detailtekeningen is afhankelijk van de moeilijkheid van het project. In de opmetingstaat of beschrijvende opmeting staan de hoeveelheden van alle materialen die gebruikt worden. Aan de hand van het uitvoeringsdossier kunnen de aannemers een nauwkeurige en gedetailleerde offerte opstellen. Dring er bij de aannemers op aan een gedetailleerde offerte op te maken met vermelding van alle eenheidsprijzen.

Eventueel samen met u controleert de architect of de offertes van de aannemers volledig zijn en of zij beantwoorden aan de plannen en de bestekken. Hij adviseert u over de beste keuze, rekening houdend met prijs en kwaliteit maar ook met de vakbekwaamheid, referenties en kredietwaardigheid van de aannemer.

De meeste architecten stellen aannemers voor waarmee ze eerder al samenwerkten. Ze kennen de vakbekwaamheid en de werkwijze van deze aannemers. Eventuele problemen kunnen op een meer vriendschappelijke manier sneller opgelost worden. Let er wel op dat de architect op elk moment geacht wordt uw belangen te verdedigen en dus onafhankelijk van de aannemer moet zijn. U kunt de lijst met door de architect voorgestelde aannemers eventueel aanvullen met anderen die degelijk werk geleverd hebben bij familie of vrienden.

De architect kan altijd de nodige bijstand verlenen bij de aanbesteding, dit is bij het afsluiten van een overeenkomst voor de aanneming of het contract met de aannemer.

Tip: geen problemen met de btw

Bloed- en aanverwanten tot de tweede graad (ouders, grootouders, broers en zussen) mogen op de bouwplaats een handje toesteken zonder het risico te lopen van zwartwerk beticht te worden. Op hun kosteloze hulp en op eigen werk hoeft u geen btw te betalen, tenzij zij zelf het beroep van aannemer uitoefenen.

Om achteraf problemen te vermijden laat u de btw-controleur voor aanvang van het werk per aangetekend schrijven weten welke werken u zelf wil uitvoeren en wie u daarbij zal helpen. Noteer gedurende de werken dagelijks de begin- en einddatum van het eigen werk en de naam van de personen die gratis hebben geholpen.

Dit verslag krijgt meer gewicht als u het laat ondertekenen door een officiële of bevoorrechte getuige zoals de wijkagent, de gemeentesecretaris of de burgemeester. Als administratieve verplichting moet u de beëindiging van het werk aan het kadaster meedelen en moet u gedurende vijf jaar zorgvuldig alle facturen en leveringsbewijzen bewaren van materialen en gereedschappen die u voor eigen gebruik hebt gekocht.

□ Controle op de bouwplaats

Enmaal het aannemingscontract getekend is, kunnen de werken echt van start gaan. De architect is wettelijk verplicht uitgevoerde werken te controleren. Dit betekent dat hij geregeld de uitgevoerde werken van de aannemer inspecteert, zijn aandacht vestigt op eventuele uitvoeringsfouten en samen met hem eventuele problemen voorkomt en deze desnoods oplost. De architect controleert ook het tijdschema van de werken indien daarover bij de aanbesteding met de aannemer(s) afspraken zijn gemaakt. Hij gaat ook na of de materialen overeenstemmen met de vereisten van het lastenboek en adviseert bij de planning van de verschillende aannemingen. Indien de architect dit nuttig acht, kan hij alles vastleggen in een werfverslag met vermelding van datum en uur van de werfbezoeken, een bondige commentaar op de uitgevoerde werken, de vorderingen van het werk, eventueel uitzonderlijke weersomstandigheden en de periodes waarin geen werken werden uitgevoerd, en met de genomen beslissingen.

Wanneer de architect niet beantwoordt aan de verwachtingen die geformuleerd zijn in de architectenovereenkomst, kunt u hem voor gebeurlijke gebreken verantwoordelijk stellen. Wijs hem bij een gebrekkige uitvoering van zijn taak schriftelijk op zijn controleplicht.

□ De bouwplaats begeleiden tot de oplevering

Eenmaal de werkzaamheden in algemene of in afzonderlijke loten opgesplitste aanneming beëindigd zijn, kunnen ze worden opgeleverd. De aannemer moet om de oplevering verzoeken. Als de wet-Breyne van toepassing is of als dit contractueel zo is bepaald, gebeurt de oplevering in twee fasen, een voorlopige en een definitieve oplevering.

De aannemer kan de voorlopige oplevering vragen zodra hij oordeelt dat hij de aanneming beëindigd heeft of dat normale bewoning mogelijk is. Samen met uw architect gaat u na of alle werken uitgevoerd zijn volgens de vereiste kwaliteitsnormen. Wanneer prijsaanpassingen en de prijs van eventuele meerwerken niet eerder werden besproken en vastgelegd, worden deze op dat moment kritisch doorgelicht. Van de oplevering wordt een proces verbaal opgemaakt op datum, dat alle partijen ondertekenen. Als er geen tevredenheid is over het geleverde werk, kan de oplevering voorwaardelijk zijn of compleet geweigerd worden.

Voorwaardelijke weigering houdt in dat de aannemer alle eventuele gebreken die u vaststelt binnen een op dat moment vast te stellen termijn moet herstellen, eventueel op straffe van een daaraan gekoppelde waarborgsom.

Opgelet: als u de woning zonder voorbehoud betreft, kan dat beschouwd worden als een onvoorwaardelijke stilzwijgende aanvaarding van de voorlopige oplevering.

Na verloop van een bepaalde termijn, bijvoorbeeld één jaar na de voorlopige oplevering, volgt de definitieve oplevering. De definitieve oplevering kan stilzwijgend verlopen of gepaard gaan met een laatste bezoek aan de woning waarbij nog eventuele onvolkomenheden en gebreken die tijdens dat jaar zichtbaar zijn geworden, kunnen worden vastgesteld en verholpen.

Tip: de veiligheidscoördinator, een bijkomende partij in de bouw.

Om het aantal arbeidsongevallen op bouwplaatsen te verminderen kwam er onder de Europese regelgeving een wet tot stand die voor nagenoeg alle bouwwerkzaamheden de aanstelling verplicht van een veiligheidscoördinator.

In principe moet de architect de veiligheidscoördinator aanstellen en dat al in de fase van het ontwerp. De bouwheer moet wel de vergoeding van de veiligheidscoördinator betalen. Hiertoe wordt voor alle partijen een bijzondere aanstellingsovereenkomst opgemaakt. Mits een bijkomende opleiding en kwalificatie kan uw architect zelf de taak van veiligheidscoördinator op zich nemen, maar dit is geen vanzelfsprekendheid.

De veiligheidscoördinator stelt een aantal documenten op die de veiligheid moeten bevorderen, zowel bij het ontwerp als tijdens de uitvoering en het gebruik van en eventuele toekomstige werkzaamheden aan het gebouw. Het postinterventiedossier (PID) is een noodzakelijk document bij een eventuele latere verkoop. De architect verstrekt u hierover ten gepaste tijde alle nodige inlichtingen.

Tip: de E(nergie)P(restatie)B(innenklimaat)-verslaggever: een nieuwe partner in de bouw.

Zoals in alle Europese landen moet iedere bouwer en verbouwer sinds 2006 ook in Vlaanderen aandacht schenken aan energiebesparende maatregelen. Sinds 1 januari 2006 is in Vlaanderen namelijk een EPB-decreet van kracht dat deze maatregelen vastlegt. Dit decreet verplicht de bouwheer onder andere tot het aanstellen van een EPB-verslaggever die een EPB-aangifte moet opmaken.

De EPB-aangifte is de berekening en de bewijsvoering of de woning al dan niet voldoet aan de gestelde energetische eisen. De aangifte gebeurt online door de verslaggever. Dit resulteert in het energieprestatiecertificaat dat de energetische kwaliteiten van de nieuwe woning aangeeft. Hierdoor kunnen nieuwe woningen op hun energiezuinigheid met elkaar vergeleken worden en kunnen gunstigere gebouwen een hogere waarde en eventueel fiscale of andere voordelen genieten.

De verslaggever moet houder zijn van het diploma van burgerlijk ingenieur, ingenieur-architect, architect, industrieel ingenieur, bio-ingenieur of technisch ingenieur of beschikken over een gelijkwaardige kwalificatie. Uw architect kan dus mits een afzonderlijke vergoeding eventueel zelf de taak van EPB-verslaggever op zich nemen.

De aanstelling van de verslaggever moet in principe ten laatste acht dagen voor de start van de werkzaamheden gebeuren. Op dat ogenblik moet de verslaggever namelijk de startverklaring indienen. Aan te raden is dat de verslaggever al een tijd vroeger wordt aangesteld zodat hij al in de fase van het ontwerp een berekening van de woning op het vlak van EPB kan maken.

De verslaggever reikt samen met de aangifte van de EPB het energieprestatiecertificaat uit voor de woning. Ook over deze materie verstrekt uw architect u op het juiste moment alle noodzakelijke of nuttige informatie.

Wat als het even mis gaat?

De meeste bouwheren kijken tevreden terug op de realisatie van het huis van hun dromen. Toch kunnen tijdens het bouwen altijd problemen, vergissingen en teleurstellingen opduiken. Als bouwheer bent u daartegen beschermd door de wetgeving en door een goede communicatie en dito overeenkomsten met de betrokken bouwpartners.

□ Wat als er jaren na het bouwproject tekortkomingen opduiken?

Zichtbare gebreken moet u uiterlijk bij de voorlopige oplevering meedelen. Vanaf de voorlopige oplevering is de architect wel nog tien jaar aansprakelijk voor de door hem gemaakte fouten in het ontwerp. Hij blijft gedurende die periode ook aansprakelijk voor fouten in de controle op de werken. De aannemer van zijn kant is tien jaar aansprakelijk voor de uitvoering van het werk en voor voorheen onzichtbare gebreken in de materialen en de verwerking van die materialen. Eventueel krijgen de architect en de aannemer de aansprakelijkheid onderling verdeeld opgelegd.

De tienjarige aansprakelijkheid dekt niet alles. Ze geldt enkel als de fouten niet zichtbaar waren bij de oplevering of als ze uitdrukkelijk vermeld werden in het proces-verbaal van de oplevering. In principe dekt ze enkel fouten die de algemene veiligheid van de woning of van belangrijke delen ervan in gevaar brengen. Fouten in de afwerking hebben meestal niet dergelijke verreikende gevolgen en vallen daardoor grotendeels buiten de tienjarige aansprakelijkheid.

□ Wat als ik het contract met de architect wil verbreken?

Als de voorontwerpen totaal niet beantwoorden aan uw verwachtingen, kunt u de samenwerking met de architect beter al in deze fase stopzetten en hem vergoeden voor de geleverde prestaties.

Wil u de samenwerking beëindigen na het ondertekenen van het contract, dan moet u naast de geleverde prestaties mogelijk ook een schadevergoeding voor eenzijdige contractbreuk betalen.

Opgelet: als u de overeenkomst verbreekt in een latere fase, bijvoorbeeld na het verkrijgen van de bouwvergunning of tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, moet u voor de verdere opvolging van het bouwproject waarvoor een stedenbouwkundige vergunning noodzakelijk is, steeds een andere architect aanstellen.

Als u tijdens het bouwproces gefundeerde bedenkingen hebt bij de werkwijze van uw architect kunt u de Orde van Architecten daarvan op de hoogte brengen. De Orde heeft in het kader van de architectenopdrachten als taken onder meer het bijhouden van de lijst van de ingeschreven architecten en het bewaken van de deontologie van het beroep. De Orde behandelt eventuele klachten op een discrete en objectieve manier.

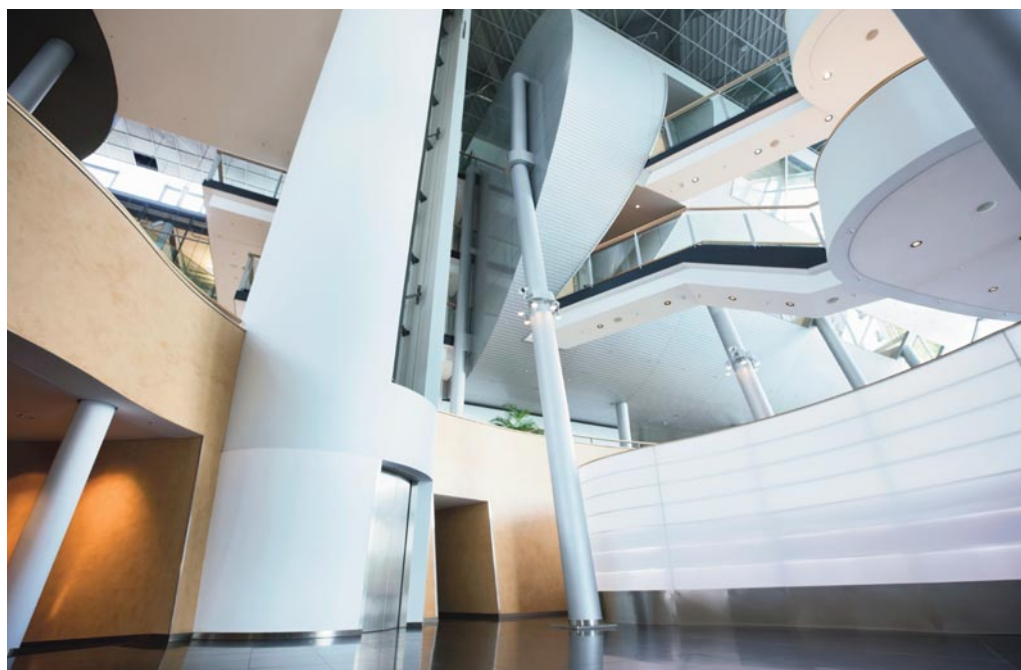
□ **Stap ik naar de rechtbank als ik niet tevreden ben over mijn bouwpartners?**

Om lange en dure juridische procedures te voorkomen, bestaat de Verzoeningscommissie Bouw. Deze commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de aannemers en architectenfederaties en van de consumentenorganisatie Test-Aankoop.

De verzoeningscommissie kan bij een ernstig onderling conflict worden geraadpleegd als dit contractueel werd vastgelegd of als de partijen hiermee instemmen.

De commissie fungeert niet als rechtbank. Bij eventuele geschillen stelt ze een deskundige aan (een architect, aannemer of ingenieur) die het probleem ter plekke bestudeert. Op basis van dit bezoek formuleert hij een voorstel tot verzoening.

Kunnen de partijen zich niet vinden in dit voorstel, dan schrijft de deskundige een verslag. Dit verslag is bindend wat de technische oorzaken van het schadegeval betreft en kan dienen als basis voor een mogelijke rechtszaak. Maar in heel wat gevallen kunt u beter trachten om het probleem in onderling overleg op te lossen.

Tip: De vrije keuze van architect

Geregeld leest of hoort u dat de vrije keuze van architect ontzettend belangrijk is. Waarom is dat zo?

Bouwen of ingrijpend renoveren is een complexe aangelegenheid. Uw woning moet esthetisch en technisch afgestemd zijn op uw voorkeuren en behoeften. De kostprijs moet passen binnen uw financiële mogelijkheden. De uitvoering moet correct gebeuren. Alle bijkomende voorwaarden moeten vervuld zijn: stedenbouwkundige vergunning, as built-attest, energieprestatie en binnenklimaat, veiligheidscoördinatie, diverse normen en voorschriften, bijvoorbeeld met betrekking tot de akoestiek of de brandveiligheid.

Voor dit ingewikkelde traject kunt u terugvallen op één vertrouwenspersoon: uw architect. Hij ontwerpt voor u een woning die u in alle opzichten (esthetisch, technisch, financieel, ruimtelijk) past als een maatpak. Hij geeft u advies en informatie over technische kwesties. Hij begeleidt u bij de vergelijking van de aannemersoffertes en de keuze van de aannemers. Hij wijst in de meeste gevallen een veiligheidscoördinator en EPB verslag - geveer aan. Hij stelt het dossier voor de bouw-aanvraag samen. Hij controleert of de werken worden uitgevoerd zoals het hoort. Van zijn controlebezoeken aan de bouwplaats stelt hij werfverslagen op waarin alle belangrijke ontwikkelingen (fouten, vertragingen, meerwerken) zijn gedocumenteerd. Hij waarschuwt u als het gevaar rijst dat u bepaalde voorschriften of reglementeringen (bouwrichtlijnen, energieprestaties) niet zou respecteren.

Hij staat u bij tijdens de oplevering, zodat u niet alleen moet optornen tegen de aannemer. Hij verwittigt u als het prijskaartje dreigt te ontsporen.

Afhankelijk van de afspraken die u met uw architect maakt, kan zijn dienstverlening nog veel ruimer zijn. Hij kan bijvoorbeeld de financiële, technische of stedenbouwkundige haalbaarheid van uw plannen nagaan. Is een bepaalde koopwoning wel geschikt om er uw woonprogramma in te realiseren binnen het vooropgestelde budget? Past de woning die u in gedachten hebt wel op het bouwterrein dat u wil kopen?

Met behulp van een maquette of een 3D-tekening kan hij u ruimtelijk inzicht bieden in de woning die u zal krijgen. Zo kan hij u helpen bij nog tal van andere zaken, zoals de overname van een gemene muur, het opmaken van de contracten met aannemers of andere bouwpartners, de coördinatie van de werken, de controle van de facturen en tussentijdse afrekeningen.

Bij dit alles respecteert uw architect een heleboel regels die wettelijk of via zijn beroepsplichtentleer (de zogenaamde deontologie) zijn bepaald. De Orde van Architecten legt deze deontologie vast en controleert of ze wordt nageleefd. Zo beschermt de Orde zowel de consument (ú dus) als de architect die zijn taak correct uitvoert.

Bovendien is de architect als enige bouwpartner wettelijk verplicht om zich te verzekeren voor zijn tienjarige aansprakelijkheid. Hij is dus, kort samengevat, uw garantie op een geslaagd bouwproces.

Meteen begrijpt u waarom de vrije keuze van de architect zo belangrijk is. Het stelt u als bouwheer in staat om zich te beschermen tegen malafide bouwpartners en om de beste prijs/kwaliteit te krijgen.

- **Kunt u uw architect in alle omstandigheden zelf kiezen?**

Over deze vraag bestaan nogal wat misverstanden die soms in de hand worden gewerkt door bepaalde spelers op de bouwmarkt.

Een eerste misverstand heeft betrekking op sleutel-op-de-deur bouwen. Ook als u kiest voor deze oplossing, kunt u wel degelijk vrij uw architect kiezen. Meer zelfs, dit is ten stelligste aan te raden. Verkopers van een sleutelklaar te bouwen woning kaarten hun klanten soms een architect aan die ogenschijnlijk slechts een peulschil kost. Eventueel halen ze als reden voor die lage kostprijs het argument aan dat werfcontroles toch niet nodig zijn.

Verleidelijk, maar ... Wie zal uw belangen verdedigen? Wie zal kritisch toekijken op de uitvoering van de werken? Een aannemer die zichzelf controleert: hoe goedgelovig kunnen we zijn? Wie zal bij de oplevering gepast uitkijken naar fouten die nog moeten worden hersteld? Bent u er zeker van dat u op het einde van de rit financieel beter af bent? Dat u een optimale prijs/kwaliteit krijgt?

Soms wordt kopers met zachte dwang de architect opgedrongen die de voorschriften voor een verkaveling heeft opgesteld of die een zogenaamd masterplan voor een groep van meerdere woningen heeft gemaakt. Maar ook in die gevallen bent u niet verplicht om met deze architect in zee te gaan. U kunt ook dan zelf en in alle vrijheid uw architect kiezen.

Er is slechts een geval waarin de vrije keuze van de architect niet haalbaar is: als u een nieuw te bouwen appartement of woning koopt. Dat is ook begrijpelijk. De verkoper treedt op dat ogenblik op als bouwheer en sluit de architectuurovereenkomst met de architect. In zo'n geval bent u koper en geen bouwheer. In geval u een casco appartement of woning koopt kan u voor de verdere afwerking vrij uw eigen architect kiezen.

- **Samengevat: wat is belangrijk voor u?**

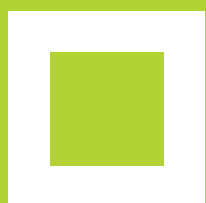
De keuze van architect bepaalt in sterke mate het verdere verloop van uw bouwproces. Maak er dus werk van. Peil of het persoonlijk klikt, of u op dezelfde golflengte zit, of de architect begrijpt waar u naartoe wil, of hij uw wensen kan invullen.

Maak een goede schriftelijke overeenkomst op met uw architect. Leg daarin een correcte vergoeding vast. Beknibbelen op bijvoorbeeld de werfcontrole is een slecht idee, en dat om meerdere redenen. Omdat uw architect wettelijk verplicht is de werken te controleren, zal de onderlinge verstandhouding er onder lijden. De werken laten uitvoeren zonder controle door de architect kan u achteraf ook zuur opbreken. U riskeert een straf - rechtelijke boete. De werken kunnen worden stilgelegd. Bij uitvoeringsfouten kunt u zelf mee opdraaien voor de schade die u daardoor lijdt.

Mits een goede keuze en een deugdelijke overeenkomst haalt u met uw architect een pertinente meerwaarde in huis voor uw bouw- of renovatieplannen. Hij zorgt dat u de beste kwaliteit krijgt voor uw budget. Daarbij kijkt hij verder dan vandaag, want uw woning moet ook morgen blijven voldoen aan de wijzigende behoeften van u en uw gezin. Hij houdt rekening met de toegankelijkheid van uw woning. Hij zorgt dat ze aanpasbaar is aan nieuwe omstandigheden, zoals gezinsuitbreiding, een inwonend familielid of een tijdelijk of blijvend probleem van mobiliteit. Hij gaat na hoe hij toekomstige kosten voor bijvoorbeeld onderhoud of energieverbruik kan beperken.

U ziet: bewust kiezen voor een architect is kiezen voor kwalitatief bouwen en wonen.

Bijlagen

□ Bijlage 1: Wie is wie in de Vlaamse Raad?

Hieronder vindt u de samenstelling van 2012, gebaseerd op de verkiezingen in 2011.

De Vlaamse Raad

Naam	Afgevaardigd als	Provincie
Jean-Marc Luypaert	voorzitter Vlaamse Raad & nationaal afgevaardigde	West-Vlaanderen
Tuur Cueppens	gemeentelijk ambtenaar	door Koning benoemd
Firmin Mees	officieel universitair onderwijs	door Koning benoemd
Johan Rutgeers	Nederlandstalig gesubsidieerd vrij onderwijs	door Koning benoemd
Evy Van Beurden	Nederlandstalige federale ambtenaar	door Koning benoemd
Koen Van De Vreken	gemeenschapsonderwijs	door Koning benoemd
Marnik Dehaen	nationaal afgevaardigde	Vlaams-Brabant
Lieve Joosten	nationaal afgevaardigde	Antwerpen
Dirk Mattheeuws	provinciaal voorzitter & nationaal afgevaardigde	Oost-Vlaanderen
Dirk Medland	nationaal afgevaardigde	Limburg
Johan Arnout	provinciaal voorzitter	West-Vlaanderen
Annick Deboes	provinciaal voorzitter	Limburg
Jos Leyssens	provinciaal voorzitter	Vlaams-Brabant
Marc Van Bortel	provinciaal voorzitter	Antwerpen
Anneleen Vandewynckel	secretaris-generaal	toegevoegd lid
Bart Van Roy	hoofd juridische dienst	toegevoegd lid
Jennifer Vandermosten	verslaggever	toegevoegd lid

Bureau Vlaamse Raad

Naam	Afgevaardigd als
Jean-Marc Luypaert	voorzitter
Marnik Dehaen	secretaris
Lieve Joosten	ondervoorzitter
Evy Van Beurden	penningmeester
Dirk Mattheeuws	architect-raadsman
Anneleen Vandewynckel	secretaris-generaal
Bart Van Roy	hoofd juridische dienst

De beleidscommissies

Commissieleden	Provincie/Functie	Plaatsvervanger(s)
Beleidscommissie Onderzoek en Deontologie		
Jos Leyssens (commissievoorzitter)	Vlaams-Brabant	Koen Gaudaen
Dirk Mattheeuws	Oost-Vlaanderen	Dirk Thijs
Johan Arnout	West-Vlaanderen	Jan Debuyck
Annick Deboes	Limburg	Dirk Medland
Marc Van Bortel	Antwerpen	Pieter Goffin
Geert De Coninck	juridisch assessor	
Bart Van Roy	personeelslid-jurist / hoofd juridische dienst	
Jennifer Vandermosten	personeelslid-beheerder	
Beleidscommissie Toegang Beroep		
Patrick Derycker (commissievoorzitter)	Oost-Vlaanderen	Dirk Thijs
Jean-Pierre Vanhoutteghem	West-Vlaanderen	Franki Maes
Paul Van Hees	Limburg	-
Catherine De Bie	Antwerpen	Coby Manders
Dominic Van Cle	Vlaams-Brabant	Koen Gaudaen
Lieve Joosten	commissieverantwoordelijke	
Arsène Colpaert	juridisch assessor	
Koen Vidts	personeelslid-jurist	
Katrien Bal	personeelslid-beheerder	
Beleidscommissie Opvolging		
Jan Debuyck (commissievoorzitter)	West-Vlaanderen	Johan Arnout
Dirk Thijs	Oost-Vlaanderen	Henk Vanthuyne
Peter Ketsman	Limburg	Freddy Thoelen
Frank Vissers	Antwerpen	Pieter Goffin (1e plaatsvervanger) Peter Van Bragt (2e plaatsvervanger)
Dirk Hendrickx	Vlaams-Brabant	Marnik Dehaen
Johan Arnout	commissieverantwoordelijke	
Dirk Vermeersch	juridisch assessor	
Koen Vidts	personeelslid-jurist	
Katrien Philips	personeelslid-beheerder	

Commissieleden	Provincie/Functie	Plaatsvervanger(s)
Beleidscommissie Taxatie		
Luc Brasseur (commissievoorzitter)	Vlaams-Brabant	Dirk Van Eycken
Christian Van Soye	Oost-Vlaanderen	Joëlle De Bock
Christophe Van Oyen	West-Vlaanderen	Luc Soete
Freddy Thoelen	Limburg	-
Guy Dollez	Antwerpen	Jan Melis
Marc Van Bortel	commissieverantwoordelijke	
Gerard Soete	juridisch assessor	
Ann Vliegen	personeelslid-beheerder	
Beleidscommissie Stage en Vorming		
Peter Ketsman (commissievoorzitter)	Limburg	Egide Meertens
Henk Vanthuylne	Oost-Vlaanderen	Jean-Marie Molleman
Christophe Van Oyen	West-Vlaanderen	Dirk Vanbecelaeere
Kris Minnen	Antwerpen	Wim Van Opstal
Paul Van Welden	Vlaams-Brabant	Luc Brasseur
Koen Van De Vreken	door de Koning benoemd	
Annick Deboes	commissieverantwoordelijke	
Kristiaan Dehing	juridisch assessor	
Bart Van Roy	personeelslid-jurist / hoofd juridische dienst	
Jennifer Vandermosten	personeelslid-beheerder	

De kamers

Kamerleden	Functie
Kamer Gewesten en Gemeenschappen	
Jean-Marc Luypaert	kamerverantwoordelijke
Lieve Joosten	kamerlid
Anneleen Vandewynckel	personeelslid-beheerder
Bart Van Roy	personeelslid-jurist / hoofd juridische dienst
BRUSSELS GEWEST Walther Decleyn Jos Leyssens	Brusselse kamer Eventuele andere Brusselse materie
VLAAMSE GEMEENSCHAP Jan Melis Jean-Marc Luypaert Catherine De Bie	Energie: Vlaams Energie Agentschap DBFM Ruimtelijke Ordening
OVERLEG MET BEROEPSVERENIGINGEN IN VLAANDEREN (VPO) Lieve Joosten Jean-Marc Luypaert Dirk Mattheeuws	
Nationale kamer	
Jean-Marc Luypaert	kamerverantwoordelijke
Marnik Dehaen	kamerlid
Anneleen Vandewynckel	personeelslid-beheerder
Bart Van Roy	personeelslid-jurist / hoofd juridische dienst
Kamer Communicatie	
Marnik Dehaen	kamerverantwoordelijke
Patrick Derycker	kamerlid
Dirk Mattheeuws	woordvoerder
Anneleen Vandewynckel	personeelslid-beheerder
Erika Van Overbeke	personeelslid-beheerder
Internationale kamer	
Evy Van Beurden	kamerverantwoordelijke
Sara Van Ropmaey	kamerlid
Koen Vidts	personeelslid-jurist
Jennifer Vandermosten	personeelslid-beheerder

De provinciale raden

Provincie Antwerpen

Functie	Naam
Voorzitter	Marc Van Bortel
Lid van het bureau	
Ondervoorzitter	Pieter Goffin
Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad	
Lid van het bureau	
Secretaris	Wim Van Opstal
Lid van het bureau	
Penningmeester	Guy Dollez
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Lieve Joosten
Raadsleden	Catherine De Bie
	Kris Minnen
Plaatsvervangende raadsleden	Jef Heymans
	Frank Jennen
	Coby Manders
	Jan Melis
	Peter Van Bragt
	Frank Vissers
Rechtskundige assessoren	Bart Van De Venster
	Kristiaan Dehing - plaatsvervangend assessor
	Philip Lepere - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Marc Van Bortel
	Pieter Goffin
	Wim Van Opstal
	Lieve Joosten
	Bart Van De Venster - assessor
	Kristiaan Dehing - plaatsvervangend assessor
	Philip Lepere - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Opvolging	Pieter Goffin
	Frank Vissers
	Peter Van Bragt
	Jan Melis

Provincie Antwerpen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Taxatie	Guy Dollez
	Frank Jennen
	Jan Melis
	Kris Minnen
	Peter Van Bragt
Lokale werkingscel Toegang tot het Beroep	Catherine De Bie
	Guy Dollez
	Lieve Joosten
	Coby Manders
Lokale werkingscel Stage	Kris Minnen
	Guy Dollez
	Wim Van Opstal
	Jef Heymans
	Catherine De Bie
	Frank Jennen
	Karen Beyens - afgevaardigde van de stagiairs

Provincie Oost-Vlaanderen

Functie	Naam
Voorzitter Afgevaardigde bij de Nationale Raad Lid van het bureau	Dirk Mattheeuws
Ondervoorzitter Lid van het bureau	Bernard Van Acker
Secretaris Penningmeester Lid van het bureau	Dirk Thijs
Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad	Sara Van Rompaey
Raadsleden	Joëlle De Bock
	Patrick Lints
	Henk Vanthuyne
Plaatsvervangende raadsleden	Patrick Derycker
	Piet Kerckhof
	Jean-Marie Molleman
	Dirk Schepens
	Dominique Van Cauwenberghe
	Christian Van Soye
Rechtskundige assessoren	Geert De Coninck
	Arsène Colpaert - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Dirk Mattheeuws
	Bernard Van Acker
	Dirk Thijs
	Geert De Coninck - assessor

Provincie West-Vlaanderen

Functie	Naam
Voorzitter Lid van het bureau	Johan Arnout
Ondervoorzitter Peningmeester Lid van het bureau	Jan Debuyck
Secretaris Lid van het bureau	Franki Maes
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Jean-Marc Luypaert
Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad	Christophe Van Oyen
Raadsleden	Wim Supply
	Dirk Vanbecelaere
Plaatsvervangende raadsleden	Hubert Davans
	Luc Declercq
	Eddy Demeyere
	Luc Soete
	Marc Vandendries
	Jean-Pierre Vanhoutteghem
	Hubert Verhaeghe
Rechtskundige assessor	Dirk Vermeersch
	Gerard Soete - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Johan Arnout
	Jan Debuyck
	Franki Maes
	Jean-Marc Luypaert
	Christophe Van Oyen
	Dirk Vanbecelaere
	Wim Supply
	Dirk Vermeersch - assessor

Provincie West-Vlaanderen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Opmenging	Johan Arnout
	Jan Debuyck
	Jean-Marc Luybaert
	Franki Maes
	Wim Supply
	Christophe Van Oyen
	Dirk Vanbecelaere
	Dirk Vermeersch - assessor
Lokale werkingscel Taxatie	Luc Declercq
	Eddy Demeyere
	Luc Soete
	Christophe Van Oyen
	Hubert Verhaege
	Gerard Soete - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Toegang tot het beroep	Johan Arnout
	Jan Debuyck
	Jean-Marc Luybaert
	Franki Maes
	Wim Supply
	Christophe Van Oyen
	Dirk Vanbecelaere
	Dirk Vermeersch - assessor

Provincie West-Vlaanderen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Stage	Johan Arnout
	Hubert Davans
	Jan Debuyck
	Luc Declercq
	Eddy Demeyere
	Jean-Marc Luypaert
	Franki Maes
	Luc Soete
	Wim Supply
	Christophe Van Oyen
	Dirk Vanbecelaere
	Marc Vandendries
	Jean-Pierre Vanhoutteghem
	Hubert Verhaege
	Dirk Vermeersch - assessor

Provincie Vlaams-Brabant

Functie	Naam
Voorzitter Lid van het bureau	Jos Leyssens
Ondervoorzitter Lid van het bureau	Dirk Hendrickx
Secretaris Lid van het bureau	Koen Gaudaen
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Marnik Dehaen
Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad	Luc Brasseur
Penningmeester	Paul Van Welden
Raadslid	Paul De Boelpaep
Plaatsvervangende raadsleden	Walther Decléyn
	Dominic Van Cle
	Christiaan Verhelst
	Dirk Van Eyken
	Chantal Bonne
	Etienne Coffe
	Pascal Musch
Rechtskundige assessoren	Pieter Jongbloet
	Willem Van Betsbrugge - plaatsvervangend assessor
	Steven Verbeke - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Jos Leyssens
	Dirk Hendrickx
	Koen Gaudaen
	Pieter Jongbloet - assessor
Lokale werkingscel Taxatie	Luc Brasseur
	Chris Verhelst
	Dirk Van Eyken
Lokale werkingscel Stage	Chris Verhelst
	Chantal Bonne
	Paul Van Welden
	Pascal Musch
	Paul De Boelpaep

Provincie Limburg

Functie	Naam
Voorzitter Lid van het bureau	Annick Deboes
Ondervoorzitter Lid van het bureau	Tom Preuveneers
Secretaris Afgevaardigde bij de Nationale Raad Lid van het bureau	Dirk Medland
Penningmeester	Koen Claesen
Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad	Peter Ketsman
Raadsleden	Massimo Pignanelli
	Egide Meertens
Plaatsvervangende raadsleden	Michel Scaut
	Freddy Thoelen
	Jean-Louis Vandebriel
	Paul Vanhees
	Dominique Verboven
	Dominique Versluys
Rechtskundige assessoren	Marc Similon
	Johan Dewez - plaatsvervangend assessor
	Peter Martens - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Annick Deboes
	Tom Preuveneers
	Dirk Medland
	Peter Martens - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Opvolging	Annick Deboes
	Tom Preuveneers
	Dirk Medland
	Peter Ketsman
	Peter Martens - plaatsvervangend assessor

Provincie Limburg

Functie	Naam
Lokale werkingscel Taxatie	Annick Deboes
	Tom Preuveneers
	Dirk Medland
	Peter Ketsman
	Egide Meertens
	Massimo Pignanelli
	Koen Claesen
Lokale werkingscel Toegang tot het beroep	Marc Similon - assessor
	Annick Deboes
	Tom Preuveneers
	Dirk Medland
	Peter Ketsman
	Egide Meertens
	Massimo Pignanelli
Lokale werkingscel Stage	Marc Similon - assessor
	Paul Vanhees
	Koen Claesen
	Massimo Pignanelli
	Egide Meertens
	Freddy Thoelen
Jean-Louis Vandebriel	

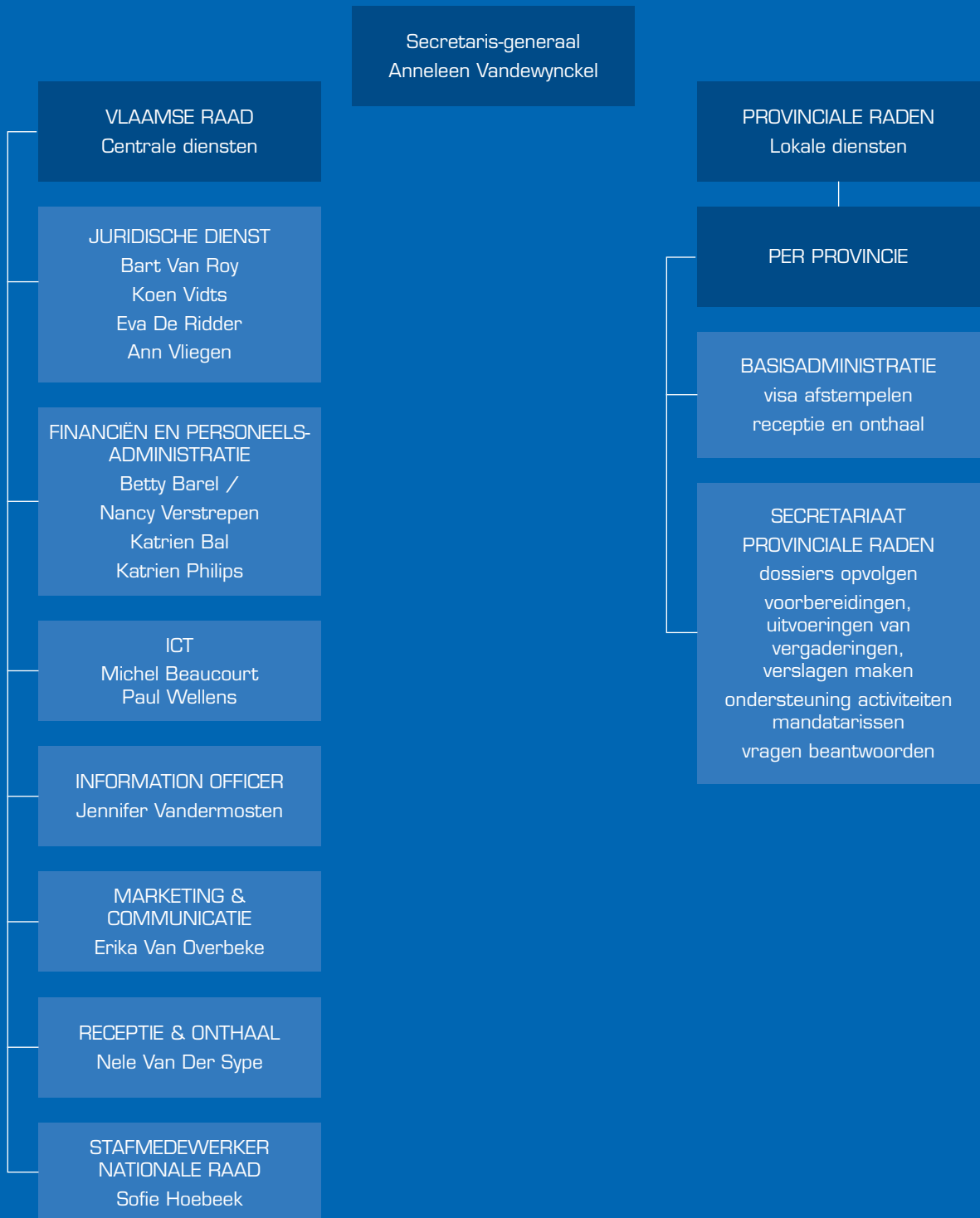
Raad van Beroep

Functie	Effectieve leden	Provincie	Plaatsvervanger(s)
Voorzitter Lid-raadsheer	Lucien Janssens		Emiel Teirlinck
Lid-raadsheer	Jean Van Der Eecken		Luc Thabert
Lid-raadsheer	Edward Hulpiau		
Leden-architecten	Tom Preuveneers	Limburg	Massimo Pignanelli
	Paul De Boelpaep	Vlaams-Brabant	Jos Leysens
	Dirk Vanbecelaere	West-Vlaanderen	Johan Arnout
Vervangende leden-architecten	Wim Van Opstal	Antwerpen	Marc Van Bortel
Griffiers	Frank Jodts		Patrick De Mey Cathrina Van Den Abeele

□ Bijlage 2: Het personeelsbestand van de Vlaamse Raad situatie voorjaar 2013

De Vlaamse Raad

Secretaris-generaal	Anneleen Vandewynckel
Juridische dienst	Bart Van Roy
	Koen Vidts
	Eva De Ridder
	Ann Vliegen
Financiën	Betty Barel / Nancy Verstrepen
	Katrien Philips
Personeelsadministratie	Katrien Bal
ICT	Michel Beaucourt
	Paul Wellens
Information officer	Jennifer Vandermosten
Marketing & communicatie	Erika Van Overbeke
Receptie & onthaal	Nele Van Der Sype
Stafmedewerker Nationale Raad	Sofie Hoebeek
West-Vlaanderen	Els Van Dael
	Katia Deneve
Oost-Vlaanderen	Eddy Van Der Vorst
	Nathalie Decruyenaere
Antwerpen	Lieve Gotemans
	Chris Joosen
	Cathy Janssens
Limburg	Caroline Cuyx
	Christy Vanderstraeten
Vlaams-Brabant	Nathalie De Clerck
	Kathleen Bauwens

□ Bijlage 3: De Orde van Architecten – ledenbestand en historiek *

Ledenbestand

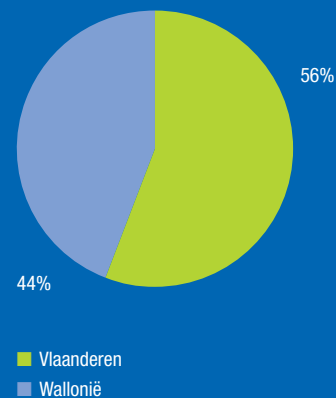
Iedere architect moet zich aansluiten bij de provinciale raad van de provincie waar zijn hoofdactiviteit zich bevindt.

■ Aantal natuurlijke personen

In 2012 telde Vlaanderen 133 architecten meer dan in 2011, goed voor een totaal van 7.564 architecten in Vlaanderen, of 56% van het gehele architectenkorps in België. In Vlaanderen telde Antwerpen nog steeds de meeste architecten (2.110 architecten - 28% van Vlaanderen). Oost-Vlaanderen was echter de sterkste groeier met 1.863 architecten (25% van Vlaanderen), gevolgd door West-Vlaanderen (1.096 architecten - 14%). Deze drie provincies waren samen goed voor een 89% aandeel in de groei van het architectenkorps in Vlaanderen. Vlaams-Brabant en Limburg kenden slechts een lichte groei met respectievelijk 12 en 2 nieuwe architecten in 2012.

Alle Vlaamse provincies kenden een stijging van het aantal ingeschreven natuurlijke personen in 2012, zij het dat er globaal voor Vlaanderen een afname was (-26%) in het aantal nieuwkomers in vergelijking met de 168 architecten die in 2011 toetraden tot het beroep.

Aantal natuurlijke personen per landsgedeelte in 2012

* Bron: Orde van Architecten

De grafieken en tabellen in bijlage 3 zijn opgesteld op basis van gegevens van de tabel van de Orde van Architecten en houden geen rekening met architecten die niet ingeschreven zijn op de tabel.

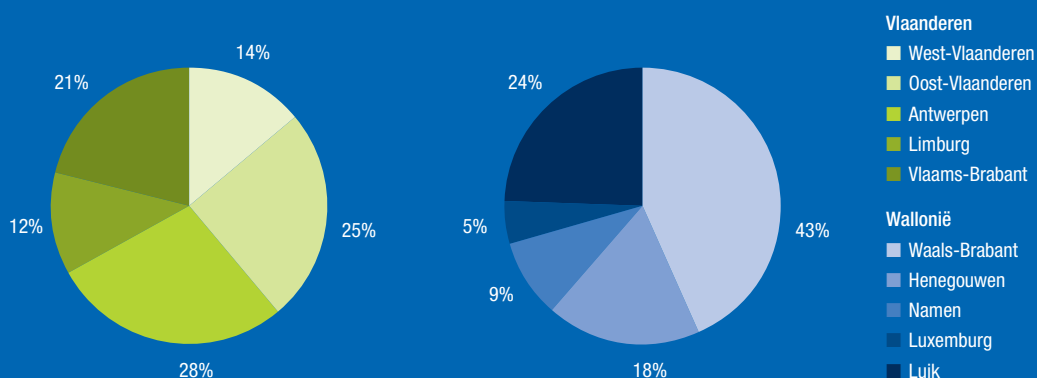
Wallonië kende een kleinere stijging in aantal architecten, met een groei in alle provincies met uitzondering van Luxemburg. Het aantal architecten in Wallonië nam toe met slechts 41 natuurlijke personen in 2012, een opmerkelijk verschil met de 156 nieuwe leden die werden opgenomen op de tabel in 2011. Namen was de sterkste groeier in Wallonië, maar Waals-Brabant telde ook in 2012 met ruime voorsprong het grootste aantal architecten (43% van Wallonië). Luik en Henegouwen haalden opnieuw probleemloos de drempel van 1.000 architecten, terwijl Luxemburg een daling van niet minder dan 16% kende, tot een totaal van slechts 312 architecten in 2012.

Aantal natuurlijke personen per provincie in 2012 (gerangschikt per grootte)

Provincie	Aantallen	Percentage	Provincie	Aantallen	Percentage
Antwerpen	2.110	28%	Waals-Brabant	2.565	43%
Oost-Vlaanderen	1.863	25%	Luik	1.444	24%
Vlaams-Brabant	1.617	21%	Henegouwen	1.106	18%
West-Vlaanderen	1.096	14%	Namen	566	9%
Limburg	878	12%	Luxemburg	312	5%
Vlaanderen	7.564	100%	Wallonië	5.993	100%
Nationaal totaal					13.557

Procentueel ziet de verhouding tussen de provincies er als volgt uit.

Natuurlijke personen: procentuele spreiding per provincie in 2012

■ Verhouding mannen/vrouwen

Hoewel nog altijd vooral mannen zich vestigen als architect, telt dit creatieve beroep steeds meer vrouwen. In de loop van 2011 groeide het aantal vrouwelijke architecten met 6,4%, en in 2012 met 3,5% tot een totaal van 4.114 vrouwen op nationaal vlak.

Vlaanderen blijft, net zoals in voorgaande jaren, koploper met 58% van het nationaal aantal vrouwelijke architecten, en 55% van het nationaal aantal mannelijke architecten in 2012. In Wallonië was de groei in het architectenkorps in 2012 geheel te danken aan de aansluiting van vrouwelijke architecten bij de Frans- en Duitstalige Raad van de Orde, met een stijging van 3%, in tegenstelling tot het aantal mannen, dat zelfs lichtjes afnam ten aanzien van 2011.

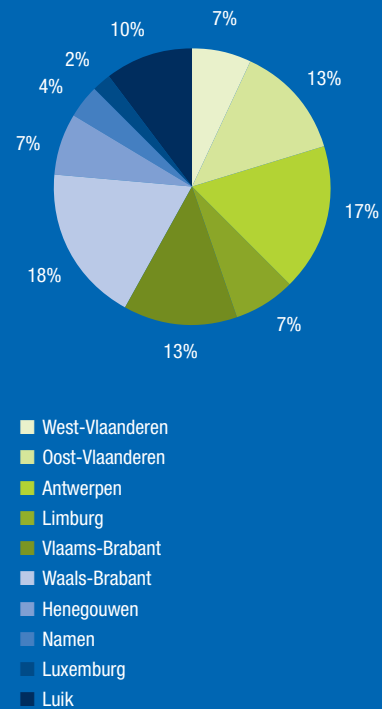
2012	Vrouwen	%	Mannen	%
Vlaanderen	2.377	58%	5.187	55%
Wallonië	1.737	42%	4.256	45%
Nationaal	4.114	100%	9.443	100%

Waals-Brabant draagt het grootste aantal vrouwelijke architecten bij aan het nationale geheel (18%), gevolgd door Antwerpen (17%).

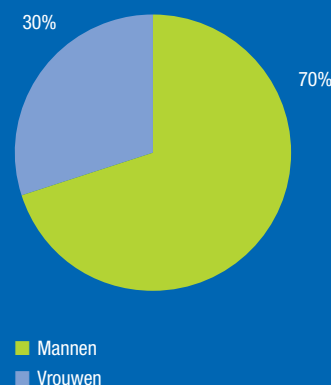
De verhouding mannen/vrouwen in de twee taalgebieden is gelijkaardig aan het nationaal gegeven. Nationaal geeft dat een verhouding van 30% vrouwen en 70% mannen.

West-Vlaanderen is de provincie met het procentueel laagste aantal vrouwen in deze branche (26%), gevolgd door Oost-Vlaanderen (29%). De andere Vlaamse provincies overstijgen het nationaal gemiddelde wat het aandeel vrouwen betreft, met Vlaams-Brabant en Antwerpen als koplopers (34%).

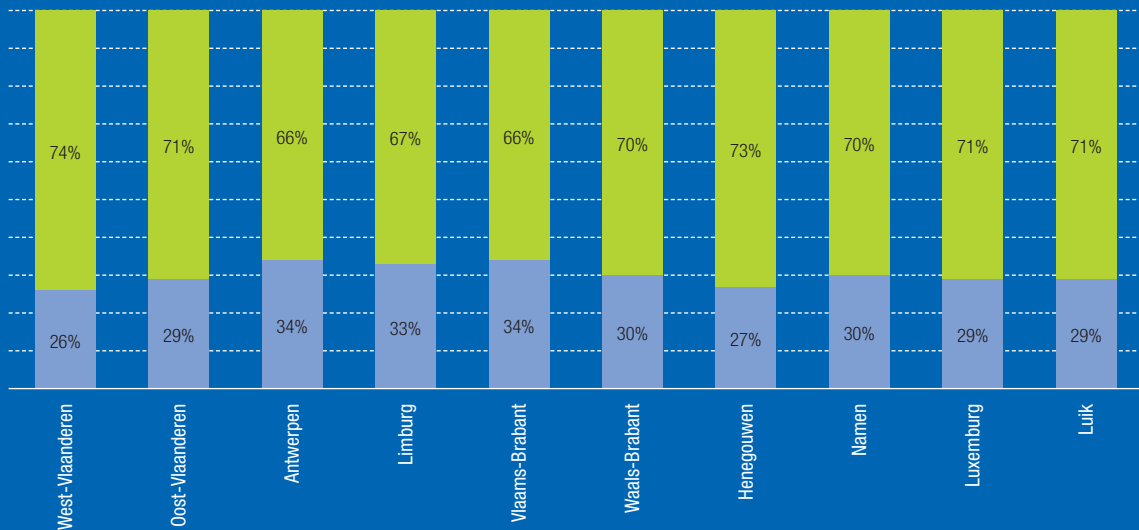
Aantal vrouwelijke architecten per provincie in 2012

Verdeling mannen/vrouwen (België)

Verdeling mannen/vrouwen (België)

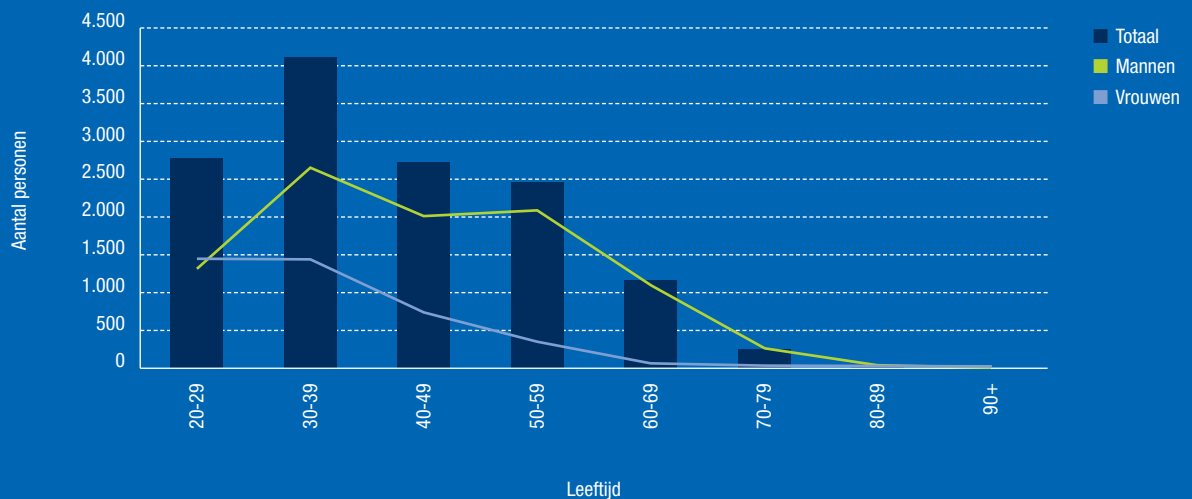
■ Leeftijd

Het grootste aantal ingeschreven architecten (30%) heeft een leeftijd tussen 30-39 jaar. Voor de aanvangsjaren van de carrière (d.i. 20-29 jaar) zijn meer vrouwen ingeschreven (53%), mannen nemen echter onverminderd het leeuwendeel van vanaf de leeftijdscategorie 30-39 jaar.

Onderstaande grafiek toont ook dat vrouwen minder lang in het architectencircuit blijven. Vanaf 40 jaar gaat het aantal geregistreerde vrouwelijke architecten pijlsnel omlaag. Bij mannen zien we de scherpste daling pas vanaf 60 jaar.

Ook rond en na de pensioensleeftijd zijn het voornamelijk mannen die de sector vertegenwoordigen. De verdeling wat leeftijd betreft, is grotendeels dezelfde in beide taalgemeenschappen.

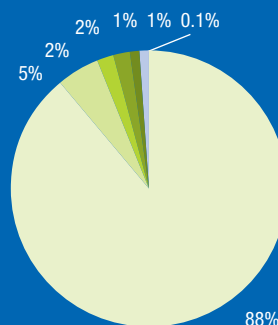
Aantal architecten per leeftijdscategorie - 2012 (België)

■ Deontologisch statuut

De meeste architecten in België zijn zelfstandig, maar een architect kan zijn beroep onder verschillende hoedanigheden uitoefenen. Dat gaat soms gepaard met bepaalde beperkingen. Zo mag bijvoorbeeld een architect die als ambtenaar voor de Regie der Gebouwen werkt, geen zelfstandige opdrachten aannemen.

Deontologisch statuut in 2012 (België)

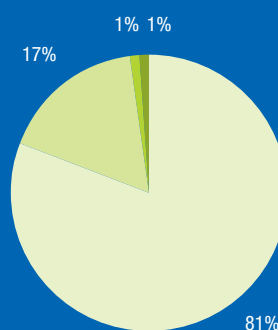

- Zelfstandig
- Ambtenaar openbare dienst
- Zelfstandig (+ lesgever)
- Bezoldigde
- Zelfstandig (+ andere)
- Bezoldigde (+ zelfstandige)
- Overige (bezoldigde - andere, ambtenaar lesgever, ambtenaar openb. dienst - lesgever, bezoldigde - lesgever)

■ Diploma

Verschillende diploma's kunnen toegang geven tot de uitoefening van het beroep van architect in België. Het merendeel van de in België ingeschreven architecten hebben een diploma van architect (81%), behaald in België. Op de tweede plaats komen architecten met een diploma burgerlijk ingenieur-architect (17%). De andere erkende diploma's, vaak uit EU landen, vormen een verwaarloosbaar aandeel.

Diploma's in 2012 (België)

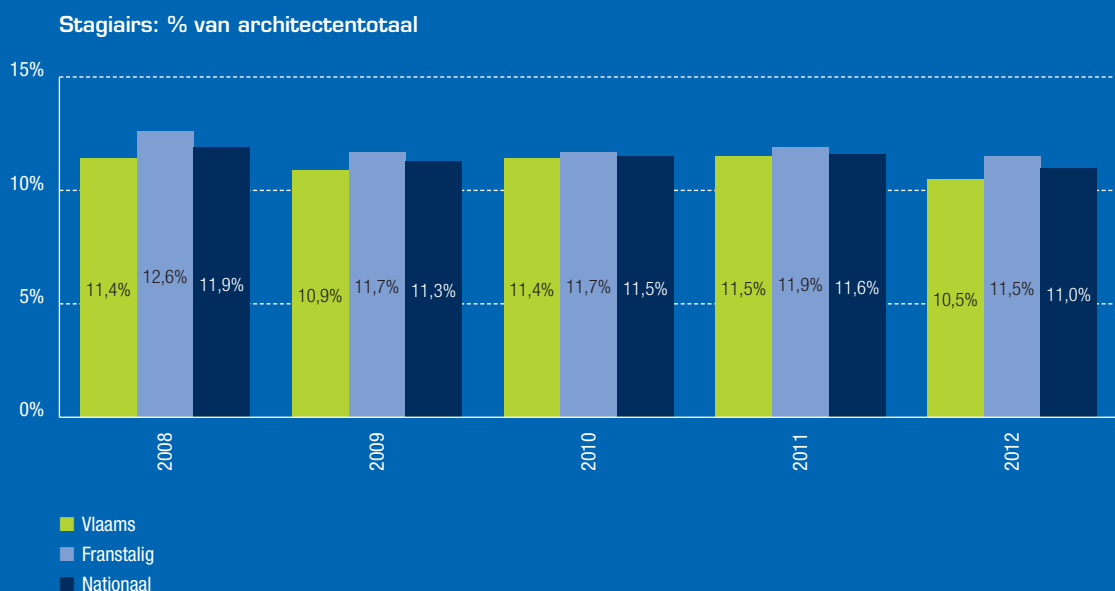
- Architect (BE)
- Burgerlijk ingenieur - architect (BE)
- Burgerlijk ingenieur (BE)
- Buitenlandse diploma's

Diploma's	Aantal architecten	%
Architect (BE)	10.837	81%
Burgerlijk ingenieur - architect (BE)	2.248	17%
Burgerlijk ingenieur (BE)	131	1%
Buitenlandse diploma's	192	1%
Nationaal totaal	13.408	100%

■ Stagiairs

Iedere afgestudeerde die het beroep van architect wil uitoefenen, moet eerst een stage doorlopen. De Orde oefent daarop toezicht uit. Na twee jaar wordt beoordeeld of de stagiair klaar is om opgenomen te worden op de tabel om volwaardig het beroep van architect te kunnen uitoefenen.

Begin januari 2013 waren er 1.482 stagiairs ingeschreven bij de Orde op nationaal vlak. Dat betekent dat 12% van de architecten stagiair is, een verhouding die vergelijkbaar is in beide landsgedeelten.

Jaar	Stagiairs			Architecten			datum telling
	Vlaams	Franstalig	Nationaal	Vlaams	Franstalig	Nationaal	
2008	800	719	1.519	7.013	5.700	12.713	18/01/2009
2009	776	668	1.444	7.119	5.696	12.815	22/01/2010
2010	827	679	1.506	7.263	5.796	13.059	3/01/2011
2011	852	706	1.558	7.431	5.952	13.383	21/12/2011
2012	794	688	1.482	7.564	5.993	13.557	21/01/2013

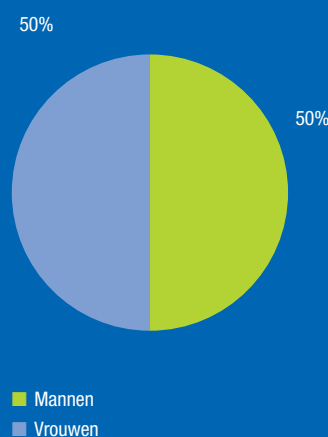
Bovenstaande cijfers tonen het totaal aantal ingeschreven stagiairs onafhankelijk van de inschrijvingsdatum.

Als we kijken naar het aantal nieuwe (eerste) inschrijvingen, zien we dat dit bij benadering ongeveer de helft van het totaal aantal stagiairs is in België:

Jaar	Aantal nieuwe inschrijvingen (raming)
2008	681
2009	677
2010	702
2011	706
2012	605

De verhouding mannen/vrouwen is bij stagiairs met een 50/50 verdeling in evenwicht, in tegenstelling tot het hele architectenkorps, waar mannen 70% van architecten vertegenwoordigden in 2011. Dit gegeven kan deels verklaard worden door het feit dat vrouwen ook vroeger stoppen met hun architectencarrière.

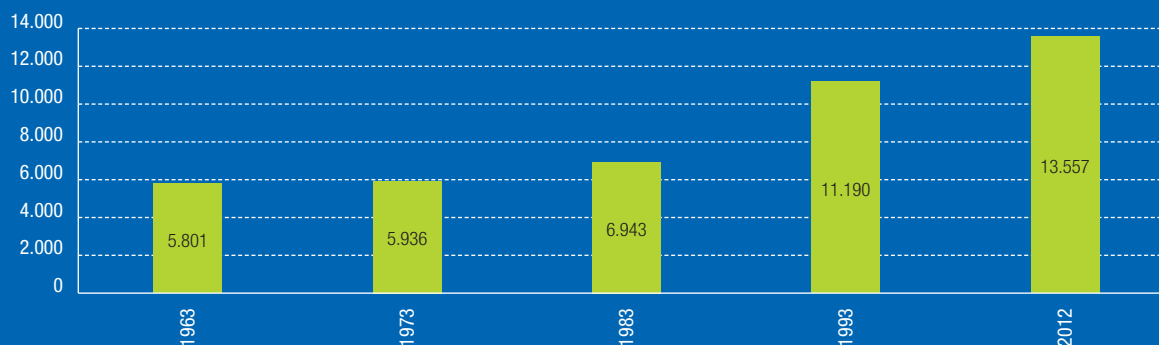
Verdeling mannen/vrouwen stagiairs in 2012 (België)

Historiek Orde van Architecten

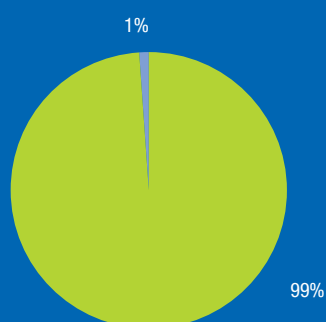
De Orde van Architecten bestaat 50 jaar en is in die periode sterk gegroeid. Vandaag telt de Orde van Architecten meer dan 13.000 leden, een stijging van 134% (ruim een verdubbeling) in vergelijking met 1963. Tussen 2011 en 2012 kwamen er 133 architecten bij.

Evolutie aantal leden

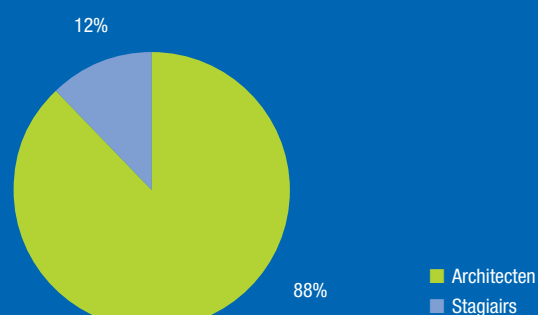

Ook het aantal stagiairs groeide gestaag, niet alleen in aantal, maar ook verhoudingsgewijs. In 1963-1964, het eerste jaar dat zij operationeel was, telde de Orde 5.801 inschrijvingen, waaronder slechts 87 stagiairs (1%). In 2012 namen stagiairs met ongeveer 12% een aanzienlijk groter aandeel van het Belgisch architectenkorps in.

Verhouding stagiairs/architecten in 1963 (België)

Verhouding stagiairs/architecten in 2012 (België)

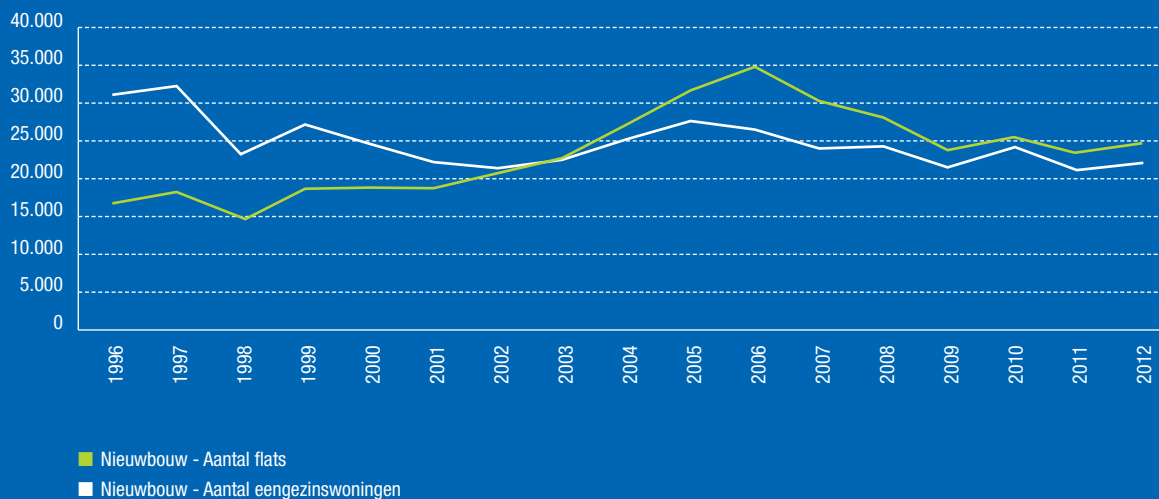
In 1964 kwam de Orde aan een zakencijfer van 11,6 miljoen Belgische frank (287 500 euro) en telde zij 13 personeelsleden. Twintig jaar later bedroeg het zakencijfer 51,9 miljoen Belgische frank (1 287 500 euro) en waren er 21 personeelsleden in dienst. In 2012 bedroeg het budget 5.987.740 euro en verdubbelde het aantal personeelsleden, vergeleken met 1983.

De ledenbijdrage is in de loop van de jaren gestegen van 2.000 Belgische frank (49,58 euro) in 1964 tot 3.000 frank (74,37 euro) in 1973, 8.250 frank (204,51 euro) in 1983 en 490 euro in 2005. In 2008 werd de bijdrage teruggebracht tot 450 euro. Vanaf 2011 bedraagt de bijdrage 480 euro.

Bijlage 4: De bouwconjunctuur in 2012

Het aantal opdrachten voor architecten volgt de economische conjunctuur in de bouwnijverheid. In 2012 kende het aantal nieuwbouwvergunningen opnieuw een voorzichtige stijging (5%) in vergelijking met 2011. Er werden ca. 2.300 vergunningen meer uitgereikt voor residentiële nieuwbouwwoningen. De meeste nieuwbouwvergunningen werden aan het begin van het jaar uitgereikt.

Bouwvergunningen uitgereikt voor residentiële nieuwbouw in België

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

Residentiële nieuwbouw bouwvergunningen - aantal woningen in België

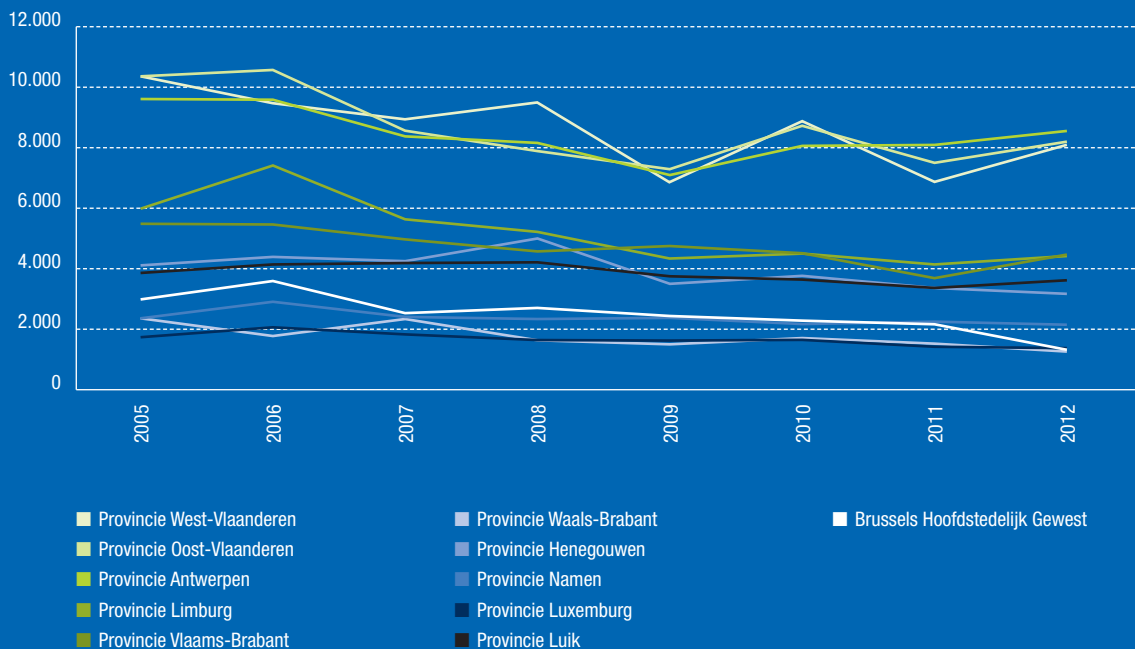

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

Wanneer we kijken naar de verschillende provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, merken we dat de uitreiking van nieuwbouwvergunningen in België het meeste steeg in Vlaams-Brabant, gevolgd door West-Vlaanderen. De Vlaamse provincies kenden allen een stijging in vergunningen van residentiële nieuwbouw. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kende de grootste daling in bouwvergunningen, met -39%.

Ook Waals-Brabant registreerde een aanzienlijke daling van wel 19% in 2012. Luik is overigens de enige Waalse provincie die het aantal bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen opnieuw zag toenemen in 2012.

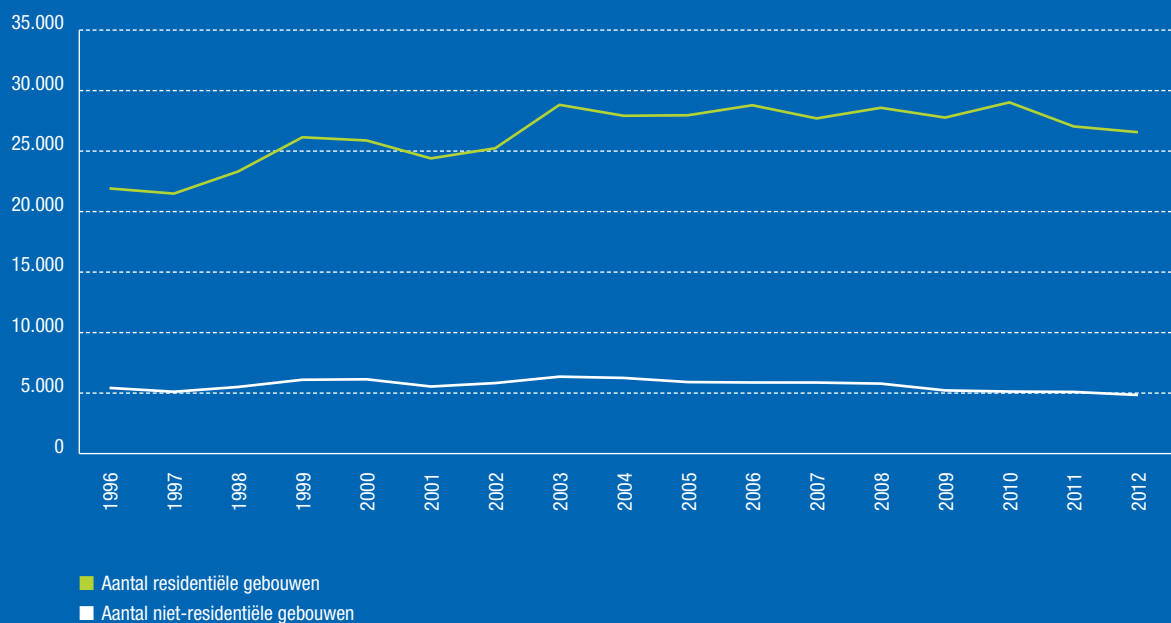
Bouwvergunningen uitgereikt voor residentiële nieuwbouw - provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

De verbouwing van residentiële gebouwen en niet-residentiële gebouwen kende slechts een geringe afname in 2012 in vergelijking met 2011. Mogelijk is dit een eerste signaal van een stabilisatie van de renovatiemarkt, na de voelbare mindering in vergunningen in 2011. De initiatieven van de Vlaamse Overheid om de voorwaarden wat betreft de verbeterings- en aanpassingspremie en renovatiepremie in 2013 en 2014 te versoepelen, dragen hopelijk bij tot een verreichende stabilisatie van de renovatiemarkt.

Bouwvergunningen uitgereikt voor renovaties in België

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

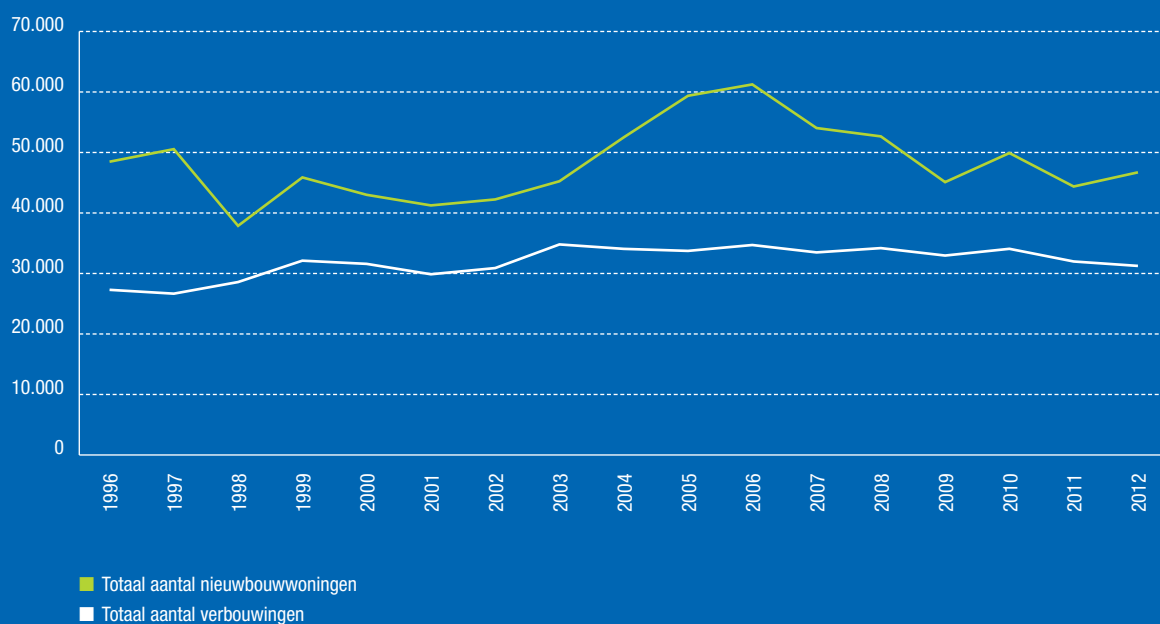
Het topjaar voor nieuwbouwwoningen blijft 2006, in dat jaar werden meer dan 60.000 vergunningen voor nieuwbouwwoningen uitgereikt. Voor renovaties was 2006 het op één na beste jaar met net onder 35.000 vergunningen, net wat minder dan in 2003.

In 2010 leek de markt zich even te herstellen na de dip die ontstond door de crisis in 2008. De economische crisis liet zich echter opnieuw voelen in 2011. Dit, samen met de afbouw van federale bouwpremies, is nefast gebleken voor de bouwsector.

In 2012 lijken de tegemoetkomingen van de Vlaamse Overheid de sector een boost te geven, gezien de lichte opmars in nieuwbouwwoningen. Voor verbouwingen lijkt de schade beperkt gebleven met slechts een geringe vermindering in het aantal vergunningen in 2012.

Bij de interpretatie van de cijfers moeten we wel rekening houden met het feit dat niet voor alle renovaties een vergunningsplicht geldt. Sinds 1 december 2010 werd de vergunningsplicht in vele gevallen vervangen door de meldingsplicht (meer informatie op www.ruimtelijkeordening.be). De reële renovatiecijfers kunnen dan ook afwijken van de gegevens vermeld in dit hoofdstuk.

Nieuwbouw t.o.v. renovaties in België

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

Nieuwbouw: woningen

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Aantal bouwvergunningen voor nieuwbouw ééngezinshuizen									
22.498	25.144	27.776	26.596	23.841	24.313	21.680	24.146	20.874	21.985
Aantal bouwvergunningen voor nieuwbouw appartementen									
22.597	27.086	31.608	34.487	30.082	28.338	23.768	25.671	23.489	24.666
Totaal aantal nieuwbouwwoningen									
45.095	52.230	59.384	61.083	53.923	52.651	45.448	49.817	44.363	46.651

Renovatie

Aantal bouwvergunningen voor verbouwingen van woongebouwen									
28.717	27.977	28.014	28.734	27.792	28.555	27.749	28.886	26.970	26.451
Aantal bouwvergunningen voor verbouwingen van niet-woongebouwen									
6.408	6.325	5.988	6.073	5.968	5.861	5.226	5.252	5.175	4.888
Totaal aantal verbouwingen									
35.125	34.302	34.002	34.807	33.760	34.416	32.975	34.138	32.145	31.339

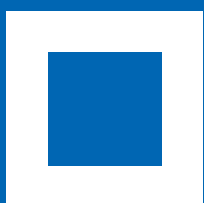
Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

□ Bijlage 5: De architectuurscholen in de Vlaamse Gemeenschap

- Artesis Hogeschool Antwerpen - Henry van de Velde Architectuurwetenschappen
Mutsaardstraat 31
2000 Antwerpen
+32 (0)3 205 61 70
www.artesis.be/architectuurwetenschappen/
- Hogeschool voor Wetenschap en Kunst - Sint-Lucas Architectuur Campus Brussel
Paleizenstraat 65-67
1030 Brussel
+32 (0)2 242 00 00
www.architectuur.sintlucas.wenk.be
- Hogeschool voor Wetenschap en Kunst - Sint-Lucas Architectuur Campus Gent
Hoogstraat 51
9000 Gent
+32 (0)9 225 10 00
www.architectuur.sintlucas.wenk.be
- Vrije Universiteit Brussel - Architectonische Ingenieurswetenschappen
Pleinlaan 2
1050 Brussel
+32 (0)2 629 28 40
www.vub.ac.be/ARCH/index.php
- Universiteit Hasselt - Faculteit Architectuur en Kunst
Martelarenlaan 42
3500 Hasselt
+32 (0) 11 26 81 11
www.uhasselt.be/architectuur
- Universiteit Gent - Faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur
Jozef Plateaustraat 22
9000 Gent
+32 (0)9 264 37 42
www.architectuur.ugent.be
- Katholieke Universiteit Leuven - Departement Architectuur, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening
Kasteelpark Arenberg 1
3001 Heverlee
+32 (0)16 32 13 61
www.asro.kuleuven.be

Colofon

■ Vlaamse Raad

Koningsstraat 144
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 643 62 00
Fax +32 (0)2 643 62 19
vlaamse.raad@ordevanarchitecten.be

■ Nederlandstalige provinciale raden

- RAAD ANTWERPEN
Rucaplein 104
2610 Wilrijk
Tel. +32 (0)3 239 78 58
Fax +32 (0)3 218 62 67
raad.antwerpen@ordevanarchitecten.be
- RAAD LIMBURG
Gouverneur Roppesingel 51
3500 Hasselt
Tel. +32 (0)11 28 30 77
Fax +32 (0)11 28 30 76
raad.limburg@ordevanarchitecten.be
- RAAD VLAAMS-BRABANT
Akenkaai 51a
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 204 01 20
Fax +32 (0)2 204 01 29
raad.brabant@ordevanarchitecten.be
- RAAD WEST-VLAANDEREN
Oude Zak 35/1
8000 Brugge
Tel. +32 (0)50 33 47 66
Fax +32 (0)50 34 66 17
raad.west-vlaanderen@ordevanarchitecten.be
- RAAD OOST-VLAANDEREN
Huis van de Bouw
Tramstraat 59
9052 Zwijnaarde
Tel. +32 (0)9 241 80 70
Fax +32 (0)9 241 80 79
raad.oost-vlaanderen@ordevanarchitecten.be

■ Nederlandstalige Raad van Beroep

Koophandelsplein 23
9000 Gent
Tel. +32 (0)9 267 41 11
Fax +32 (0)9 267 41 23

■ Conseil Francophone et Germanophone

Rue du Moulin à Papier 55
1160 Auderghem
Tel. +32 (0)2 643 61 00
Fax +32 (0)2 646 61 10
secretariat-cfgoa@ordredesarchitectes.be

■ Franstalige provinciale raden

- CONSEIL DU BRABANT-WALLON
Rue du Moulin à Papier 55
1160 Auderghem
Tel. +32 (0)2 626 10 40
Fax +32 (0)2 626 10 49
conseil.bcbw@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU HAINAUT
Résidence Le Lucidel
Rue P.J. Duménil 7 boîte 14 - 6e étage
7000 Mons
Tel. +32 (0)65 33 81 67
Fax +32 (0)65 33 46 18
conseil.hainaut@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU LIÈGE
Quai des Ardennes 12
4020 Liège
Tel. +32 (0)4 342 27 60
Fax +32 (0)4 343 81 47
conseil.liege@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU LUXEMBOURG
Avenue Général Patton 148
6700 Arlon
Tel. +32 (0)63 22 10 01
Fax +32 (0)63 23 20 36
conseil.luxembourg@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU NAMUR
Résidence Paola
Avenue Gouverneur Bovesse 117 boîte 31
5100 Jambes
Tel. +32 (0)81 30 25 01
Fax +32 2 (0)81 30 76 23
conseil.namur@ordredesarchitectes.be

■ Franstalige Raad van Beroep

Quai des Ardennes 12
4020 Liège

■ Nationale Raad

Livornostraat 160/2
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 627 88 10
Fax +32 (0)2 627 88 19
nationale.raad@cnoa-nroa.be

■ Colofon

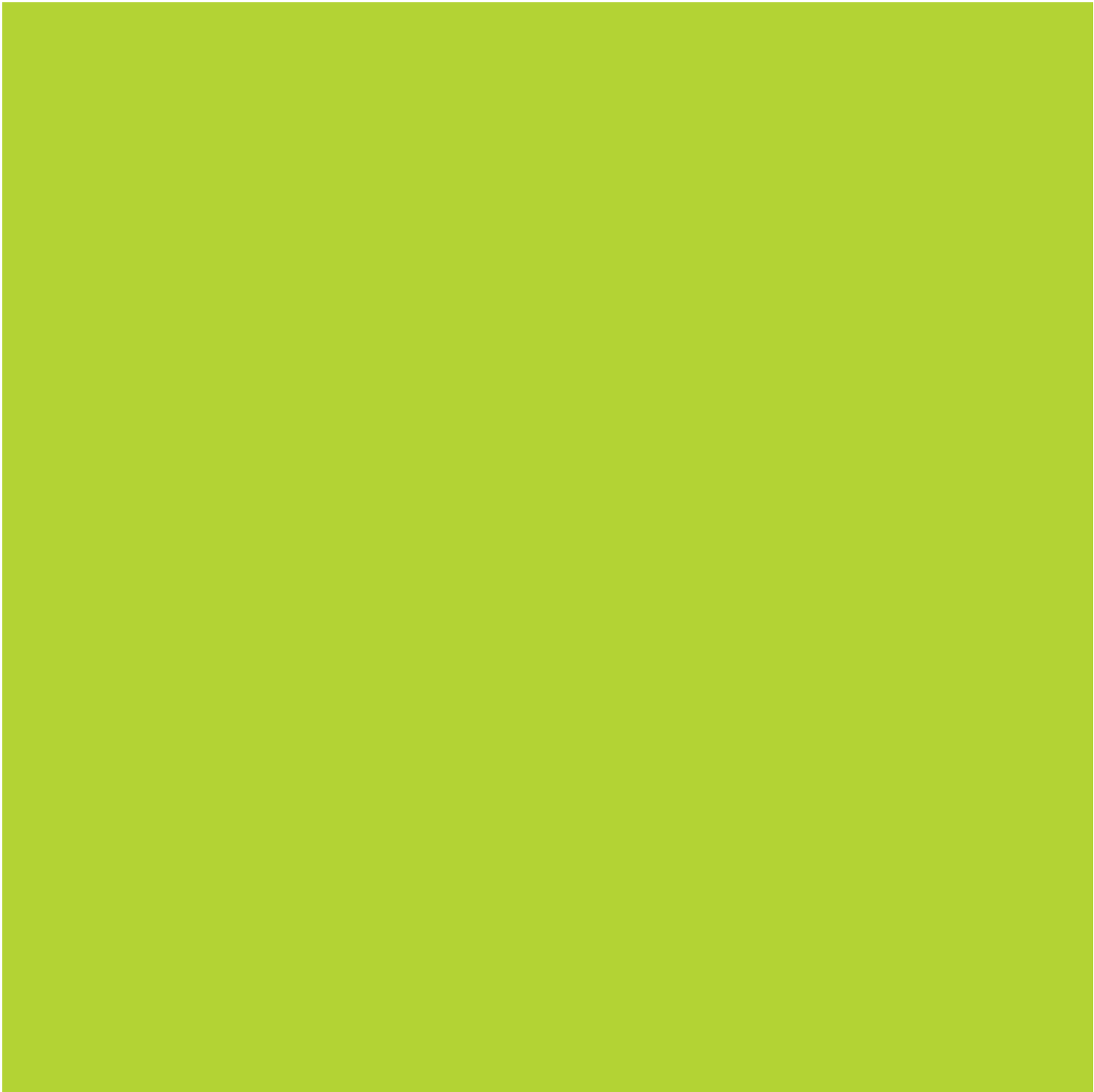
Opmaak: Altera - Druk: Claes Printing

BEELDMATERIAAL

o.a. met dank aan:

Mijn Huis Mijn Architect

- cover: architect Schollaert Tim - POPP-AERT Architecten
- p. 2: architect Verheyen Tom - MAX8 architecten
- p. 15: architect Vermeirsch Iwan - EX-IT ARCHITECTUUR
- p. 16: architect Oosterlinck Charline
- p. 22: ir. architect Steurbaut Lieselotte - Steurbaut Architecten - Fotograaf: Yannick Milpas
- p. 26 en p. 80: architect Cools Birgitte - ARCHIBIR
- p. 29: architect François Eddy - Fotograaf: Monbailliu Caroline
- p. 33: ir. architect Van Daele Erik
- p. 37: architect Gruwez Frank - Architectenbureau Frank Gruwez
- p. 38: architect De Smet Natalie - Fotograaf Brebels Dennis
- p. 43: GRAUX & BAEYENS architecten - Fotograaf: Roymans Luc
- p. 44: Architectenbureau Vanderperren - Fotograaf: Backaert Roel
- p. 47: architect Goethals Lode
- p. 54: architect Baumans Bert
- p. 70: architect Vanreusel Pieter - Vandamme Vanreusel architecten
- p. 111: architect Watteeuw Inge
- p. 112: architect Claessens Steven

ORDE VAN ARCHITECTEN
VLAAMSE RAAD

Koningsstraat 144, 1000 Brussel ■ Tel. 02 643 62 00 ■ Fax 02 643 62 19
info@ordevanarchitecten.be ■ www.architect.be

© Juli 2013 Orde van Architecten - Vlaamse Raad